

ANUL LXXXI

Nr. 28

10 iulie — 16 iulie

BUCUREȘTI

FLACĂRA

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

**Tratamentul
cancerului**

**SOLUȚIA
DOAMNEI
VIRGINIA FAUR**

Domnul Constantin Cojocaru

APLICĂ CU CONCURSUL

PUBLICAȚIILOR **FLACĂRA**

TRATAMENTUL ÎMPOTRIVA CATARACTEI

Așa cum am anunțat, dl. Constantin Cojocaru va aplica tratamentul său împotriva cataractei. În dorința de a demonstra virtuțile experimentului Cojocaru, revista „Flacăra” a organizat o primă demonstrație la sediul redacției, în zilele de 12 și 13 iunie, pacienții fiind suferinzi de sinuzită și ulcer. Declarațiile celor supuși tratamentului au fost încurajatoare. Urmare a acestui fapt, dl. Constantin Cojocaru propune aplicarea experimentului său și bolnavilor de cataractă.

Cei care doresc să se supună acestui tratament bazat pe bioenergie se pot adresa redacției revistei „Flacăra” în scris (comunicându-și numărul de telefon).

pag 8-9

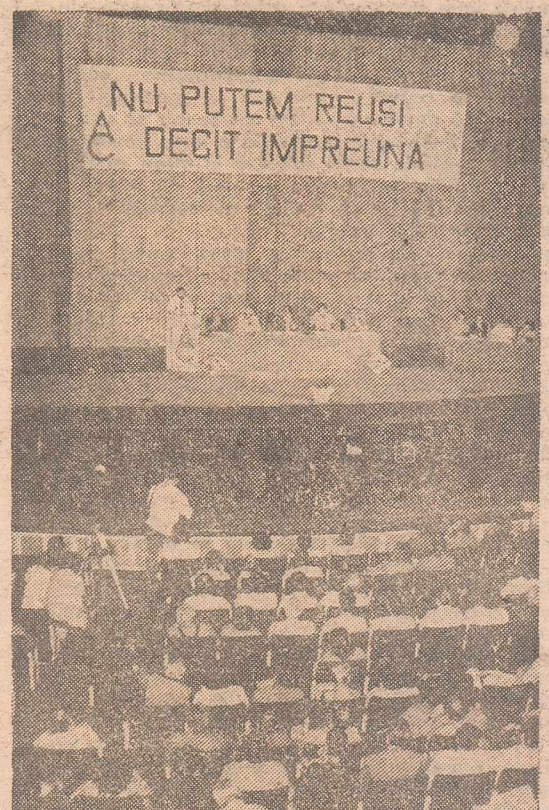
**MINISTRUL
DE INTERNE
NU ARE
COȘMARURI?**

**EUROPA DE EST
ȘI POLITICA
POLIȚIILOR SECRETE**

pag 15

Fotografie de EMANUEL TANJALA

A lternativa
la Putere:
Congresul
Alianței Civice

pag 3

Extremismul după colț

În timpul din urmă tema extremismului a avut la noi mare trecere. După cum se știe, recent a fost organizat, de către Partidul Național Țărănesc Creștin și Democrat și Mișcarea Ecologistă din România, colocviul „Pericolul extremist în România”. Dam în continuare câteva extrase din declarația adoptată la colocviu. „În România crește, într-un ritm și o proporție îngrijorătoare, pericolul reprezentat de extremismul de stînga și de dreapta. Discriminările create prin tolerarea și încurajarea xenofobiei, șovinismului, antisemitismului și înțelegerea artificială a unității prin falsificarea în continuare a istoriei țării noastre, prin proporțiile atinse de dezinformarea și manipularea opiniei publice, accentuează tensiunile sociale, civile și politice interne, într-o perioadă de profundă criză economică și morală. Considerăm că extremismul de stînga și de dreapta reprezintă o diversivă deosebit de primejdioasă pentru pacea socială și pentru efortul de instaurare a unei adevărate democrații în Europa. Pe plan extern, recrudescența (în România n.n.) a extremismului de stînga și de dreapta are drept consecință discreditarea și de aici marginalizarea și izolarea României în Europa și în lume”. Nu e greu de dedus că prin extremism autorii declarației înțeleg extremismul emanând de la cetățenii români de origine etnică română. Exact în același înțeles a fost utilizat termenul și în contextul comemorării, la București și la Iași, a acțiunilor antievreiești din 1941. Și așa este folosit și peste hotare, ori de cîte ori vine vorba de România. Legat de toate acestea — și fără să aduc textului de mai sus obiectele la care el se pretează —, aș vrea să fac unele observații.

Mai întii, că pericolul extremismului a fost semnalat, de mai multe ori și de mai multă vreme, de revista noastră. Astfel, în interviul acordat „Flăcării” și publicat în nr. 18 a.c., domnul senator Ionel Săndulescu, referindu-se la forțe care „nici nu bănuim că de puterice și de periculoase pot deveni la un moment dat prin primirea în rândurile lor a maselor de nemulțumiți care cresc pe zi ce trece”, preciza: „Mă gândesc la două extreme: stînga, reprezentată printr-un partid comunist care organizează în subteran un front necunoscut nouă și pun la punct celele și rețelele, cum au mai făcut și altă dată, și, pe de altă parte, extrema dreaptă, care, profitînd de nemulțumirile existente, devine din ce în ce mai puternică. Și-n nopțile mele de nesomn stau și mă întreb: care nu cumva actualul guvern, care nu vrea să renunțe la putere, și actuala opoziție, care nu vrea să înțeleagă că numai unită poate cuceri puterea, vor fi prinse la mijloc între aceste două valuri și sfărîmate, aruncate în afara jocului politic?”. Și tot atunci reproduceam un comentariu extern în care se spunea, printre altele: „Dacă popularitatea guvernului este în scădere, iar cea a opoziției nu crește, există un serios pericol ca masele să se lase amăgite de demagogia populistă a unor formațiuni politice extremiste, ce se situează în afara spectrului democratic”. Deci, căile pe care au mers în cursul săptămîinii trecute cei ce au combătut extremismul sînt cîți bătătorite.

Însă despre ceea ce nu s-a prea vorbit pînă acum este extremismul neromănesc și antiromănesc din țara noastră și de peste hotare. În primul rînd, cel unguresc. Sînt persoane, din cadrul U.D.M.R. și din afara lui, din România și din afara ei, care acționează cu tenacitate pentru marginalizarea României și a românilor și pentru izolarea lor în lume. Am mai arătat și cu aîl prilej că ei fac rău deopotrivă și românilor, și ungurilor din România, în imensa lor majoritate oameni de treabă, harnici și cinstiți, dar care — ca și mulți alții, de oriunde, indiferent de naționalitate —, nu sînt invulnerabili la demagogie și asmuțiri. Cele întimplute săptămîina trecută la unele școli din Cluj, cu manifestări segregacioniste antiromănești, o dovedesc din plin. În al doilea rînd, extremismul evreiesc, al cărui promotor este rabinul-șef al cultului mozaic din România, Rosen Moses. Agitînd puternic șarpetoarea antisemitismului în România — lucru vădit și cu prilejul comemorării tragicilor evenimente de acum 50 de ani —, pe baza citirilor articole care nu înseamnă nimic în presa română și la care bîlbîi cei ce le-au citit au privit cu dispreț, rabinul-șef și grupul său, plus unii oameni de peste hotare care nu cunosc deloc situația de la noi și lau de bune colo-zise de domnul Rosen Moses, se implică total în procesul de culpabilizare a României, de punere a ei la colț. Rabinul-șef Rosen Moses, unul din marii lideri ai lui Ceaușescu și ai regimului său, în timpul căruia țara noastră s-a găsit de erai, se camăpăra ca și cum n-ar fi un om al cetății numită România, ci un procuror căzut după revoluție cu biroul din cer, un fel de cenzor venet-nemulțumit, plantat în această funcție de el însuși, a cărei menire este să facă România, et mai mult rău. Și aceasta în vremea a 16.000-17.000 de oameni, împotriva a peste 20 de milioane de etnici români și a peste 23 de milioane de cetățeni români.

Despre asta am să mai scriu. Acum, închei arătînd că extremismul de sorginte romănească n-ar rezista dacă n-ar fi celălalt. Ană la rădăcina unor buruieni rele. Fără această apă, scobeji, ciulină și măsălarită s-ar usca și ar pieri.

ION D. GOIA

Și americanii fac șuşanele!

Sînt nevoia să scriu — fie și în întîrziere — despre reprezentarea oferită de Harlem Globetrotters, pe stadionul Giulești din trei motive:

În primul rînd fiindcă presa — culmea, chiar și cea de specialitate! — a elogiat fără măsură o echipă cu destule virtuți, e-adevărat, dar care cel puțin în fața spectatorilor bucureșteni, s-a arătat mai puțin preocupată de baschet și a manifestat mai mult interes pentru „circării”, pentru glume de prost gust, dacă nu cumva chiar vulgare, de parcă s-ar fi oflat în prezența unor reduși mintali sau reduși culturali pe care îi poți, eventual, entuziasma, dacă blîgii sau te strîmbi la ei.

În al doilea rînd, pentru că am asistat la primul turneu în România al acestei faimoase echipe în urmă cu mai bine de un sfert de veac și demonstrația de virtuozitate, seriozitate, a componentilor ei de atunci nu mi se va șterge niciodată din memorie. Atunci am spus: da, baschetul poate deveni o artă.

În al treilea rînd, din întîmplare m-am întors din S.U.A. unde am văzut, la televizor, pe așii baschetului mondial aflați la Bulls din Chicago și Lakers din Los Angeles, magnifica lor dispută din finala campionatului american. Unul dintre aceștia, vestitul Jordan, supărat în urma unei dispute cu arbitrul, s-a dus la mijlocul terenului și de acolo, spre stupefacția tuturor, fără să se întoarcă, a trimis mingea exact în coșul din spatele său.

O să vă întrebați: bun, dar ce legătură poate să aibă o șuşanea sportivă, fie ea și străină, cu pagina care găzduiește „zona de tandrețe”?

Ei bine, are o legătură: fiindcă din neștiința noastră de a ne face cunoscuți cu adevărat cine sîntem, din vina altora care nu vor să ne cunoască mai bine sau se mulțumesc cu ce spun răuvoitorii despre noi, ajungem să fim socotiți un popor lipsit de educație și cultură, răsărit din nu știu ce vîgăună, pe care îl poți duce de nas cum poțesteți.

GEORGE ARION

zona de tandrețe

Guvernul continuă cosmeticizarea crizei economice

În dimineața zilei de 4 iulie a.c., parlamentarii Ponderi, reuniți în sesiunea comună a celor două Camere, au audiat, timp de o oră și jumătate, rapoartele domnilor Eugen Dîmărescu și Mugur Isărescu, cu privire la starea actuală a economiei naționale și pachetul de măsuri pe care guvernul intenționează să-l aplice în următorul semestru. Expunerea dlui Dîmărescu a fost susținută de numeroase statistici și cifre: produsul intern brut pe 1990 a fost cu 7,9 la sută mai scăzut decît în 1989, producția industrială pe luna mai a.c. este cu 30 la sută mai mică decît cea din anul 1989, balanța comercială pe primele cinci luni ale acestui an înregistrează un deficit de 1 miliard de dolari, productivitatea muncii a scăzut cu 21 la sută. Dl. ministru a insistat pe dezachilibrul muncă-salarul (ignorînd prețurile), amintindu-ne că săptămîna de lucru în România este cea mai scăzută din Europa, 37,6 ore, din care se muncesc cu adevărat 32,7 ore. Domnia-sa a criticat proasta gestiune ce se înregistrează la nivel microeconomic: „Prin am-

plerea solicitărilor de subvenționare a salarilor se anulează întreg beneficiul realizat în economie în anul 1990, fapt ce ne retrimite la situația din noiembrie '90”. „Prețurile — a mai spus domnia-sa — nu pot fi susținute decît de plată de consumator”. Este clară intenția guvernului în acest sens, s-a propus un pachet de măsuri, dintre care, sase nu s-au pînă la cele mai îngrijorătoare: 1) Debierea generală a plăților între întreprinderi și între acestea și stat. 2) Asanarea pierderilor din 1989 și 1990 prin prelucrare lor pe datorie publică asumată de buget. În acest sens, statul va prelua 90 la sută din pierderi, iar băncile 10 la sută din pierderile neacoperite, dar în limita a 148,4 miliarde lei. (Cu alte cuvinte, stergerea datoriei ca pe vremea lui Ceaușescu). 3) Abrogarea, la 1 iulie 1991, a plafoanelor indicative ale prețurilor. 4) Privatizarea. 5) Introducerea falimentului. 6) Introducerea unui regim unic al devizelor sub control.

Dobînzile neîncasate pentru credite-

le bancare aferente se anulează. La materiile prime de bază, energie electrică, combustibili lichizi și tarifele pe cale ferată, prețurile se vor stabili prin negocieri de agenții economice care-și... asumă toată răspunderea. Nu se vor acorda subvenții de la buget pentru export. Prețurile la produsele agricole vor fi negociate de Ministerul Agriculturii. Perioada de negociere va dura pînă la 30 septembrie a.c. Pe înțelesul românilor: ne așteaptă o nouă etapă de scumpire.

După cele două expuneri, au vorbit cuvîntul 14 parlamentari. Dl. deputat Ion Diaconescu (P.N.T.-c.d.) a spus, printre altele, că actuala criză economică se poate rezolva numai printr-o schimbare de guvern. Domnia-sa a considerat soluțiile propuse de guvern contradictorii. Dl. deputat Ion Bogdan (F.S.N. Sibiu) a cerut parlamentarilor să fie alături de Guvern, de Banca Națională, „să le acordăm întreaga noastră atenție și sprijin”. (Au urmat aplauze furtunoase).

Majoritatea vorbitorilor și-a demonstrat încă o dată amatorismul în domeniul economico-financiar, chiar prin interpelările adresate celor doi reprezentanți ai guvernului. Spre deosebire de cel al parlamentarilor, amatorismul guvernului e girat de tehnocrați.

PETRE BARBU

România pe lista de așteptare

Recunosc, sînt unul dintre dezamăgiți. Așteptasem o sărbătoare care n-a venit. Nu încă.

Sperasem că sosirea în țară a celor doi reprezentanți ai lui Amnesty International, domnii Tony Klugh, din Departamentul Dezvoltare al Biroului Internațional de la Londra și Rose Cambier, din secțiunea belgiană, să marcheze recunoașterea oficială de către secretariatul de la Londra a unui grup național român Amnesty. România devenind, astfel, prima țară din fostul lagăr intrată oficial în Amnesty.

Dacă imediat după revoluție, nume ca Doina Corișca, Gabriel Andreescu, Radu Filipescu, aflate în atenția presei, au făcut să se vorbească și despre Amnesty International, odată scăzut interesul pentru deciziile din timpul dictaturii, în jurul organizației s-a lăsat tăcerea. Asta, chiar în condițiile în care ceea ce îngrijorează Amnesty International acum sînt realități ce continuă să intereseze nu numai presa, ci și pe noi, pe toți.

Apocriind că după căderea lui Ceaușescu multe s-au schimbat în România, domnul Tony Klugh arăta că nu puține probleme continuă să existe, subliniind că la ora actuală,

în atenția lui Amnesty International se află, în mod special, tratamentul deținuților din închisori și țelul în care sînt investigate evenimentele din 13-15 iunie sau cele din martie de la Tîrgu Mureș.

Grupul național de care vorbeam, însă, înseamnă nu totul aiceva. Conform principiului organizației, un asemenea grup poate lua atitudine numai în sprijinul unor prizonieri de conștiință ori deținuți ce suferă un rău tratament, din alte țări; aceasta, pentru a se asigura obiectivitatea alt de necesară, fapt asupra căruia, de altfel, reprezentantul Londrei a insistat în mod deosebit.

Deși aparent fără nici o legătură cu situația internă, existența unui grup național puternic, recunoscut ca atare, și cunoscut în țară, poate constitui un factor important de descurajare a atitudinii puterii față de nerespectarea drepturilor omului.

Ce a adus, însă, venirea în România a celor doi reprezentanți ai lui Amnesty International? Multe — și importante clarificări. Am aflat, deci, că în România sînt constituite, la ora actuală, unele din ele aflate chiar la începutul drumului, nouă grupuri — la București, Constanța, Gura Humo-

rului, Timișoara, Cluj, Satu Mare, Drobeta Turnu Severin, Bacău. Admirînd efortul și entuziasmul acestora, reprezentanții Londrei au ținut să puncteze condițiile de recunoaștere. Criteriile sînt clare și ferme. Vi le vom prezenta în unul din numerele viitoare, dînd, atunci, și toate informațiile necesare celor ce doresc să devină membri ai unuia din grupuri sau membri individuali ai A.I.

Adunînd și trăgînd linie, rezultă că nici în Amnesty International nu se intră numai cu entuziasm și bune intenții, chiar cînd ele sînt susținute de o activitate intensă, ca în cazul unora dintre grupuri. Sînt necesare, sînt obligatorii, organizarea perfectă și cooperarea tuturor grupurilor, pentru realizarea unei autorități naționale care se poate transforma într-o secțiune națională Amnesty Internațională cu drepturi depline de a reprezenta țara în organizație și de a participa inclusiv la stabilirea liniei politice a acesteia.

Pînă la realizarea acestor deziderate, însă, România, de astă dată alături de fostele surori din est, rămîne pe lista de așteptare.

ROXANA PAICU MANOLESCU

Alianța Civică a intrat pe scena politică

În zilele de 5-7 iulie a.c., la Opera Română din București, s-au desfășurat lucrările primului Congres al Alianței Civice. Acțiunea pregătită cu minuție și inteligență a debutat cu o oră înaintea deschiderii oficiale chiar pe treptele și în holul instituției care o găzduia: dialoguri fugare, prezentări și regăsiri, participanți din provincie puțin obosiți și nedumeriți, multe priviri ce îl căutau pe Ana Blandiana, Nicolae Manolescu, Octavian Paler... Era clar că cele trei zile trebuiau să răspundă la o singură întrebare: Se va transforma Alianța Civică în partid? Apariția ziarului „Alianța Civică” și interviurile din presă (numeroase pentru o perioadă de timp așa de scurtă) ale dlui N. Manolescu prevesteau parcă ceva. În după-amiază aceleași zile, dl. Alexandru Paleologu a spus printre altele: „S-ar putea să fie un eveniment crucial, dar depinde numai de noi...” Mulți participanți au fost marcați de această miză.

Partidul Alianța Civică — un copil al Alianței Civice

În sală au luat loc numeroase personalități ale vieții noastre culturale și științifice și politice. La o lojă, citeva minute, a ținut să fie prezent dl. deputat Ion Rațiu. Și ziariștii s-au simțit onorați de prezența la „masa presei” a două vedete: Ion Cristoiu și Mihai Cărciog (un coleg a glumit văzându-l pe președintele

„Expresului”: „A venit să vadă dacă merită să-l finanțeze!”). Mesajele de salut prezentate din partea unor formațiuni politice au semănat foarte mult în esență, doar cu o excepție: mesajul citit de vicepreședintele F.S.N.-ului, dl. Ion Turcanu. Discursul domniei sale a semănat cu intervențiile obișnuite ale majorităților din Parlament: „...dorim o luptă în care mijloacele trebuie să fie cinstite” sau „F.S.N. rămâne deschis dialogului”. Au fost aplauze cu zimbete pe buze.

Raportul prezentat de dl. Mihai Șora a fost, în fapt, o scurtă istorie a Alianței Civice („o istorie privată și intimă” — cum avea s-o numească mai târziu dl. Alexandru Paleologu). Raportul a înregistrat reușitele și eșecurile de până acum ale Alianței Civice. Există în țară 40 filiale județene A.C. și 150 filiale locale. A.C. a avut (și are) suport și scop societatea civilă, ea intenționează formarea „unui partid suplu și modern” — a subliniat dl. Mihai Șora.

S-a supus la vot, apoi, ideea formării partidului Alianței Civice, înregistrându-se 490 de voturi pentru, 2 abțineri și 10 voturi împotriva. Printre acestea s-au numărat și voturile lui Marian Munteanu (care și-a dat demisia din A.C.) și Dumitru Iuga (domnia sa motivându-și votul împotriva, admirabil, a doua zi). Capul de afiș al primei zile a fost în fond discursul dlui Alexandru Paleologu, întrerupt de numeroase aplauze. „Noi cei din est — a insistat dl. Paleologu — nu mai vrem să auzim de socialism!”

O după-amiază de simăbătă mai plictisitoare decît „Dallas”-ul

A doua zi, s-a putut remarca diferența dintre cei ce ocupau primele trei rânduri din sală și... restul de votanți. Dîminează au vorbit Octavian Paler, Doina Cornea, Ștefan Augustin Doinaș, Ana Blandiana, Dumitru Iuga. După pauza de prînz au vorbit de la tribună 29 de persoane, majoritatea din provincie. Gh. Apostol (Tulcea, de profesie șofer) a ținut să precizeze că se simte puțin ridicol: „Oare ce aș putea să mai spun după ce au vorbit atîtea personalități?” A aproape cu disperare, Gh. Apostol s-a adresat celor din primele trei rânduri: „Să aveți răbdare cu noi, să coborîți la nivelul nostru!” sau „Vă rugăm să rămi-neți cu noi, în rîndurile din față!” Va fi Alianța Civică un partid al intelectualilor, al elitiștilor? Greu de răspuns, chiar și pentru liderii Alianței. Simbătă, după-amiază, s-a aplaudat foarte mult, uneori incurajîndu-se fraze demagogice: „Am salutat prin fiecare fibră nașterea A.C.” sau „Sistemul trebuie lovit de la bază!” S-au spus aceleași lucruri despre Putere, despre dezastrul economic, despre nomenclatură, dar cu alte cuvinte. N-am putut remarca o idee deosebită, pînă și propunerile venite de la delegați pentru documentele A.C. ni s-au părut fabricate cu orice preț, forțate. Exemplu: clarificarea simbolurilor mișcării A.C. față de simbolurile partidului A.C. Din fericire, majoritatea unor astfel de propuneri n-au rezistat. Oricum, cei 29 de vorbitori i-au produs destule dureri de cap dlui Ion Mănușu, cel ce prezida lucrările Congresului. În această zi, au fost votate documentele A.C.: Carta A.C., Carta Drepturilor și Libertăților Fundamentale, Programul economic, Declarația pentru reconciliere națională, Declarația cu privire la minorități. A fost ales Comitetul de coordonare al mișcării apolitice Alianța Civică: pre-

ședinte Ana Blandiana, vicepreședinte cu probleme externe — Emil Constantinescu, vicep. cu probleme de Presă — Petre Mihai Băcanu, Mircea Diaconu — vicep. cu problema țărănească, Valerian Stan — secretar.

Duminică, a fost ales comitetul de coordonare al partidului Alianței Civice, avîndu-l ca președinte pe Nicolae Manolescu și vicepreședinți pe Ioan Păun Otman, Stelian Tănase, Alexandru Popovici (purtătorul de cuvînt al partidului). Din prezentarea liniilor directoare ale partidului Alianței Civice am reținut: partidul A.C. încearcă să aducă un suflu nou luptei pentru democratizarea țării, va depune eforturi susținute pentru lichidarea instituțiilor bolșevice din țară, nu va fi un partid socialist în nici un chip, va lupta pentru înlăturarea cu mijloace exclusiv democratice a actualei echipe din fruntea țării (echipă care-și face planuri de guvernare pînă în 1994, vezi măsurile de remontare ale economiei propuse de E. Dijmărescu în Parlament). Nu am înțeles, însă, modul cum se vor face primiriile în partid (printr-o recomandare din partea unui prieten, membru al partidului) și nici care vor fi principiile ce vor sta la baza activității comisiei de etică (cea care — cum a spus dl. Manolescu — va verifica atentă caracterul membrilor partidului).

La conferința de presă din finalul Congresului, întrebă ce poziție va ocupa partidul A.C. pe esichierul politic actual, dl. Nicolae Manolescu a spus că actuala scală politică din țară nu se poate compara cu cea din țările democratice din cauza diferențelor dintre sisteme, deci noțiunile de partid de stînga, de dreapta sau de centru ne sînt improprie, nouă românilor.

În România — o idee unanim acceptată de participanții la Congresul A.C. — sînt două partide: comuniștii și anticomuniștii.

PETRE BARBU ■

- FILME COLOR ● ECHIPAMENTE FOTO
- APARATE DE FOTOGRAFIAT ● BATERII
- PROCESARI RAPIDE DE FILME SI FOTOGRAFII COLOR PE HIRTIE KODAK
- CONSULTING SI INDICATII DE SPECIALITATE

CONCURS

CONCURS

CONCURS

PENTRU CEL MAI SCURT SI SUGESTIV SLOGAN PUBLICITAR KODAK

- 1 premiu I - excursie de 3 zile la Budapesta (1 persoana)
- 1 premiu II - week-end pentru 2 persoane la Poiana Brasov
- 4 premii III - aparat de fotografiat cu film color KODAK

Nu mai cu întreaga dvs. fantezie și o carte poștală trimisă pînă la 31 august 1991 pe adresa:

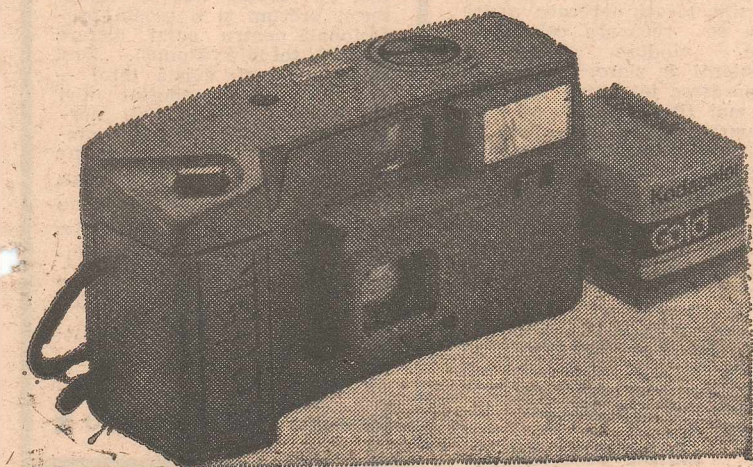
CONCURS "SLOGAN KODAK"
București, str. Luterana 2-4,
sc. D2, et. 7, ap. 21, sector 1
firma KODAK

PUTETI CISTIGA UN PREMIU DE NEUITATI
REZULTATUL CONCURSULUI VA FI PUBLICAT IN PRIMUL
NUMAR DIN LUNA OCTOMBRIE AL ACESTEI PUBLICATII

REPREZENTATA IN EXCLUSIVITATE DE:

MTIL ROM SRL

Tel: 14.68.13 sau 14.72.27; FAX: 14.61.04
București, str. Luterana 2-4, sc. D2,
Et. 7, Ap 21. Sector 1

Cu toate că, pe vremea odioasei, securității fi urmăreau de zor iar noi n-aveam dreptul (în varianta că am fi cunoscut vreo limbă străină) nici să le răspundem la întrebări de genul: „Unde e strada cutare?” dacă nu obțineam acordul prealabil al secretarului de partid, cu toate că, si după revoluție, au fost primii și priviti cu neîncredere sau au fost martorii unor scene de cosmar prilejuite de „împăr-

tirea” ajutoarelor, străinii vin în România și încearcă, atât cât sînt lăsați, să ne ajute. Sigur că nu tot străinii. Unii au venit pentru afaceri și e normal ca ei să încerce să cistige cât mai mult. Alții au venit de-a dreptul să „rupă” cât mai repede și cu orice pret cistiguri grase. Unii poartă droguri sau pistoale, alții cumpără pe mai nimic — și de fraieri, dar, mai ales de la hoți — lucruri de valoare. Ce-am putea

conchide? Si străinii sînt ca și românii. De aceea, se potrivește un proverb românesc: spune-mi cu cine te-nsotesti, ca să-ți spun cine ești!

Vă oferim, în această pagină, două exemple: cum au venit niste străini ca să aibă grija de copiii noștri suferinzi și cum au venit alți străini ca să cumpere pe nimica toată ceasuri vechi de aur, furate de un criminal de la Muzeul Ceasului din Ploiești.

Ce mai fac străinii în România

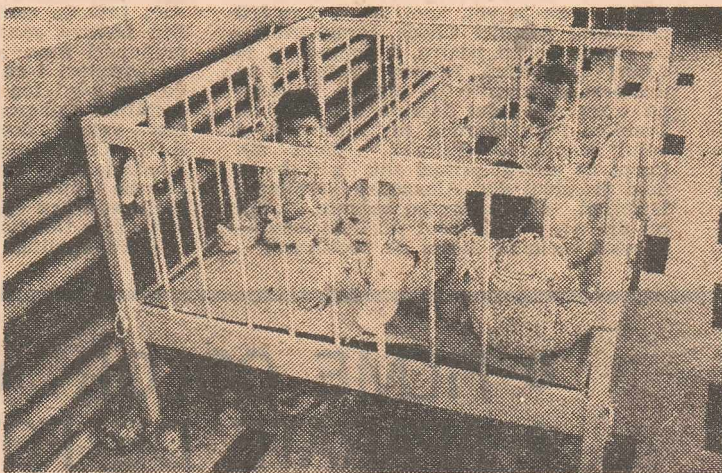
Cînd arde cămașa pe el, cu greu i s-ar mai putea cere românului să se poarte ca un englez. Fără a-și lăsa indignarea deoparte ci dimpotrivă, folosindu-se de ea pentru a face să-i scapere cuvintele, o doamnă al cărei copil e înscris la o școală specială ne povestea mai zilele trecute cum un norvegian care se oferise să ajute școala respectivă fusese pofțit, mai mult sau mai puțin politicos, să închidă ușa pe dinafară. Numai că norvegianul, fire mai greu de impresionat, nu se grăbise să dea bir cu fugiții către fiorduri reci și mări de smarald. Aceeasi doamnă, aflată în cîmpul tensionat al unei sfinte mîini și-al unei dure-roase neputințe, ne spunea cum norvegianul nostru fusese primit cu brațele deschise de către alții și, slavă Domnului, totul s-a dovedit a fi spre binele unor copii necăjiți. Bunăoară, la Grădinița de copii hipocuzici de pe strada Mihai Eminescu, nr. 27.

Se află, în această adresă, o casă boierească, aparținînd familiei de cărturari și patrioți a Goleștiilor. Bineînțeles că, după ce-a naționalizat-o, statului i s-a părut o afacere prea complicată ca să-și bată capul cu întreținerea ei. Aflată aici, ca

directoare, de pe la mijlocul anilor '70, doamna Aurora Toea, absolventă a Facultății de psihologie, ne descrie sentimentul apăsător al degradării, al decaderii, al declasării ce puneau stăpînire treptat asupra locului, pînă nu cu mult timp în urmă, cînd s-ar putea zice că deasupra acestei case a răsărit iarăși soarele. Anul trecut au început să apară străinii.

Cele mai strînse relații s-au stabilit cu francezii, englezii și norvegienii. Francezii, latini fiind, au dat un caracter mai puțin sistematic ajutorului lor, oferind fiecare ce-a crezut de cuviință. Englezii, la fel de darnici, dar mai selectivi, adică ținînd să dea un caracter mai aplicat ajutorului lor, s-au rezumat la un singur capitol, aparatură și informație, dar odată intrat pe mîna lor capitolul respectiv nu va mai avea nevoie de adăugiri din partea nimănui. În toamna acestui an, în septembrie, se va deschide aici o „stație-pilot a Crucii roșii engleze”, cu aparatură pentru tratarea auzului și, bineînțeles, inzestrată cu protezele auditive de care au nevoie copiii. La rîndul lor, norvegienii au îmbrățișat această grădiniță cu o dorință de-a ajuta care te determină să descoperi — ca

Un viking în ape tulburi

pe-o surpriză, pentru mulți dintre noi — că există pe lumea asta oameni pentru care dorința de-a face bine altor oameni aproape că nu are margini. Despre norvegieni ni se spune că au vrut să ajute „așa cum face mama zestre fetei”, cu o grijă mergînd, pe puncte și subpuncte, pînă la detaliu. Ei chiar așa au procedat, mai întii au făcut un inventar. Și nu s-au oprit la ciocolată sau jucării, ci au împins cheltuiala mai departe, găsind că e nevoie de mobilier nou, de lăvoare și oglinzi noi, sau că trebuie raschetate și lustruite parchetele, astfel încît în cele din urmă chiar a părut adevărat că pe ferestrele casei intră, dintr-odată, mai multă lumină. Administratoarea grădiniței, Aurelia Trifan, ne povestește că norvegienii, cu aceeași blîndețe a lor nelipsită de fermitate atunci cînd e cazul, și-au impus punctul de vedere că e bine să existe o chiuvetă pentru spălat carne, alta pentru spălat zarzavaturi și încă una unde bucătăresele să se spele mai întii pe mîini, tot așa cum constructorii angajați n-au avut succes cu faianța urîtă pe care o aduseseră, motivînd că n-au alta, ci au fost obligați să se dea peste cap și să facă rost de faianță pe gustul norvegienilor care or fi ei darnici, dar nu atât încît să-și arunce banii pe ce nu le place. Și bineînțeles că pe pardoseala de marmură a bucătăriei și-au făcut apariția congelatoare și frigiderul noi, „de la Martinsen”.

Kjell Martinsen reprezintă fundația de ajutor umanitar Nordsk Nodhjelp cu sediul în orașul Sarpsborg, aflat la 80 de kilometri de Oslo (să nu uit: el ne roagă să transcriem cuvîntul „Nodhjelp” cu o bară peste litera o). Are 46 de ani și în tinerețe a fost marinar. Atunci a văzut pentru prima oară România, la Constanța, în 1963. Apoi a fost constructor (de aceea constructorilor noștri nu prea le merge să spună că „merge și așa”). De mai mulți ani, lucrînd pentru fundația din Sarpsborg, știa că țările din est sînt un fel de închisori, iar după 1989, cînd zidurile închisorilor s-au prăbușit, prima țară în care a venit să vadă dacă poate ajuta cu ceva a fost România. Și a ajutat, cu ce-a putut, o mulțime de leagăne, cămine și spitale (Grădinița pentru copii hipocuzici de pe strada Mihai Eminescu, Casa de copii orfani nr. 4, Grădinița specială nr. 1, Spitalul de ortopedie Foișor). După februarie '90 a devenit un fel de navetist România—Norvegia. Iubește această țară frumoasă, unde cit de curînd vrea să-și aducă și familia în vacanță, la Constanța și Brașov. Dintr-un sentiment profund creștinesc de a face mai mult decît să-și exprime compasiunea pentru necazurile altor români, Martinsen ne spune că fundația pe care o reprezintă ar vrea să construiască aici o școală pentru copii handicapați mintal (dar nu a primit nici un răspuns „de la minister”), precum și o școală profesională pentru surzi (cerere rămasă tot fără răspuns). „Deși există planuri, există totul — zice el — nu constat nici un interes”. Or fi ei, norvegienii, niște oameni cumsecade, dar binele cu forța nu ni-l pot face! În orice caz, realitatea că deocamdată nu știm nici măcar să ne lăsăm ajutați, nu pare a fi un argument că într-o bună zi noi o să fim aceia care o să-i ajute pe alții. Se-aude? Ori am surzit cu toții, inclusiv pe-acolo, „la minister”?

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Cum a fost prădat Muzeul Ceasului

Acum un an și mai bine, Ploieștii a fost scurtcircuitat de o știre care făcuse senzație: fusese „spart” celebrul Muzeu al Ceasului și cîinăntu fusese sustrasă numeroase piese de mare valoare.

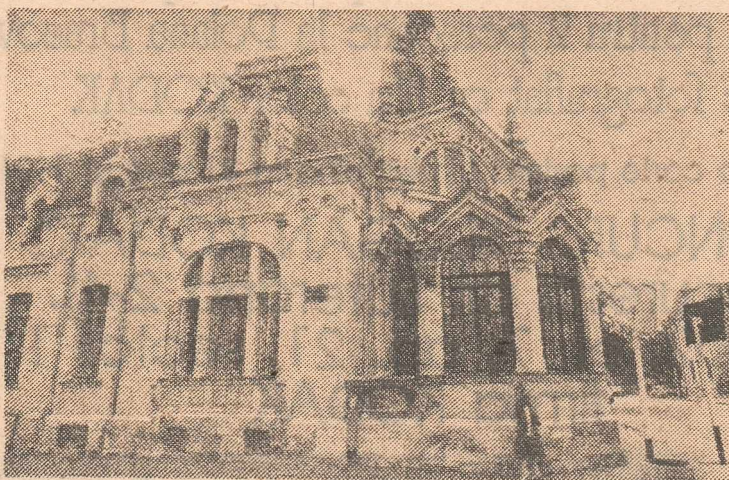
PE FAPTAȘ IL CHEAMA ROCCO

Autorul „hold-up-ului” de la Muzeul Ceasului se numea Radu Alexandru. Avea cam la 39—40 de ani și era cunoscut ca un breaz sub porecla de „Rocco”. Un tip foarte ciudat — așa îl califică d-nul căpitan Constantin Eugen, care a participat la elucidarea cazului. Mai avea antecedente pe ale și de fiecare dată „lucru” singur. În rest, părea liniștit și ne-agresiv, volubil, „de-ai fi putut să mori cu el fără căușe la mîini prin centrul Bucureștiului” (du-ă pe-ai declară a căpitanului Constantin). Prima identificare a fost „criminalistică”, du-ă cele cîteva amprente pe care hoții le lăseseră în timp ce comiseseră furtul. După s-ar ori, Radu Alexandru, ploieșean get-beget, obișnuit să se ducă în București unde avea o concubină care locuia pe lîngă Piața Obor. În total, Rocco furase de la Muzeul Ceasului 43 de piese de colecție, dintre care 33 ruma mai ceasuri — de felurite scuturi, umbrele, o statuie care se afla în biroul muzeografului, niște lămpioare. Printre ceasurile care l'pneau d'n muzeu erau unele de buzunar, altele ceasuri — medalion, tabachere cu ceas, ceasuri de mîină și de masă din aur, sîc, portelan, baga și portmonece cu ceas. Valoarea totală, estimată, probabil, la prețurile de achiziție inițiale (care vor fi fost mult, mult mai scăzute), ajungea la 145.000 de lei. La „bursa neagră”, o singură piesă ar fi putut valora, acum, cel puțin o sută de mii de lei. Cum de a furt Rocco de valoarea lor? Simbolu: fusese ucenicul unui profesor care era restaurator de piese de ceasornicărie și restrunse destul de multe piese și de la muzeu. Rocco s-a dus aproape cu ochii închiși la

exponatele cele mai de preț; atât de bine cunoștea muzeul.

UN „SPECIALIST ÎN MUZEE ȘI ANTICHITĂȚI”

Rocco s-a dus la fratele său care locuia tot în Ploiești și i-a măturisat totul, arătîndu-i ceasurile. După ce s-au despărțit, rămăsese stabilit să se întilnească peste o zi sau două. Dar Rocco n-a mai așteptat: a plecat în București, unde a umblat vreo două zile căutînd ceasornicari dispuși să cumpere. A găsit chiar pe cineva în Gara de Nord, la un atelier de reparat ceasuri, amator să se

intereseze de „colecție”. Lîngă magazinul SORA e un ceasornicar particular. Acestuia, Rocco i-a vîndut un platou și o statuie. Cu restul de ceasuri a fost prins de doi lucrători de la Poliția T.F. Metrou. El a motivat că are acte pe ele, reușind să-i convingă pe cei doi să-l lase liber ca să le aducă actele doveditoare. Pe la cesornicăriile la care umblase, pretextase că este colecționar, că piesele fac parte din „colecție” și este silit de niște probleme familiale (părinții bolnavi) să le vîndă. Cu banii strînși pe ceasurile care a putut să le

vîndă, s-a instalat la INTER-CONTINENTAL. Pe urmă, simțîndu-se urmărit, a plecat la Brașov. În gară la Brașov a întilnit un homosexual care s-a oferit să-l cazeze acasă, contra unei sume de 200 de lei pe noapte. Neînțelegîndu-se de la preț, s-au luat la bătaie în locuința homosexualului. Rocco l-a strîns de gît și, după ce l-a omorît, a luat ceva de prin casă — ce i-a căzut la îndemînă — și a plecat. A mai „spart” un muzeu din Brașov (cel din Scheii Brașovului) și a dat exponatele furate unuia care trebuia să le ducă în Ungaria. Persoana în cauză le-a abandonat, presat de controale, în tren, la granița cu Ungaria. La „colecția” sa, Rocco a mai a-

fost regăsit. Cele pe care le-am primit înapoi sînt, acum, la restaurat, demontate, curățite și unse. Restaurarea lor va mai dura cel puțin o lună”.

SE RECUPEREAZĂ PIESELE PIERDUTE ?

Furtul s-a comis în martie. Pînă la prinderea infractorului au trecut, însă, patru-cinci luni. Recuperarea obiectelor înstrăinate a început de-abia în august și, la început, a mers foarte bine, cel puțin pînă la un punct. Tot d-nul căpitan Constantin Eugen, care s-a ocupat — și se mai ocupă încă — de recuperare, declară că Radu Alexandru a fost de acord imediat să colaboreze cu Poliția. Din tot ce s-a furat, nu s-au putut recupera 5 bucăți. Dintre acestea, două au fost vîndute de Rocco vînzătorilor ambulanți de ziare de la Piața Obor. Alte două piese — ceasuri din aur, vechi — au fost vîndute, pe valută, la doi străini, care se aflau, probabil, în tranzit și care nu prea „o rupeau pe românește”. Cu valuta pe care a obținut-o astfel, s-a cazar Rocco la Inter-continental. Ce șanse mai sînt să se recupereze aceste piese pierdute la care se mai adaugă și cîteva „mărunișuri”: lămpioare, etc.? Foarte puține, deși acțiunea de cercetare în vederea recuperării continuă. Mai sînt, totuși, oarecare șanse de a se recupera cele două piese vîndute vînzătorilor ambulanți de ziare, care, dacă nu părăsesc țara, mai devreme sau mai tirziu trebuie să iasă la suprafață. Celelalte două pe care Rocco le-a vîndut străinilor cu 100 și respectiv 150 de dolari sînt, probabil, pentru totdeauna, pierdute, 250 dolari este, oricum, o sumă măruntă pentru două piese vechi, din aur, și cu o importantă valoare de muzeu. Din toată această afacere, cel mai păgubit iese Muzeul Ceasului a cărui colecție se vede împuținată și deteriorată — și abia mai apoi Rocco, „a cărui „carieră” în domeniu pare definitiv încheiată.

MIHAIL GALAȚANU J

CEASURILE AU STAT ÎNTR-UN VECEU

În chestiunea pieselor furate din Ploiești, l-am interpellat și pe d-nul Nedelcu, muzeograf la Muzeul Ceasului. Iată informațiile pe care ni le-a furnizat dînsul: „Ceasurile au stat mult timp într-un veceu și acolo s-au deteriorat. Din obiectele furate s-au recuperat doar 65 la sută. Restul de aproape o treime nu

„În afacerile bune câștigă toată lumea. Chiar și ziaristul care scrie despre ele”

Documentarea pentru acest reportaj am făcut-o în New Jersey, la AIRTECH Inc., o companie industrială americană specializată în „compressors-vacuum pumps-blowers”, la New York, într-un restaurant grecesc din Queens specializat în chebab, souvlaki și ardei umpluți și la București, în „Zăpada Mielilor Street 16-18”, la METAV S.A., o întreprindere metalurgică specializată a industriei aviației, oferta acesteia constând din piese turnate sau forjate de precizie, piese turnate din aliaje de Al și Mg, roți și sisteme de frinare pentru toate categoriile de elicoptere și avioane, precum și — mai nou — din orice altceva care pretinde o inginerie de cea mai înaltă calitate.

METAV S. A. e fostă I.M.R.A., AIRMET e o societate mixtă româno-americană înființată ca urmare a faptului că I.M.R.A. a putut să devină, într-o legislație nouă, METAV S.A., eu, autorul reportajului, sint membru al consiliului de administrație la FLACĂRA S. A., fostă revista FLACĂRA pur și simplu, iar restaurantul grecesc „Panorama” e deschis de curind în localul unui alt restaurant care tocmai a dat faliment.

Pe domnul Florin Marinescu l-am cunoscut într-o simăbătă seară, la o petrecere — sau, dacă preferați, un party — oferită de pictorul Gil Niculescu în casa din New Rochelle, o mică localitate pendinte de New York, una din acele fermecătoare așezări suburbane, atât de specifice Statelor Unite și Canadei avind toate datele unui cartier de vile și nici unul din inconvenientele traiului american și alături de metropolă. La Gil, la aniversarea soției sale Monica, veniseră să petreacă distins, cu indestulare și parcă pe scenariul unui film despre o lume din altă lume, cu domni în costume albe de flanel și doamne mirosind delicios a parfumuri de 150 \$ flaconul, numai persoane cu un venit suficient de mare pentru ca problema veniturilor să nu

TRAIAN BORCEA : „Concurența elimină inerția”

se pună. Seu, mai bine-zis, să se pună în cu totul alți termeni decât la aniversările din familiile cheltuind sub 24.000\$ anual. Aș vrea să fiu înțeles cum trebuie: dolarul e unitatea de măsură pentru tot ce comportă o evaluare, iar calitatea unor întilniri cu prietenii nu poate fi comentată fără referire la banii investiți în ele. Investiția, și cind e sufletească, tot investit rămine. Și sărăcia cea mai cruntă tot în dolari se măsoară. Am convenit cu Florin Marinescu să-i fac o vizită „la office” pentru un interviu în chestiunea afacerilor abia începute cu cîteva firme din România. Subiectul îl preocupă, mă interesa și pe mine, așa că ne-am revăzut în 159 South van Brunt St., Englewood, N. J. 07631, în biroul directorului tehnic de la AIRTECH Inc. Istoria prezenței pe pământul american a lui Florin Marinescu seamănă cu a celor mai mulți dintre exilații ultimelor decenii. A absolvit Institutul de petrol, gaze și geologie în 1966. Pînă în 1977

a lucrat la I.S.P.H. Motivul care l-a scos din matcă pe acest om echilibrat, profund cinstit, alabil, cu o adevărată religie a relațiilor interumane civilizate e unul subtil, deși la prima vedere pare economic și sub incidența politicului: ajunsesse într-un punct unde profesional nu mai putea progresa. În interviurile pe care le-am înregistrat, pe parcursul a aproape două luni de gazetărie densă și bogată în învățătură, cu români din exilul american și canadian, a revenit adesea în conversație cauza reală a „fugii din țară”: lipsa de perspective în plan profesional. Că lucrurile au stat chiar așa o dovedeste și faptul că oamenii cu care am stat de vorbă sint bine impliniți în profesie, iar foarte mulți din ei și-au creat aici profesia potrivită firii și inter-

FLORIN MARINESCU și GABRIEL PANAIT : „Trebuie să fii eficient și în prietenie”

ligenței lor. Cel care-și pune problema realizării, ajunge la un moment de criză. „Am plecat din țară în 1977 prin Iugoslavia și Austria, unde am stat un timp în lagăr — povestește Florin Marinescu. Am muncit ca șofer de taxi, ca mecanic de întreținere într-un bloc, am trimis oferte după oferte la o multime de companii din New Jersey, unde m-am stabilit în final. Ca să-mi aduc stăția și copilul, am făcut greva foamei, am solicitat sprijinul unor organizații care apără drepturile omului, am trăit toate sentimentele pe care le consumă un deznădăcut. Știam puțină engleză. Ce e important, eram convins că altă cale n-am. În fine, am fost angajat ca inginer, după care am găsit un post la o companie mai mare, cu o cifră de afaceri de 400 mil. \$ anual. În șase luni am devenit inginer șef, ca urmare a faptului că am creat niște dispozitive automate de asamblare. Lucram în proiectare și, pentru că aveam ceva de spus în domeniu, am conceput aceste dispozitive care au fost imediat puse în fabricație. Firește că trebuie să fi fost la mijloc și nițel noroc. Dar unde a apărut norocul și în ce chip, n-aș ști să spun. Pot însă să povestesc cum am muncit. Am muncit tot timpul. Cu sens, cu foame de muncă, din plăcere. Munca trebuie să fie plăcere, altfel schimbi, încerci altceva. N-are rost să trăiești chinându-te cu o activitate care nu te satisface. Asta e extraordinar în America: schimbarea, mobilitatea. Eu am schimbat într-un moment în care, după numai trei ani, devenisem director tehnic. M-am asociat cu Thomas Latsos; el e președintele companiei iar eu director of engineering; eu sint Florin, el e Tom. Asta ca să nu pierdem prea mult timp cu protocolul adresării. Trebuie să fii eficient și în prietenie, nu numai în ce produci”.

Industria care nu seamănă a industrie

E neîndoielnic că am văzut sute de întreprinderi industriale, pînă a pricepe că acele clă-

diri mai degrabă mici, desenate, dintr-o linie, cuburi și paralelipiede strălucind voios și curat în spații cu gazonul tăiat proaspăt erau fabrici. Fabricile de peste Ocean n-au ferește, nu scot fum, nu arată deloc forfota festiv-sindicalistă a altor uzine de-ale noastre, unde, din cauza numărului mare de muncitori, un număr și mai mare de organizatori nu reușesc să-i dea muncii și un Dumnezeu. În fabricile americane vezi foarte puțini angajați, din care cauză o companie de mărime medie — cu o sută, două de muncitori — poate să aibă cifre de afaceri cu mult mai mari decît cele mai mari uzine românești. Se lucrează curat, cu aer condiționat, sub imperiul elctricității, al logicii și al eficienței. E pur și simplu altceva decît ce cunoști. E alt

de altceva, încît poți fi sigur că tot ce cunoști n-are cum să fie și tot ce-i mai bun. Problema însă nu e cum să faci din coloșii românești niște companii mici de tip american, ci cum să-i pui în situația de a funcționa. METAV S.A. e o întreprindere metalurgică de mărime medie — cu cîteva mii de angajați, adică, în S.U.A. ar trece drept super-uzină. Chiar și din punct de vedere al dotării. Fiindcă metalurgia pentru aeronautică are un potențial tehnic excepțional. Dovadă că o foarte eficientă companie americană propune realizarea unei societăți mixte. Ne vîităm prea mult. Ar fi vremea să ne privim prin ochii altora ca să știm cum stăm. Nu stăm tocmai rău. Rău e că nu utilizăm bine ceea ce avem.

„Avem mai multe filiale în S.U.A. — mă informează Tom și Florin — care produc instalații industriale cu vacuum și siflante de aer. S-a pus problema să le realizăm și în alte țări, la un preț de cost mai ieftin. Unde? În Taiwan? În Hong Kong? În Coreea de Sud?”

„I-a propus lui Tom (spune Florin) să încercăm cu România. Iar Tom a fost de acord. Înima lui de grec bate cu simpatie pentru Balcani. E o arie cu un potențial fantastic. Cine intră primul aici e favorizat. Personal, am vrut „să aduc și eu un aport” — cum ni se zicea la sedință. Sint cetățean american, dar dacă am posibilitatea să inchei o afacere, din care să câștig și celălalt, atunci aleg România”.

Vin, în sfîrșit, americanii !

Florin Marinescu s-a întors în țară în septembrie 1990 pentru că legislația privitoare la societățile mixte i s-a părut foarte bună. A vizitat mai multe întreprinderi. Unele au declinat oferta găsind-o prea complexă, alții din apatie. „La METAV S.A., spune Florin Marinescu, am aflat cîteva oameni dornici de a face. Asta e toată chestiunea: în America, oamenii dornici de a face nu stau laolaltă cu apatie. După METAV S.A. am contactat

compania „HESPER” (fostă „Steaua Roșie”), unde am avut o primire de business excelentă din partea domnilor Gheorghe Tarța, Popescu Bug, Marius Dragomir, Constantin Rotaru și Silvia Măineanu, precum și o companie de motoare electrice din Sfîntu Gheorghe. Îmi e plăcut să vorbesc despre cîteva ingineri foarte inimoși, cu simțul realității: directorul de producție Kiss Laurențiu, director tehnic Sandor Kilyan, directorul comercial Dan Hariton. Îmi pare rău că am întilnit și persoane care, ca să fim politicoși, le numim doar nereceptive. Au cerut niște prețuri absolut exagerate. Nimeni nu vine în România ca să dea faliment. Afacerile bune sint cele în care partenerii rămin în relații stimulatoare și după ce termină o treabă. Iată ce-ți propun eu: mă întorc în țară după 10 iunie. Să ne întilnim la METAV S.A. și să scrii a doua jumătate a reportajului în București”.

Ceea ce firește am și făcut. Întimplarea a fost ca revederea să se petreacă a doua zi după ce societatea mixtă AIRMET S.R.L. tocmai primise ultima semnătură — din mult prea lungul, totuși, lanț de semnături — care-i vesteau nașterea. Paradoxal, afacerea a mers și pînă a ieși această ultimă hirtie. Și a mers pentru că directorii de la METAV S.A. au vrut s-o pornească. Trebuie să recunoaștem că e cazul extrem de rar cind se urnește (la noi) un produs „pe incredere”. În S.U.A. hirtile vin de regulă pe parcurs. Încrederea e motorul oricărei întovășări pornite cu cărțile pe față. I-am cunoscut, deci, pe directorul general Traian Borcea, director general la METAV S. A. și președinte al companiei româno-americane AIRMET, pe vicepreședintele

ION PATRAULEA : „Vin în sfîrșit americanii !”

Gabriel Panait, pe directorul economic Ion Patraulea și pe directorul operativ Ioan Andronache.

„Fără colaborarea cu Vestul — spune Traian Borcea — e greu să închidem cercul. În situația noastră sint multe uzine bine dotate. I.M.G.B. spre exemplu, Europa are nevoie de asemenea capacități. Și S.U.A. Și toate țările unde nu există forță de muncă pentru sectoarele calde. Am fost operativi. Iată, aveți în față prototipul unei pompe. Ceva destul de complicat din punct de vedere tehnic. Să spunem complexitate medie, dar cu caracteristici tehnice excelente. E în curs de asamblare un alt component al centralei termice de mare randament. În 1992 sperăm să producem întreaga centrală termică”.

Florin Marinescu intervine cu precizarea că produsul e, într-adevăr, de complexitate tehnică medie. Centrala termică în întregime însă e un lucru absolut extraordinar. Pentru România, un produs ce poate revoluționa sistemul de încălzire în blocurile cu un număr mic de apartamente. Dacă, adesea, randamentul centralelor cu gaze e, la noi, de 15-20 la sută, ci bine, randamentul centralei prevăzute a se produce la AIRMET merge pînă la 94-95 la sută.

Îmi exprim nedumerirea: învățasem parcă la liceu că un randament termic apropiat de 100 la sută e o utopie. Aduce a perpetuum mobile. „Centralele termice cu gaze utilizate în S.U.A., Canada și în alte țări au dimensiuni mici și un randament trecind de 90 la sută. În licee se învață multe prostii. Urmare e că în România consumul de gaze în centralele termice e uriaș. E o crimă ce se petrece. Căldura nu folosește apartamentelor, ci merge aproape toată afară. Eu și Tom vrem să implementăm — uite că am învățat și cuvîntul acesta! — centrala termică în uz la noi, în America, la mine, în România”.

Fiind foarte uimit, întreb dacă nici un inginer român n-are cunoștință de existența acestui tip de centrală. Mă lămurește Traian Borcea: „Dragă, dacă proiectezi un monstru, în economia planificată trebuie să-l și produci. Dacă e concurență, nu mai produci monștri, fiindcă nu-ți-i cumpără nimeni. Concurența elimină inerția. Ciclul de fabricație, inclusiv concepția, e scurt, din ce în ce mai scurt. Iar cumpărătorul nu mai e planificat să-l accepte. Ia și el ce-i mai bun. Șansa României e tot industria, dar una deschisă. Noi asta am făcut, am deschis întreprinderea”.

Gabriel Panait observă că, deși mulți se plîng, în sensul că nu s-a schimbat nimic, cei care-și propun să facă și fac trăiesc intens schimbarea: „multe schițe le primim pe fax, vorbim la telefon cu Florin și Tom ceasuri întregi, de cîteva ori pe săptămînă; relația e directă, nu prin centrală sau minister. Aceste discuții amicale, cinstite, cu definiția corectă a datelor problemei sint un fapt nou pentru noi, extrem de angajant”.

Florin Marinescu, deși e rezervat, ca american, cu critice la adresa treburilor din România, nu poate să nu bage de seamă, ca român ce este, că ar trebui constituit un departament care să se ocupe numai de înființarea și funcționarea societăților mixte. „Nu e normal ca să fac trei-patru drumuri peste Ocean, pînă ce se decide un funcționar să elibereze o hirtie. Eu am răbdare, deoarece am motive sufletești să duc lucrurile pînă la capăt, dar vă spun fără menajamente că alții renunță. Afacerile azi se încheie rapid. Avizele pe care specialiștii le dau pentru înființarea companiilor mixte ar trebui să fie mai operative, pe un circuit care să evite pierderea timpului. Nu e vorba atît de banii pentru avion, cît de timpul pierdut. În S.U.A. timpul înseamnă efectiv bani. Aici se pierde enorm timpul. E de neînțeles pentru mine cum acceptați, să se piardă atîta timp cu operațiunile bancare.

TUDOR OCTAVIAN : „Ziarist la FLACĂRA S.A. fostă „Flacăra” pur și simplu”

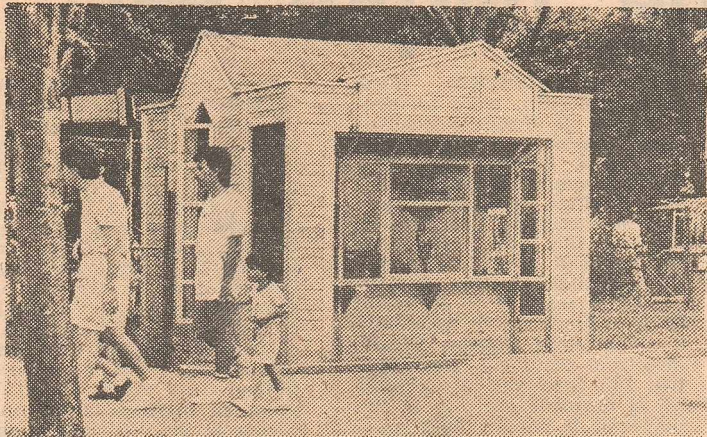
De aici trebuie început, de la minuirea banilor. Așa ceva nu e admisibil, ca o casierie să-și numere mii și mii de sute, iar tu să te uiti la ea cum se chinuie, coplesită de volumul de muncă. În astfel de condiții americanii nu numai că nu vin să facă afaceri, dar nici măcar nu se gîndesc să le încapă”.

TUDOR OCTAVIAN în New Jersey City-New York — București (mai-iunie 1991) Fotografii de Elena GHIERA

Pariul cu litoralul

Agitație mare! Anunțuri, reclame, reprezentanți ai Ministerului Turismului parămenind cu redactorii „Actualităților” — TV, conferințe de presă. De ce este gol litoralul românesc? Un

răspuns cunoscut de toată lumea. Subiectul, la ordinea zilei în întreaga țară, e aproape unic pe litoral: prețurile. N-ai nevoie să pui nici o singură întrebare, oamenii vorbesc de la sine.

Eforie Nord

ĂȘTIA NE CRED MILIARDARI!

O doamnă corpolentă: Pe 12 iunie, era 110 lei un pat pe zi. În 15, l-au majorat la 180 lei. Deci, aproape 400 de lei pe zi camera. Eu stau la hotel „Bega” și am plătit la sosire. Am aflat de la cameriste că acum, la plecare, vor să ne pună să plătim retroactiv. Păi, așa ne-a fost vorba? Nu respectă nici un contract, nici un angajament, nimic? Ne-au momit cu un preț și, pe care ne-a prins, ne jupoaie. Ne cred miliardari? Eu, una, n-am de gând să „mai plătesc” nici 5 bani. Dar alții sunt mai slabi de înțeles, și-or să scoată banii. Dacă îi au...

Mangalia

CUM SĂ TE DESCURCI CU 200 DE LEI?

O bunică: Diseară o să mincăm ce mai avem de acasă: roșii, brinză, salam. Ce să faci cu banii lor? Mai zicea un deștept la televizor că bonurile valorice sunt suficiente. Să mănânce el, la mare, o zi întreagă, cu 200 de lei. Am luat la prinz o mămăligă cu brinză și o friptură, am băut apă mi-

nerală și a costat 180 lei. Mai e bacșișul, că altfel nici nu se uită la tine și, gata cu banii! Cum să te descurci? Eu ca eu, să zici că mă mai păcălesc cu una, cu alta. Dar cu copilul ăsta ce fac? Îi țin neminecat? Mă omoară maică-sa!

Mamaia

C'EST PIRE!

O franțuzeică: Sint dezolată! Am mai fost în România. Aici am găsit întotdeauna caviar. Eu ador caviarul! Veneau pescari din Delta Dunării și vindeau cu borcanele. Acum s-a scumpit îngrozitor! Nu mai poți cumpăra. Nu înțeleg nimic.

Serviciile sint mult mai proaste și e, așa, un fel de nepăsare. Categorie, e mai rău ca înainte. Oul, c'est pire!

Costinești

NOI STĂM BINE!

Un farmacist: De 14 ani de când sint detașat aici, la punctul farmaceutic, n-am văzut așa lume puțină. Parcă ar fi sfârșit de septembrie, nu început de iulie. Noi avem, totuși, acoperită jumătate din capacități și am auzit că, pe lângă celelalte stațiuni, stăm bine!

Eforie Sud

ĂȘA SINT VREMURILE!

Șeful videodiscotecii „Cazi-no”: Este cel mai plin local de pe litoral. Am păstrat prețul de 15 lei la intrare. Știu că nu se prea consumă, vin numai să danseze. Prețurile sint peste tot foarte mari, tineretul n-are bani. Ce să fac? Să-i gonesc? Ășa sint vremurile!

Mai e și chestie de psihologie. Dacă măresc prețul la 50 de lei, cei mai mulți nu-l pot plăti și nu mai vin. Dacă omul vede că înăuntru nu-s decît două persoane, nu intră. Ășa, oricum, cîștig mai mult.

LIANA TATOS

DORIȚI SĂ INVESTIȚI ÎN PRESĂ?

Dacă da, atunci citiți cu atenție următorul text: Asociația Ziariștilor Români înființează Societatea Comercială „Z”.

Societatea va pune în valoare prin activități specifice presei scrise și audio-vizuale, comerțului, turismului intern și internațional, publicații și prestărilor de servicii, banii, imaginația și relațiile personale ale acționarilor.

Prima adunare generală a acționarilor va avea loc în a doua jumătate a lunii iulie. Poți participa toți cei care pînă la data de 10 iulie 1991 își exprimă opțiunea în scris pentru un număr de acțiuni și depune în contul AZR nr. 46 20 69 60 60 253 BRD SMB SA valoarea a cel puțin a unei acțiuni (10 000 lei).

Opțiunile însoțite de copile chitanțelor de depunere se trimite recomandat pînă la data de 10 iulie (data poștei) pe adresa: ASOCIAȚIA ZIARIȘTILOR ROMÂNI, București, sector 1, Calea Victoriei nr. 133-135, căsuța poștală 22-217.

Asalt la Prefectură?

Luni, 24 iunie a.c., orele 10, în fața Prefecturii județului Maramureș s-au adunat vreo 80 de țărani, reprezentanți ai locuitorilor așezării. Oncești de pe valea Izei. Vociferează, se agită, vor să intre, însă... Două cordoane de poliști cu bastoane, postări pe scări, se-mpotrivesc. Nu-i lasă. Ei apără strănsie intrarea în Prefectură... Cu ce prilej la Baia Mare? M-apropii de un grup format din Godja Vasile, Iura Ioan, Rednic Vasile și Godja Ion. Și iată ce s-au grăbit, toți deodată, să-mi declare:

„Necazul nostru-i că cei din Repede, ucrainenii de-acolo, nu ne lasă cu animalele pe munte. Încă de anul trecut ne-au alungat de pe el. Și-i muntele nostru din moși-stramoși. Dancu îi zice. Și avem acte la mînă pentru el. Iar ei n-au nici o hirtie”. O delegație formată din 7 persoane este admisă în clădire pentru a purta discuții cu dl. prefect Gheorghe Popa. Oamenii par să răsuflă ușurați. Reia, mai calm, Godja Vasile: „Iar acum două săptămîni — văzînd noi că după mai bine de un an de zile, aici, pe plan județean nu ni se face dreptate — am fost la București, la Guvern. Am fost, cum zic, și nu doar doi-trei oameni. 70 de inși am fost. Un consilier al d-lui Iliescu ne-a îndrumat la Ministerul de Justiție. Ășa că am primit și de-acolo impunităciune să urcăm pe munte. De fapt, de toate avem cinci sentințe prin care se arată că Dancu-i al nostru. Dar cei din Repede tot nu pricep și nu ne lasă...” „De-acolo, din București, continuă Godja Ion — gazdă de stînă — ne-au asigurat că astăzi va ieși o comisie la fața locului. Să ne redea muntele. Simbătă însă ne-au anunțat pe telefon că nu pot veni. Să mai așteptăm cîteva zile. Dar noi nu mai putem aștepta

deloc. Și de-aceia am venit azi aici. Să iasă domnu' prefect. C-avem pe puțin 2500 oi și 600 boi în sat. Și-i greu, tare greu, fără pășune”.

Cîteva țărani încearcă să intre și ei. Dacă nu vor fi fiind îndeeajuns de convingători cei care se găsesc deja în cabinetul prefectului? Sint opriti însă de poliști. „Vedeți! strigă cineva din mulțime. Noi n-am venit aici să devastăm sediul Prefecturii. Și nu sintem nici beți și nici nebuni. Iar ei nu ne îngăduie să intrăm... Noi am venit cu un necaz. Că de n-am avea dreptate am sta acasă la fin. Că-i 800 de lei ziua de coasă!”

„Anul trecut ne-au batjocorit rău de tot — ține să precizeze gazda de stînă, Godja Ion. A doua zi după ce-am ajuns cu oile în hotarul Repedei, au venit vreo 100 de ucrainenii și pe doi dintre ciobanii mei i-au legat cu mîinile la spate, apoi ne-au spart troacele și ne-au oprit să pășunăm pe Dancu. N-am avut de ales. Am făcut calea-nțoarsă. Vreo 140 km în total”. „Și rid bine de noi, completează Iura Ioan. Că iau alte animale, din alte sate și le pășunează acolo. Pe bani buni. Cite 2500 de-o pereche de boi”.

Așteptarea e lungă. Obositoare... În jurul orei 16 căldura toropitoare își spune cuvîntul. Parte dintre țărani se întind la umbra copacilor din pîrculețul dinaintea Prefecturii. Firesc, cum s-ar întinde pe paștelea de pe Dancu. Și cu toate gîndurile acolo... „Dacă nu se rezolvă azi și aici plîngem și vom fi mîinți din nou, zice hotărît Rednic Vasile, mergem încă o dată la București. Și nu ațitia, ci cîteva sute. Că marhăle-s viața noastră”.

Tăcere și... poliști la locurile lor.

VALERIU SABĂU

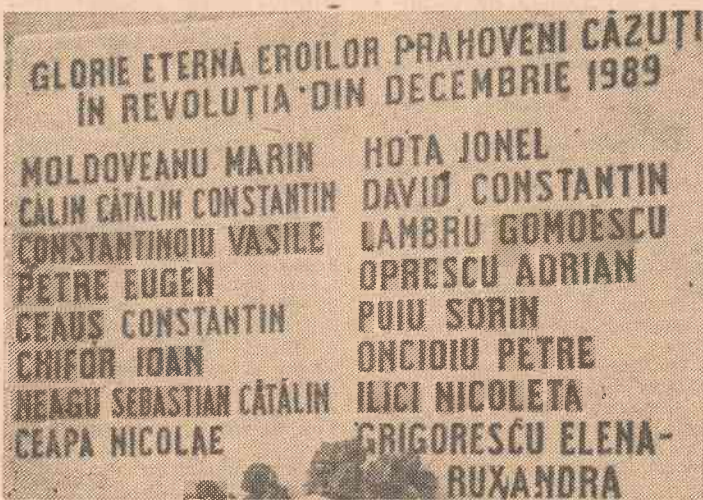
Monumentul eroilor din Decembrie profanat la Ploiești

NICOLAE, HOTA IONEL, DAVID CONSTANTIN, LAMBRU GOMOESCU, OPRESCU ADRIAN, PUIU SORIN, ONCIOIU PETRE, ILICI NICOLETA, GRIGORESCU ELENA-RUXANDRA. În total, 16 nume pentru o eternitate a neamului românesc.

E GREU TITLUL DE EROU...

La o privire atentă, se poate desluși limpede că inscripția de pe fața monumentului este scrijelită și intrucivă ștearsă, cel puțin în dreptul citorva cuvînte. Preferința celui care a operat aceste „slutiri” s-a îndreptat vădit spre anumite cuvînte ca „SPONTAN” și „INLĂTURAREA DICTATURII”. Dar iată ce declară una din mamele eroilor impușcați în decembrie, o femeie la vreo

patruzeci de ani care se îngrijește de monument — și care plînge adesea, rezemată de marmură: „Astă-larnă, abia cum se desprimăvărare, numai ce făcusem parastasul de un an, cînd am venit într-o zi, am găsit monumentul așa scrijelit. Am fost la Poliția Municipiului și am întrebat cum de a fost posibil ca tocmai aici, în centru, nu departe de Poliție, să se întimplă așa ceva. Mi-au

răspuns că făptașul a fost prins și, de fapt, o femeie făcuse asta, una care nu e tocmai întreagă la mînt”.

Am fost, mai departe, la Poliția Județeană Prahova. De la d-nul Răduță am aflat că persoana în cauză, vinovată de profanarea monumentului, se numește Enache Viorica. A fost chemată în instanță prin dosarul nr. 37001/1991. Dosarul este încă pe rol, trimis de Procu-

ratură cu adresa din 13 februarie. Cazul ei deci, încă, se judecă. Invinuirea care i se aduce numite Enache Viorica este aceea de „deteriorare a plăcii muzeale din centrul orașului”. Dacă Enache Viorica este aptă mintal (sint serioase dubii în această privință) să răspundă în fața justiției, asta o va hotări o comisie medicală. Rămîne însă un puternic semn de întrebare asupra cazului: chiar și o femeie neîntregă la mînt, care se apucă să scrijelească plăcile muzeale din centrul orașului, cum de nimerește tocmai monumentul eroilor căzuți în decembrie, pentru înlăturarea dictaturii comuniste? Pînă cînd justiția va hotări asupra cazului Enache Viorica (aflată, după cîte am înțeles, în libertate), monumentul din centrul Ploieștiului se umple, aproape în fiecare zi, cu garoafe roșii la bază. Marmura, totuși, apasă cu putere, că un jug al neființei, peste oasele tinere care-i stau drept fundație. Vorba cîntecului: „E greu titlul de erou...”

MIHAIL GALĂȚANU

Fotografii de GIG MOTOIANU

— Domnule Nistor Bădiceanu, cum de ați reușit să obțineți pentru filiala Bihor a P.N.T.-c.d. acest frumos sediu de pe o stradă centrală a Oradei, tocmai în casa avocatului Aurel Lazăr unde în octombrie 1918 a fost redactată „Declarația de independență” a românilor din Crișana, Banat, Transilvania și Maramureș?

— În primul rând pot să spun că ne-am întors intrucivă acasă pentru că mulți dintre cei care au redactat „Declarația de independență” a poporului român din zonă austro-ungară au fost și membri ai Partidului Național Român din Transilvania. În al doilea rând P.N.T.-c.d. a fost primul partid politic constituit după 22 Decembrie 1989.

— Faceți parte din cei 251 de membri fondatori?

— Da.
— De când sunteți membru al P.N.T.?
— Din anul 1946.

— De ce v-ați înscris tocmai în acest partid? Din oportunism? Erați sigur în mod absolut că o să câștigați alegerile?

— Toată lumea era convinsă de acest lucru, politica lui Iuliu Maniu de respingere ab initio a nemților, care îngăduiseră răpirea Ardealului de Nord, și de apropiere de aliații noștri tradiționali ai Antantei triumfase, războiul era câștigat, Ardealul urmînd să revină României. Dar nu pentru a face neapărat carieră politică m-am înscris în acest mare partid al românilor ardeleni, ci pentru a lupta cu toată înverșunarea de tinăr împotriva comunistilor care începuseră să-și arate colții ascuțiți la Moscova. La țară, comunistii erau însă tot atît de rari ca o girafă la Polul Nord. Bihorul și Oradea trăiseră pentru o foarte scurtă vreme experimentul comunist al lui Bela Kun, dar lumea se săturase atît de mult de ei încît înșiși ungurii, la intrarea trupelor române în Oradea, au răsuflat ușurați că au scăpat de beleaua cu steaua roșie în frunte. Iată, însă, că rușii încearcă să ni-l aducă înapoi la sila pe comunisti la conducere. Tot poporul s-a unit în jurul lui Maniu pentru a lupta împotriva acestei primejdii. Românii i-au învins pe nemți, mai trebuia să-i alunge pe sovietici din țară. Nu au putut, am fost trădați de Churchill care ne-a dat pe mîna rușilor. Americanii — așteptați de o întreagă generație — nu au mai venit și atunci cîuma roșie s-a revărsat nestîngerită în țara românească.

— Cum au reacționat oamenii?

— Cei mai mulți, după firea rea a românului, s-au resemnat, se spunea că rănile războiului trebuiau vindecate, dar în locul lor, dacă am cedat, au apărut cele noi — ale represiunii și terorii comuniste. De aceea, nici acum nu trebuie să cedăm! Ni se reproșează uneori nouă, penetiștilor, că sintem prea intransigenți cu puterea neocomunistă, dar noi sintem Stan Păitulu! Ne-am fript o dată cu bors rusesc, acum suflăm și în iaurt fesenist! De aceea ziarul nostru „Dreptatea” s-a declarat deschis „tribună de luptă împotriva comunismului”, teoria de import care a distrus această minunată țară.

După război, foarte mulți români au luat calea codrului, ca haiducii din vechime, să lupte contra rușilor care, prin liderii N.K.V.D., instruiseră deja trupele de securitate. La noi comunismul s-a instalat cu sila și ceea ce se instalează cu sila nu se retrage cu temenele și scuzele de rigoare ca în democrațiile occidentale. Ceaușescu n-a cedat decît alungat cu forța, urmașii lui, se pare, i-au luat exemplul. Historia magistra vitae est, domnule reporter!

— Ce vîrstă aveți în acel fatidic an 1946?

— Doar 18 ani și eram pregătit să mă iau la trîntă cu Goliathul comunismului și să-l răpun. Visuri de fiu de țaran împătimit de lectura cărților în satul natal Chiraleu, comuna Chișlaz, județul Bihor. Acolo m-am născut în 19 martie 1928, la 10 ani de la Marea Unire. Cînd peste noi a căzut trăsnetul Diktatului de la Viena ne-am refugiat la Lipova. Bunicul meu era originar din satul Cerișa, de lângă Bădăcin, județul Sălaj.

— Cînd și în ce împrejurări ați fost arestat?

— Ce poate simți un tinăr cînd patru handralăi de agenți se reped asupra lui, îl prind în mijlocul lor și îi cîntă, în bătaie de joc, „Sfîntă tinerețe legionară”? Pe str. Seleușului, în ziua aceea de 31 mai 1948 viața mea a fost ruptă în două. Nu eram, bineînțeles, legionar, dar ei așa m-au considerat. Atunci am fost arestat 27 de elevi de la liceele Emanuil Gojdu, Alexandru Roman, unde eram și eu, și de la liceul comercial. Comunistii nu-i iertau nici pe tineri, nu le acordau circumstanțe atenuante, erau necruțători cu toți adversarii lor politici. Democrația pe care o promisese, libertatea cuvîntului și a presei s-au dovedit minciuni cu care să prostească poporul. S-au făcut arestări masive și la liceul „Samuil Vulcan” din Beiuș, unde comunistii erau, la fel de îndrăgiți ca sarea-n ochi.

— Cine au fost candidații P.N.T.-ului în anul 1946 în Bihor?

— Au fost mai mulți. Însă cei mai importanți și cunoscuți erau domnii Constantin Anastasiu și Gabriel Tepelea. Oare și-a mai imaginat vreodată

domnul Gabriel Tepelea că o să mai apuce zilele cînd o să-și depună candidatura pe lista aceluiași partid ca și acum aproape 45 de ani? Iată că Dumnezeu a făcut și minunea asta! Și credința a înțeles pe pămîntul lui acest popor care nu și-a meritat soarta harăzită în 1946 de comunistii de import.

— Cum au fost alegerile din anul 1946?

— 80 la sută au votat pentru Partidul Național Tărănesc. Voturile au fost transferate de comunisti la Blocul Partidelor Democratice (P.C.R., Frontul Plugarilor, P.N.T. — ramura Anton Alecsandrescu, colaboraționist cu puterea, și MADOSZ). Cum însă România era în zona de influență sovietică, au ieșit învingători comunistii. După ce și-au aranjat alegerile, impostorii s-au răfuit cu adevărații cîștigători, dezlănțuind o prigoană sălbatică. În timpul comunismului, biografiile conducătorilor Gh. Gh.-Dej și Ceaușescu menționau cu un fel de mîndrie perioada de detenție în închisorile regimului burghezo-moșieresc. Adevărul este că marionetele moscovite au făcut puțină și ușoară pușcărie. Pur și simplu, o gamelă de apă față de un ocean de lacrimi, cit au îndurat membrii partidului nostru. Mii de ani de închisoare, dacă ai avea răbdarea să aduni condamnările foștilor deținuți politici.

tie 1949. Am executat pedeapsa la închisorile din Tirgușor de lângă Ploiești, Cluj, Pitești, Văcărești și apoi la Canal în cadrul coloniei Peninsula. Ce-am suferit în pușcărie, inutil și mai amintesc, au apărut cărți care descriu în amănunțime infernul de acolo. Am fost eliberat în luna septembrie 1953.

— Păstrați vreo amintire mai deosebită din această detenție?

— Printre multe altele, amintesc una legată chiar de familia mea. La Canal am aflat că unchiul meu după mamă își ispășea și el o pedeapsă grea. Deși m-am întîlnit cu el, spre surprinderea mea, nu a îndrăznit să scoată nici un cuvînt. Mai tirziu mi-a explicat prudența sa. Fiind eu pe atunci tinăr, el crezuse că sint integrat în vestitele brigăzi de detenție 13 și 14 de la Pitești. Se auzea că acolo mulți deținuți tineri cedaseră șantajelor ori avantajelor promise de securitate în schimbul unor informații despre alți deținuți din alte brigăzi. Dumnezeu să mă ferească să-i judec acum pe cei care au clacat și au fost siliți să facă compromisuri cu gardienii ori securitatea: compromisul însemna, pur și simplu, supraviețuirea, întoarcerea la familie, la ai tăi. La Gherla și Pitești deținuții erau siliți să mîncine rahat, să bea urină ori să lingă veeceul cu limba. Brigăzile 13 și 14 aveau o re-

„Prin credință în Dumnezeu, omul biruie fiara”

Interviu cu domnul NISTOR BĂDICEANU, președintele filialei Bihor a P.N.T.-c.d.

Și în condiții de exterminare fizică și cumplită degradare morală! Cine să fi știut că vine de la Răsărit un atît de cumplit crai cu stea în cinci colțuri în frunte? La noi în sat apelativul de „bolșevic” era considerat, fără drept de apel, o insultă deosebit de gravă. De pildă, tatăl meu l-a dat în judecată pe un vecin care, infuriindu-se rău într-o zi, l-a făcut „bolșevic”. Cu toate acestea, în 1946, din păcate, unii colegi de-al mei au cochetat cu puterea, s-au realizat din punct de vedere material și social, partidul avea nevoie de cadre care să-l legitimeze cumva. Un coleg, Sava Miron, a intrat în diplomatie, fiind numit imediat consul la Ankara, un altul, Silviu Podină, a devenit corespondentul ziarului „Scinteia” la Moscova etc.

— Și cu dv. ce s-a întîmplat?

— Eu m-am îndreptat în partea cealaltă, a suferinței, tăcerii și așteptării că toate acestea vor sfîrși oarecum într-o bună zi. Am fost anchetat 100 de zile încheiate. Din cauza regimului dur din penitenciar, cu o strachină amară de zeamă de varză, cu un dărab de turtoi de porumb, plus bătaia de aproape fiecare zi am ajuns la numai 40 de kg. Nici profesorul Mărușcă pe care îl vizitasem înainte de arestare des ca să-mi împrumut cărți nu m-a recunoscut. Anchetă era efectuată de niște zbiri: Ghetze, Stern și Retezaru (nume amestecat și în masacrul a patru țărani români din Ucuș, împușcați pentru că s-au răscolit împotriva măsurii cotelor abuzive pe grîne impuse de regim).

Majoritatea anchetatorilor erau evrei și unguri și anchetații erau, de regulă, români. În 1949, Siguranța română s-a militarizat și specializat, devenind Securitatea de mai tirziu.

— Unde s-a pronunțat sentința de condamnare?

— La Tribunalul Militar din Cluj. Am fost judecat și condamnat în baza art. 209 cod penal pentru „uneltire împotriva ordinii sociale”. Pedeapsa: 5 ani de închisoare. Asta s-a petrecut în luna mar-

putație rea: băteau pe alți deținuți, erau supranumite „N.K.V.D.-ul coloniei”.

— Ce ați făcut după eliberarea din penitenciar?

— Timp de 6 luni am avut domiciliu obligatoriu în satul natal Chiraleu. Săptămînal aveam obligația să mă prezint la postul de miliție de la Chișlaz să-i conving pe tovarășii milițieni că nu am fugit la Paris unde să primesc dolari de la imperialiști. Mi-am terminat liceul la Oradea, am dat examenul de bacalaureat și mi-am înaintat dosarul la facultatea de filologie, secția franceză-engleză din Cluj. Deși am reușit la examenul de admitere, am fost exmatriculat după cîteva săptămîni de studenție intrucit biroul personal al facultății a aflat prin antenele lui că am fost închis. Ușa de la facultate mi-a fost trîntită în nas.

— Nu v-ați găsit nicăieri un loc de muncă?

— N-am mai apucat să muncesc pentru că în 1958 am fost din nou arestat.

— Care a fost motivul invocat de autoritățile comuniste?

— În anul 1956, guvernul comunist de la București a trecut printr-o groaznică spărtură pricinuită de izbucnirea revoluției anticomuniste din Ungaria. La sfîrșitul lui octombrie — începutul lui noiembrie 1956 era ca la revoluția din 22 Decembrie 1989 din România. Lumea se săturase deja de comunismul de import, studenții s-au ridicat la luptă, la radio Budapesta auzai pe Imre Nagy vorbind în numele celor revolțai. Atunci, în acele luni ne-am strîns mai mulți să discutăm despre aceste evenimente și unul, Mitra Iuliu, avînd în vedere că în pușcărie mă bucuram de respect pentru că într-o zi i-am aruncat strachina în cap unui gardian, mi-a spus: „Tu ai putea fi capul revoluției de la Oradea”. Mitra Iuliu era de fel din Alparea, a fost condamnat la moarte de către regimul comunist. În anul 1956, s-ar fi putut răsturna guvernul comunist din România. Bineînțeles că pentru o scurtă vreme; rușii ar fi intervenit

masiv și necruțător. „Fă rost de arme”, i-am zis lui Mitra Iuliu. „Nu pot, a răspuns el, dar vă dau bani!”

După ce le-a trecut spărtura, comunistii au început să ne vineze și să ne lovească iar.

— La cît ați fost condamnat de data aceasta?

— La 25 de ani de muncă silnică de către Tribunalul militar Timișoara pentru „uneltire împotriva ordinii sociale”, am fost acuzat că am făcut parte dintr-o organizație contrarevoluționară care urmărește prin violență răsturnarea regimului de democrație populară (halal democrație!), mi s-au adus acuze că am participat la ședințe unde am propus a restarea guvernului comunist etc. Adevărul este că, Oradea fiind oraș de frontieră, revoluția anticomunistă din Ungaria ne-a infierbîntat mai mult decît, de pildă, pe cei din Iași ori Galați. Am făcut pușcărie din aprilie 1956 și pînă în luna iulie 1964, cînd s-a acordat amnistie generală pentru deținuții politici în urma răcelii relațiilor cu sovieticii, după respingerea de către români a imbecilului plan Valev. De data aceasta am executat pedeapsa la Oradea, Jilava, Galați și Botoșani. Aici, la Botoșani, am avut norocul să-l cunosc pe domnul Dan Lăzărescu. Au trecut atîția ani de atunci, dar și acum țin minte minunatul rondel al ortacului meu de suferință și detenție, Dan Lăzărescu. Poate că el ne-a ajutat să ne ținem în viață!

— L-ați putea spune și cititorilor noștri?

— Cum să nu, domnule, doar îl știu ca pe „Tatăl nostru”!

„Am avut prilejul, suferind din greu, Sub domnia urii, ierfă și ocară,
Să măsoz cît este de la om la zeu,
Să măsoz cît este de la om la fiară.
Am putut cu-atîția fulgi din noamul meu,

Vînturați prin temniți în întreaga țară,
Să măsoz cît este de la om la fiară,
Să măsoz cît este de la om la zeu.
Suflete ca roua nopților de vară,
Lacrimă curată, fraged curcubeu,
Urînd către stele de la om la zeu,
Si dihanii multe, care storc mereu,
Ca pe-o cîrpă udă inima murdară,
Coborînd prin beznă de la om la fiară!”

Anii aceia ne-au făcut să cunoaștem fiara din om, dar și cum omul prin suferință, credință în Dumnezeu și răbdare, biruie fiara!

— Ce ați făcut după amnistia din 1961?

— M-am angajat, merceolog la Baza nr. 4 de pe str. Clujului din Oradea. Eram în permanență vegheat de securitate. În Bază am descoperit doi turnători. În anul 1965 am dat examen la Facultatea de drept din Cluj pe care am absolvit-o în anul 1970.

— Cum vă explicați că P.N.T.-c.d. a rămas cel mai unitar partid din opoziție?

— P.N.T.-c.d. este într-o mare parte urmașul aceluia Partid Național Român din Transilvania care numai unit și disciplinat, serios și intransigent, a realizat Unirea cea Mare. Pe de altă parte, suferința îndurată în închisorile comuniste ne-a strîns și mai tare rîndurile.

— Și, totuși, cum vă explicați insuccesul P.N.T.-c.d. (la fel cu alte partide din opoziție) la alegerile din 20 mai 1990?

— Prim apariția pe postul de televiziune a domnilor Ilicescu și Roman s-a creat într-o secundă un imens capital politic. Cine nu i-a iubit, la început, pe guvernarii noștri? Chiar dacă erau comunisti. Ei s-au grăbit să stabilească repede data alegerilor pentru a beneficia din plin de această imagine. Ceea ce au și reușit. Generațiile tinere nu au știut ce înseamnă pentru istoria acestui popor Partidul Național Tărănesc, comunistii au ascuns cu strășnicie meritele acestui partid. Pe domnul Cornelii Coposu, fost secretar al lui Iuliu Maniu, lumea nu l-a văzut și nu l-a cunoscut multă vreme. De ce? Au avut grijă comunistii să nu mai vadă lumina soarelui timp de 17 ani. Apoi au mîntit că a fost la Paris unde s-a distrat pe banii imperialiștilor, deci nu a mîncat salam cu soia ca să fie în rînd cu noi. De aceea nu e bun, să vină altul care a mîncat salam cu soia, chit că nomenclatura a mîncat doar salam de Sibiu. Altfel, au fost victimele dezinformării nerușinate practicate de Televiziunea română în întregime aservită puterii. Presa de opoziție nu pătrunde la țară așa cum pătrunde televizorul. Sub diverse motive, țărănilor și multor altor categorii de oameni li se interzic abonamentele la ziarul nostru „Dreptatea”. Dar chiar și fără ziare, lumea a început să se dezmeticească încoetul cu încoetul.

— Ce șanse acordați partidului dv. la viitoarele alegeri?

— Foarte mari. Și este cu totul firesc acest lucru pentru că partidul nostru este cel mai intransigent cu actuala putere politică care a fîrît țara pe marginea prăpastiei, i se întăresc rîndurile cu oameni tineri și valoroși, ne bucurăm de credi moral în străinătate și oferim un program viabil pentru guvernare.

PAȘCU BALACI

Ministrul de interne nu are coșmaruri!

Se dedică domnului

■ Năclăit de singe din cap până-n picioare l-au scos din birou ca să nu păteze covorul ofiterului. ■ Mulți au făcut pe ei din cauza bătailor. ■ MILITIIENII își suflecaseră minciile și le izbeau capetele de zid până se înroșea tencuiala. ■ În stînga: un băiat cu ochiul deformat într-o masă insingurată, la dreapta un tânăr căruia nu i se mai cunoștea fața. ■ Alunecai pe trotuarul ud de singe. ■ Pereții coridorului din MILITIA CAPITALEI erau imbroșcați cu singe. ■ Si podeaua dupei în care i-au înghesuit se noroiește cu singe. ■ Credeți că exagerez, domnule dragă?

Nimic nu este mai murdar
decît singele

Cînd au trecut TAB-urile peste oameni, Virgil Stoenescu a rupt-o la fugă împreună cu alți manifestanți îngroziti. În vîrstă de 50 de ani, imediat la sfîrșitul lui '89 avea să încropească o cruce chinută pentru suferințele coborîtorilor striviți pe asfalt, avea să o pună în fața sălii Dalles și să agate în stîngiile ei două sepcute de scolar.

Grupul este oprit de scutieri pe strada 13 Decembrie. Stau la citiva metri, se privesc, se strigă FĂRĂ VIOLENȚĂ! Virgil Stoenescu este izbit cu tărie în creștetul capului și odată prăbustit îl iau în bocanci elevii de Militie; nu mai poate să se ridice din lovitură. Ieasta spartă îl buimăcește. Cordonale de militieni cit pe aci să-l strivească, noroc de un sergent-major care îl țirăste de pînă la hotel Union, îl trîntește pe burtă cu miinile la ceafă și îl omoară cu bătaia. Trotuarul este învălmășit de trupuri aliniate cu fața în jos; lingă el plesnesc o bătrînă cu bastoanele, o fi lesinat femeia, nici nu mai tresare, ca niste ciini o lovesc, sar cu picioarele.

La Militia Capitalei ajung cu ducele, intră în garaj, sint urcati la etaiul întii; pe holul plin de oameni alte cordonale de militieni, iar lăticile, ei sint împinsi într-un birou. Lui Virgil Stoenescu îi curge într-una singe. Din cap și din gura ruptă: cînd observă, ofiterul se răstignește făcînd un photo-nier: „Du-l, bă, de-aci! Nu vezi că-mi strică mocheta?”. Pe coridor l-au pisat os cu os, au lucrat la el pînă n-a mai miscat. Nu stie cit timp a trecut, îi pun cătușele, îl leagă împreună cu o fată, sint strigati după un tabel și aruncati clate peste grămadă în masina care îi transportă la Jilava. Nu se mai poate ține pe picioare, fata încearcă să-l sprijine cînd coboară în curtea închisorii, dar nici nu apucă să facă primii pasi că unul dintre insoțitorii de la Militia Capitalei îl lovește năprasnic cu patul armei. În ochi. Abia a doua zi se dezmeticește din lesin, cînd ochiul, amestecat deia cu singele care îi încheaga fata, era pierdut pentru totdeauna. Putin mai tîrziu, tot în Decembrie, băiatul său de 17 ani avea să fie împuscat în sediul CC-ului.

Virgil Stoenescu l-a revăzut la televizor, ca martor în procesul Bobu-Mănescu-Dincă-Postelnicu, pe unul dintre militienii care loveau în nestire manifestanții prăbustiți pe caldarîmul de la Union. Se numeste MARES. Era maior în momentul aparitiei în instanță, astăzi, cine poate sti? Procuratura Militară susține că nu-i mai dă de urmă.

Măcelăria stă deschisă
toată noaptea

Îi înhață citiva militieni, tîrindu-l pe strada 13 Decembrie printr-un tunel de lovituri la capătul căruia se trezeste cu miinile răsucite la spate pentru ca uniformele albastre să-i repeadă mai lesne pumni la ficat și să-l trîntească de caldarîm cu obrazul, în fata hotelului Union. Nimerit între un corp absolut nemiscat și altul gemînd în inconștiență, Dorin Eugen Tucă e tăvălit sălbatic pe asfaltul ud de singe.

Într-un tîrziu îl depozitează la Militia Capitalei, undeva într-o cameră la etaj, cu femei, copii, bătrîni, de-a valma, toată lumea cu fata la perete, cu picioarele depărtate și miinile ridicate pe zid. În poziția asta înnebunitoare stau citeva ore supravegheați de militieni care lovesc cîineste dacă îndrăznesci să nu mai rezisti. Unui bătrîn cu o rană oribilă la fruntea găurită de Dumnezeu stie ce izbitură, un ofiter de militie (venit în inspecție și travestit

neglijent cu un halat alb) îi spune fără menajamente că oricum n-o să le mai trebuiască nici un fel de îngrijire unde vor ajunge ei așa că mai bine își ține gura. Nu ai voie să te întorci cu fata, nu ai dreptul să vorbești, multi au făcut pe ei din cauza bătailor și degeaba încearcă să-si înduplece paznicii, se aleg doar cu injurături și cu bastoane.

Pe la miezul nopții sint coborîti în coridorul de la parter unde grupuri de militieni foarte bine organizati leagă fiecare miinile la spate, împing pe fiecare cu fata la zid și lovesc pînă tîsneste singele. Si lovesc și după ce tîsneste singele. La început unii urlă de durere însă nu pentru mult timp căci, dacă se încapățînează să nu înceteze, năvălesc cite 4-5 militieni care bat pînă nu se mai aude un scîncet. Lingă Dorin Eugen Tucă două adolescente sint pur și simplu călcate în picioare, chiar după ce au căzut la podea, după ce n-au mai scos un cuvîntel, după ce si-au pierdut cunostinta. Cam așa ajunseseră și alții să nu mai miste. Militienii, cu minciile suflecate, sint pusi pe treabă, bastoanele izbesc trupurile făcînd un zgomot groaznic, pe care nu-l poti asemăna cu nimic.

Bătaia durează cam o oră, apoi fiecare este împins spre capătul coridorului în timp ce de pe margini se năpustesc alte lovituri. Pînă să ajungă la dubă, Dorin Eugen Tucă este trecut o dată și încă o dată prin masina de tocat: în sfîrșit înăuntru are la dreapta un băiat cu ochiul de carne vie, înșingerată, și în stînga un tânăr căruia nu i se mai deosebeste fata.

DORU
VIOREL
URSU

Fie vorba între noi, domnule Doru Viorel Ursu

aveti cumva habar cu ce se ocupa AZI militienii care l-au adus pe Silviu Stan la Capitală și l-au rupt în bătaie cu toate că era deja împuscat în abdomen? (afliati despre tînar că a murit totusi în februarie 1990).

dar despre militienii care au zdrobit-o cu bataie pe Dorin Zamfir, 13 ani, împuscat în ambii sîni, AZI bolnavă psihic, sinteti în măsură să dati relatii? dacă acestia v-au rămas necunoscuti, poate răspundeti, totusi cu ce se indeletnicesc AZI militienii recunoscuti de membrii organizatiei „Jilava 21-22 Decembrie”: ■ pl. ONU PETRICĂ — Circa 13 ■ cpt. MĂGERUSAN LIVIU ■ cpt. CAZACIOC — Circa 14 ■ MOISE — Militia Capitalei ■ DUMITRASCU — Circa 17 ■ mr. MARES ■ cpt. BANU — Secția Cercetări Penale Militia Capitalei ■ pl. maior BURCIU LIVIU — Mi-

lia Capitalei ■ ION GRIGORAS cpt. ROSU — Circa 1 ■ cpt. CRETEAN ■ Militia Capitalei ■

Cărțile pe față,
domnule Doru Viorel Ursu

Printre primele legi semnate în ianuarie 1990, provizoriul Ion Iliescu avut grija să se numere două de care amnistiau infracțiunile pasibile pedepse pînă la 3 ani. Numai intîrrea face ca și vătămarea corporală purtarea abuzivă — sancționată de articolele 181 și 250 Cod Penal — chisoare de la 6 luni la 3 ani, respectiv de la 3 luni la 2 ani — să bucurat de aceste amnistii. De asemenea, doar întîmplarea face că — punct de vedere juridic — tocmai aceste articole de lege ar fi fost bilă încadrarea faptelor inumane la re-s-a pretat „o anumită parte” a ției române în noaptea de 21-22 Decembrie. Tot jocul nebulon al hazardului ce ca — imediat ca a sters cu bucurie iertăciunii cruzimile din noaptea — același provizoriu să semneze, în ianuarie 1990, Decretul-Lege nr. 41, re, neabrogat pînă în prezent, precum și mai mult, nici mai puțin, deci înăsprire a pedepselor pentru infracțiunea de ultraj: art. 1 — „insultă, lomia ori amenintarea” contra soanelor desemnate să asigure ordinea publică — de la 1 la 5 (în Codul Penal se acordau maximum 5 ani); art. 2 — „lovirea sau orice de violență, precum și vătămarea corporală” împotriva acelorasi — de la 7 ani (în Codul Penal se prevedea maximum 5 ani).

Domnule ministru, n-aveti impresii sint fapte care exced amnistia? C dormiti linistit cînd stiti că în noaptea dumneavoastră se află oameni au fost capabili de maltratarea a de tineri, femei, copii, bătrîni, însuși cu fetele în zid, legați de m fără apărare, sute de oameni care seră în stradă nu ca să fure, nu ca să ucidă, ci pentru a spăla rusinea, umta pe care le înduraseră cu totii?

Domnule ministru, nu-i cunoasteti cei vinovați de bestialități? Dar, domnule ministru, ati întreprins vreo chetă pentru a-i identifica, ati făcut cercetări? Stiti cumva dacă la marul din Militia Capitalei au participat și lucrătorii UM 0510 București, mandată de lt.-col. BOTUFEI, unită subordonată operativ Direcției a aceeasi care, în mod obișnuit, asigura traseul lui Nicolae Ceausescu? Revționarii n-au fost oare dusi la Jilava de către ofiterii de cercetare pentru același care, în mod obișnuit, organ transportul reținutilor?

Si dacă ministrul de interne doia si nimic nu-i tulbură dulcele vise, triv „Legii 60/1968 de organizare functionare a Procuraturii Române” era obligatoriu ca organele Procuraturii Militare să-l fi zgîlțit în scris pe domnul Doru... Viorel... Ursu cu privire săvîrsirea acestor fapte. Pentru (urmăre a acestei sesizări, pe baza a lor administrate în procesul Jilava, cum și pe baza unor verificări abs-necesare efectuate de ministrul de-terne) să se fi stabilit cadrele lipsite onoare și omenie și să fi fost luate măsuri de trecere imediată în rezervă.

De ce, domnule colonel Mugurel I. rescu, de ce, ca șef al Direcției Procuraturilor Militare, nu ati solicitat tocmitrea unei asemenea sesizări (de tre ofiterii instrumentatori ai ca-penale privind lipsirea de libertate mod ilegal a peste 1000 de persoane în 21-22 Decembrie)? Aveti impresia onoare pierdută a Militiei române, refăcut? Au credeți că activitatea politienească se bucură de respectul increderea cetățenilor?

OLTEA MUTULESCU
Fotografii de GIG MOTOIANU

Ziua cea mai neagră

S-a împlinit un an de la desființarea Comitetului de Acțiune pentru Democratizarea Armatei (CADA), organism care nu se înființase la ordinul nimănui, dar fusese acceptat de către ministrul Stănculescu încă din februarie 1990. Hotărârea Consiliului Militar Superior al Armatei, abuzivă și lipsită de temei, trecea în „ilegalitate” ceea ce fusese speranța întregii armate, și nu numai a armatei, de recăpătare a respectului cuvenit, a demnității și onoarei instituției care, până în decembrie 1989, fusese poate cea mai indoctrinată dintre toate, alături de nomenclatură. „Fabrica” de nomenclatură, „Ștefan Gheorghiu” și Securitate.

14 iunie 1990, zi neagră în istoria noastră, a fost marcată nu numai de brutalitatea intervenției minero-securiste în București, ci și de afirmațiile nefondate ale președintelui neinvestit încă de un parlament în majoritate obedient liderului fesenist și nevalidat de o Curte Supremă de Justiție, numită de același președinte neîndreptățit să o facă, afirmații între care, cea referitoare la CADA, avea să însemne sfârșitul legal al acesteia. Recunoscut oficial și de către liderul C.P.U.N. și candidat la președinție, d-l Hiescu — în 13 mai, cu prilejul întâlnirii cu CADA, în clădirea din Dealul Mitropoliei —, comitetul avea să-i mai dea dureri de cap acestuia doar o lună, atât cât îi era necesar domniei sale să simtă pământul tare sub picioare. Uitând cele promise la acea întâlnire privind starea armatei, epurarea ei de cei ce se făcuseră vinovați de unele crime din decembrie 1989 și celelalte puncte ale apelului CADA din 12.02.1990, președintelui în devenire îi rămăseseră în minte doar afirmațiile ofițerilor prezenți, afirmații care l-au făcut să amutească și să caute să plece cât mai repede, urmând să găsească un prilej favorabil pentru a scăpa de cei care îl incomodau atât de mult.

Mai întâi a cerut trecerea în rezervă a ofițerilor din cadrul Consiliului Militar Superior, afirmând că aceștia nu făceau onoare armatei. Adevărul este că nici nu ar fi putut găsi mai buni susținători decât în acest consiliu, cu două excepții, care au și căzut în dizgrație după aceea. Apoi a venit ziua de 13 iunie, oferindu-i prilejul de a-i declara pe ofițerii din CADA destabilizatori și vinovați de neintervenția la timp a armatei împotriva manifestanților — afirmație gratuită, contestată de însuși comandantul armatei, generalul Polivanov, care a susținut, de față cu martori, că a acționat exact atunci când a fost solicitat, la ordinul g-ralului col. Vasile Ionel, ministrul Stănculescu lipsind din țară.

Acesta a fost momentul în care toți cei care erau împotriva CADA și-au manifestat pe față aversiunea și au făcut toate demersurile pentru a-l anihila, mergând până la trecerea membrilor săi în rezervă.

CRIMINALI, POLITRUCI, PENSIONARI

Cine erau aceștia? Erău foștii comandanți de armate, care acționaseră împotriva demonstranților din decembrie 1989; erau cei cu funcții înalte în Marele Stat Major care, în Revoluție, au abandonat conducerea armatei, după ce coordonasă reprimarea manifestațiilor; erau foștii politrucii din armată, care își vedeau periclitată poziția, redată prin înființarea Direcției de Educație Patriotică; erau toți cei care trebuiau să se aștepte de mult timp la pensie, unii dintre ei reactivați în decembrie 1989; erau cadre cu funcții de conducere, grav compromise în epoca anterioară; și mai erau cei care nu înțelegeau mersul istoriei, ori aveau obligații față de cei care le oferiseră grade și funcții.

Ei toți au adus învinuiri și afronturi comitetului. Datorită lor, armata era într-adevăr destabilizată. Plecarea lor ar fi însemnat coeziunea armatei, intrarea pe un drum nou, marcat de anumite caracteristici democratice. Cu multă abilitate și dispunând de mijloacele necesare, au reușit să propage ideea că o eventuală plecare a lor ar destabiliza armata. Când au intuit pericolul pe care îl reprezenta pentru ei CADA, au infiltrat în comitet cîțiva ofițeri care au avut rolul de a deturna acțiunile acestuia. În general, ei au fost cei care au făcut propuneri ministrului Stănculescu de a numi pe anumite funcții importante ofițeri obedienți conducerii armatei și Pușterii, sau de a-i menține pe alții pe funcții. Unul dintre aceștia a fost lt. col. Mircea Chelaru, căruia îi datoră pozițiile actuale generalii: Voinea — fostul comandant al armatei din București —, Cioflină — fost locotenent-colonel în decembrie 1989 și seful secției „operații” a armatei care a participat la reprimarea timișorenilor, actualmente

sef al Marelui Stat Major — Polivanov — comandant al armatei din București —, Dumitrescu — seful Direcției Cadre —, generalul Anghel și alții. Ulterior, lt. col. Chelaru a fost numit sef de direcție la SRI, și avansat colonel (o fi vreo leagătură între SRI și armată? !), după care a revenit în Ministerul Apărării Naționale, fiind răsplătit cu o funcție de atașat militar. Alt ofițer care a influențat negativ activitatea CADA a fost mr. Enache din Marele Stat Major, care a propus și susținut menținerea pe funcție a g-ralului col. Vasile Ionel, cel care s-a străduit atât de mult să desființeze comitetul. Au mai fost unii care au încercat să orienteze CADA în sensul susținerii ministrului Stănculescu. Ei au greșit prin aceea că au restrâns, în bună măsură, activitatea comitetului la o acțiune menită să-i confere d-lui Stănculescu aura de om de neînlocuit și bine intenționat. Or fi fost credibil acest lucru, dacă d-l Stănculescu ar fi demonstrat mai multă fermitate, inclusiv opunându-se cererii guvernului de a trece în rezervă o parte din membrii CADA. Cei care s-au ocupat cu susținerea d-lui Stănculescu nu pot fi acuzați de faptul că și-au dorit să rămână ofițeri activi, este un lucru de înțeles și chiar pozitiv. Dar au greșit în ultima parte a anului trecut, acționând exagerat de mult în folosul ministrului Stănculescu. Și-ar fi putut menține și în alt mod pozițiile, abandonând treptat și discret activitatea în CADA. Printre ei sînt oameni foarte valorosi, despre care actualul ministru al apărării afirmă că i-au fost buni colaboratori, când CADA exista legal și făcuseră parte împreună din acele comisii constituite la cererea comitetului, pentru aplicarea ordinului circular nr. 1, referitor la stabilirea implicării armatei în Revoluție. Tot actualul ministru este cel

neral a promis, dar de cuvînt nu s-a ținut. După prezentarea lt. col. Lițiu ca viitor comandant de divizie la Cluj, acordându-i-se și anumite prerogative în acest sens, la puțin timp, a ieșit la iveală adevărul. Faptul s-a produs într-o împrejurare care le-a oferit prilejul atât g-ralului lt. Opruță, cât și g-ralului Drăghiu — fostul sef al lt. col. Lițiu — să-și dea arama pe față. Ofițerul fusese numit de către ministrul Stănculescu să facă parte dintr-o delegație ce urma să viziteze Elveția. Această veste le-a produs celor doi generali un soc electric care i-a aruncat direct în masinile de serviciu, nemaioprindu-se decât la ușa ministrului. Ca să întrebe cum și de ce „Cum? Pentru că l-am numit eu” — a venit răspunsul. „De ce?”. „Pentru că vreau să meargă și doi membri CADA” (Al doilea era lt. col. Octavian Chiriac, de la Timisoara). Această situație l-a făcut pe „d-l” g-ral Opruță să afirme că „a fost lucrat pe la spate”. Să facă oare parte și această atitudine din cadrul onoarei militare?!

SĂRMAN GENERAL, CU 80% DIN SUBORDONAȚI, CEIȘTI !

Pînă la întoarcerea lt. col. Lițiu din Elveția, generali au cîștigat bătaia. Argumentele prezentate ministrului? Mai întâi, au încercat clasică formula de constrîngere: „Ori noi, ori el!” Al doilea argument folosit a fost acuzația că ofițerul a colaborat cu Serviciul de Contra-Informații (C.I.) — argument cu greutate, dacă ar fi avut și un suport real. Într-un anume fel are. Ofițerului — fost comandant de regiment — i s-au cerut relații despre anumiți subordonați sau colegi, în vederea numirii lor

care a afirmat marele adevăr conform căruia, la fel cu CADA, a gîndit întreaga armată.

CIND TE TRIMITE SUPERIORUL LA CLUJ, TU SĂ NU-NȚELEGI ELVEȚIA !

Pentru anihilarea unor membri mai „agresivi” și mai neînduplecați din CADA, s-au făcut și alte demersuri, care demonstrează atât abilitatea, cât și lipsa de scrupule ale unor cadre militare cu funcții înalte. Astfel, au existat membri CADA care au fost numiți pe funcții în Marele Stat Major, lăsându-se impresia că se dă curs cererii comitetului de a se erua în apropierea ministrului un grup permanent, pentru a asigura o operativitate crescută în relațiile cu membrii CADA de pe teritoriu, pînă la instituirea, în toate unitățile, a unor organisme democratice (inclusiv în ministere), cluburi sau asociații profesionale, pentru care comitetul întocmise chiar și un statut, mult modificat ulterior de „oamenii de bine” din Marele Stat Major. Ulterior, sub diferite pretexte, acești ofițeri au fost eliberați din funcții și mutați în alte unități.

Un caz tipic este cel al lt. col. Petru Lițiu, pilot, căruia i s-a propus de către g-ral lt. Horia Opruță, comandantul aviației militare — general reactivat în decembrie '89 —, funcția de comandant de divizie, în Transilvania. Această funcție putea să însemne și o răsplată, pentru faptul că respectivul ofițer îi luase apărarea generalului în fața CADA, atunci cînd aviatorii din comitet, exprimînd voința unităților pe care le reprezentau, i-au cerut acestuia să abandoneze funcția de comandant în cel mult două luni de la numire. D-l ge-

pe funcții de conducere.

Faceți aici o paranteză. În regimul de tristă amintire, orice numire pe o funcție, de la un anumit nivel în sus, trebuia să aibă avizul organismului de contra-informații, aviz contrasemnă de organul de partid, singurul care controla activitatea C.I.-ului. Această procedură, asemănătoare cercetărilor de cadre și notărilor de serviciu, se referea numai la capacitatea de conducere a ofițerilor vizati și la profesionalismul lor, fiind vorba de piloți. Nu conțineau nici un cuvînt despre convingerile lor politice, despre atașamentul față de regimul comunist, sau față de comandantul „suprem”.

Deci, acestea erau „relațiile” la care s-au referit cei doi generali. În fapt, nici o delatatione, ci numai referințe date cu cea mai bună credință și intenție. Despre acestea, lt. col. Lițiu l-a informat, la vremea respectivă, pe comandantul de atunci al aviației militare, iar colegii nu i-au făcut nici cel mai mic reproș, apreciînd corect situația. Mai revoltător este însă faptul că tov. g-ral Drăghiu a afirmat, la un moment dat, că 80 la sută din subordonații săi au fost informatori ai C.I.-ului! Îi propunem să ne ofere lista lor și, spre comparație, notele de relații.

La această mistificare, cei doi au mai adăugat un argument: atitudinea „individualistă”, conștind din punctele de vedere proprii ale lt. col. Lițiu referitoare la catastrofe și alte evenimente de zbor, la anchetarea cărora a participat, prezentînd opinii bazate pe experiența proprie, de multe ori în contradicție cu părerile C.I.-știlor participanți la anchete și, de cele mai multe ori, favorabile pilotilor care, adeseori, erau învinuiți pe nedrept.

Toate acestea au fost transformate în argumente forte, după un procedeu mur-

dar, menit să discrediteze un ofițer devenit foarte incomod datorită aut activității sale în CADA, cit și calității sale de martor direct și deci, stănenitor, al evenimentelor din decembrie 1989 de la Aeroportul Otopeni cînd, în urma unor aberante manevre tactice, militarii au ajuns să tragă unii în alții.

PRETEXTE DE TRECERE PE LINIE MOARTĂ

După 14 iunie 1990, presiunile asupra membrilor CADA, deci și asupra lt. col. Lițiu, s-au înmulțit, făcîndu-se diverse încercări pentru a-l determina să renunțe la activitatea în comitet. El a continuat însă să ia poziție față de nerespectarea promisiunilor de a se da curs apelului CADA din 12.02.1990 și, mai mult decât atât, a publicat în presă diverse articole referitoare la evenimentele din decembrie 1989.

În luna octombrie 1990, împreună cu locotenent-colonei Cornel Surcu și Octavian Chiriac, este chemat în fața Consiliului Militar Superior al Armatei, pentru a da seamă față de activitatea desfășurată după 14 iunie și pentru a renunța (declarație în scris! — unde am mai auzit oare de asemenea metode?!) — la această formă de luptă. Ofițerul refuză, ba, mai mult, afirmă că, pentru o adevărată stabilitate în rîndurile armatei, este absolut necesară epurarea acesteia, mai ales de cei care se fac vinovați de moartea a sute de demonștrani în timpul Revoluției, menționîndu-l în acest context și pe g-ralul D.ăghiu, ca responsabil al tragediei de la Aeroportul Otopeni, din ziua de 23.12.1989. Aceasta a fost, de fapt, condamnarea sa la trecerea în rezervă. Se aștepta doar un pretext. Și acesta a venit.

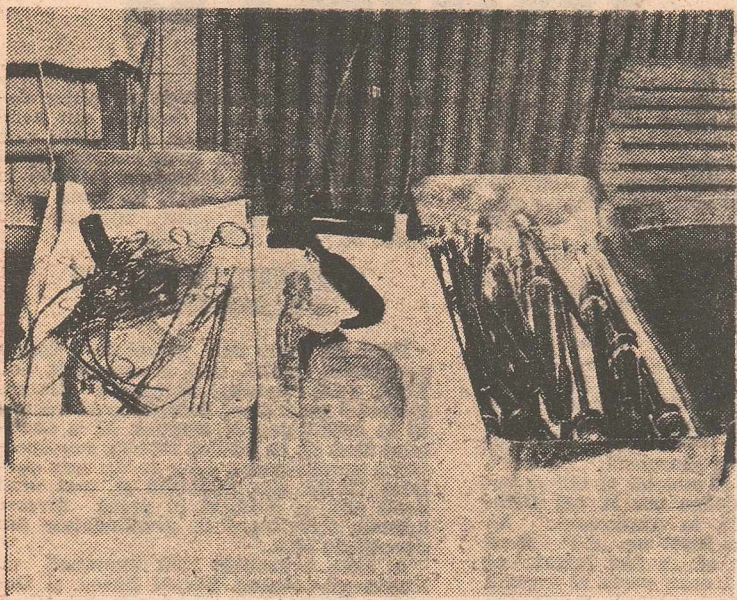
În data de 11.11.1990, CADA, cu sprijinul Grupului pentru Dialog Social, organizează la sediul acestuia o conferință de presă, pentru a-i informa pe cei interesați, despre rolul și activitatea comitetului. Ofițerul este avertizat să nu participe fiindcă, în caz contrar, va fi trecut în rezervă. Invocînd dreptul său legitim de a proceda cum îi dictează conștiința, i se interzice părăsirea garnizoanei, mai ales că „aceasta ar fi și dorința d-lui ministru Stănculescu”. Susceptibil asupra unei asemenea dorințe ministeriale, lt. col. Lițiu telefonează la cabinetul ministrului, unde îi răspunde unul dintre membrii CADA, care îi spune că ministrul nu le-a interzis participarea la conferința de presă. Era pentru a doua oară cînd se încerca o „manevră”. Prima dată se încercase cu ocazia întîlnirii cu candidatul Ion Hiescu, dar ca și de această dată, s-a dus. Mai ales, pentru că ministrul îl convocase la dînsul pentru data de 12.11.1990, fapt pe care ofițerul l-a interpretat ca pe o facilitare și o consimțire indirectă a participării la conferință, din partea ministrului.

A doua zi, mai mulți membri CADA s-au prezentat la ministrul Stănculescu și i-au raportat cum a decurs conferința de presă. Ministrul i-a asigurat, așa cum o făcuse de mai multe ori după 14 iunie, că nu li se va întîmpla nimic. I-a confirmat însă locotenent-colonelului Lițiu faptul că îi transmisesse, într-adevăr, să nu ia parte la conferință. „Nu am vrut să te bag în apa aceea” — s-a exprimat domnia sa. După cîinci zile, însă, semnează ordinul de trecere în rezervă a patru ofițeri, membri CADA, printre care și lt. col. Lițiu, folosînd ca pretext participarea la acea conferință de presă și desfășurarea ei. Cu toate acestea, casetă video imprimată cu acel prilej la sediul G.D.S. există și demonstrează limpede lipsa oricărui argument în virtutea căruia s-ar fi putut proceda la trecerea în rezervă a celor patru, în special a lt. col. Lițiu. Fiînd clar că nu se aștepta decât un pretext, adevăratele argumente trebuie căutate în altă parte și la niveluri cu mult mai înalte. Fiîndcă, cum altfel ar putea fi interpretată afirmația din publicația franceză „LIBERATION” a d-lui Stănculescu, potrivit căreia, guvernul i-a cerut să treacă ofițerii din CADA în rezervă și că unii comandanți de arme au făcut chiar propuneri în acest sens?

Asfel, a fost redusă, dacă nu curmată cu totul, activitatea comitetului tinerilor ofițeri, negîndu-se însăși ideea de democratizare a vieții militare de către unii șefi militari care o confundă cu indisciplina. Iată de ce situația din armată a cunoscut puține schimbări în acest sens, unele pur formale, altele, neavînd suportul material necesar, răminînd la stadiul de dorințe. În schimb, nemulțumirile sînt mari, ceea ce îi determină pe mulți să afirme că existența CADA a fost benefică, dincolo de toate greselile inerente. Ceea ce ar trebui să pună pe gînduri conducerea militară a țării, și nu numai pe ea.

PAU. VINICIUS
Fotografie de
CRISTIAN CALUGARU

Pînă la economia de piață, economie de oxigen...

Greva medicilor a pus problema dotării precare cu medicamente și aparatură. Lipsurile sînt de domeniul incredibilului.

„N-avem cu ce lucra“, ne spune domnul doctor ortoped Cristian Popescu — șef de sală de operații, secția ortopedie la Spitalul de Urgență București. „Au fost perioade în care n-am avut calmante obișnuite (algo-

calmine, antinevralgice), perioade în care n-au existat vată, tase, alcool sanitar. Antibiotice cînd avem, cînd n-avem. Combinăm medicamentele după ce are farmacia. Au lipsit și anesteziele. Au fost perioade în care am așteptat bolnavii de la operație din lipsă de sînge și oxigen. Singurele donează ru-dele și colegii de serviciu, apoi îl schimbăm la Centrul de Hematologie (grupa necesară).

Stăm foarte slab cu trusele de urgență, descompilate și deteriorate (sînt folosite de 10—15 ani, deși doi ani ar fi durată limită de folosință). Lipsesc cimpuri moi, halate, mănuși de ață. Lucrăm uneori cu comprese puse pe miini. Masa de operație este veche, abia se ține, are o mare valoare sentimentală, o adevărată piesă de muzeu. Motoarele Krschener cu care tragem broșele se mai găsesc în Italia (de pildă) doar în muzeu. Ele sînt terminate, nu mai au turanța necesară pentru străpunsul osului.

Lucrăm cu șurubelnite din comerț (în străinătate se folosesc pistoale cu două viteze — dus-întors — care implantează șurubul în os). Dacă s-ar rupe

șurubul, fie ar rămîne în os, fie s-ar sparge osul, noroc că se întîmplă foarte rar. În aceste condiții devenim „miini îndeminate“, căpătăm o dexteritate invidiată de oricine. Dîmineața nu te gîndești cum operezi, ci cu ce operezi. Facem muncă de artizan și la propriu și la figurat. Ne-am obișnuit cu situația.

Nici numărul de paturi nu este satisfăcător. De pildă, am am intrat în gardă cu trei paturi libere. Cronici nu mai internăm din lipsă de paturi, materiale, medicamente și hrană.

„Ajutoare n-ați primit?“ „Dacă n-aveam ajutoare, de un an de zile n-aveam cu ce lucra. În ultima vreme n-am mai primit“.

În rest, țipete, urlete, injurături, bețivi, bătai. „Ne-am bătut de multe ori cu țiganii. Operăm tot, fără posibilitatea de a refuza“.

„Ce sperați să se rezolve prin greva medicilor?“

„Nu sper nimic. Ducem o luptă cu morile de vînt. Spunem că n-avem sînge și oxigen, ni se răspunde: „Închideți gurile de oxigen. Faceți economie“.

TIBERIU PAPAHAĞI

S. O. S. — Medicii!

În anii '30, în România, o grevă a medicilor a durat 7 minute și a determinat demisia guvernamentale în lanț

M-aș bucura dacă acest articol ar ajunge la rotativă prea tirziu. Dacă uriașa grevă medicală — fără precedent în România și, poate, în lume — ar în-ceta în unicul mod în care e firesc să înceteze: prin intrarea într-o altă stare (materială, financiară, morală) a medicilor noastre. Prin acceptarea unor adevăruri elementare: că avem nebanuit de mulți bolnavi — milioane de bolnavi — că, pentru ca ei să trăiască (aproape) normal e nevoie de medicamente, vitamine, aparate, mincare, sînge, instalații, medici, asistente, infirmiere — și că tot universul acesta care ne apără — cit poate — de alunecarea din noi înșine înseamnă bani. Politică economică. Nu grațuități inefficiente, nu propagandă populistă (oho, cite „paturi“ avem!), ci realism. Criza lumii medicale este — cred — ultima posibilă convulsie a unei societăți pentru care „salvarea“ a rămas o iluzie. Ce altceva mai poate urma? Iată că de la Timișoara vine un răspuns buimăcitor de firesc: nu poate urma altceva decît urgența. Starea de urgență. Ceea ce înseamnă mai multe lucruri care coexistă aproape paradoxal.

— Imediat după decembrie '89 părea posibil pînă și visul de a practica medicina în condiții normale. Puțini știu că Timișoara nu are un spital municipal și că instituția care poartă acest nume e risipită în nouă secții și două policlinici din oraș. Era absolut necesar să luplăm pentru obținerea unui spital adevărat, ieșind din clădirile vechi, mici și nesănătoase a căror reparație ar costa zeci de milioane și n-ar folosi la nimic. Timișoara trăia — și trăiește — o stare de urgență înțeles din punct de vedere strict medical. Mijloacele de a trata urgențele sînt extrem de reduse. Deci, am început cu asta. În condițiile în care criza rețelei sanitare a devenit tot mai profundă iar investițiile în acest domeniu au fost „tăiate“, am reușit să construim și să dotăm — numai cu bani din fondul de reparații — o secție de urgență la una din clinicile Spitalului Municipal (o veche clădire numită „clinicile noi“ — n.a.). Am păstrat tot ce se putea din donațiile străine, am format echipe capabile să preia secția, am utilizat-o cu tot ce se putea fără a primi un leu din partea guvernului. Ei bine, în plină grevă sanitară, secția noastră de urgență (prima secție a spitalului pe care îl visăm de generații la Timișoara) a fost adusă la linia de start. Sînt gata de intrare în funcțiune trei linii de

gîrdă (laborator clinic, radiologie și anestezie-terapie intensivă), iar chirurgia abdominală a început deja să lucreze, urmînd să se extindă. Direcția sanitară ne-a donat trei ambulanțe. Într-un fel, de aici începe victoria. (dr. Marioara Sarău, director adjunct al Spitalului Municipal Timișoara).

O victorie în plină înfringere, odată ce a construit un spital a ajuns o activitate clandestină. Un gest paradoxal, dacă n-am ști că paradoxul e cotidian, că greva medicilor blochează Fuzterea, nu pacienții grav suferinzi, că a salva vieți — zilnic — a devenit tot o activitate clandestină, că singurii care caută o ieșire din criză sînt tot ei, oamenii în halate albe. Secția de urgență construită la Timișoara în contracurent față de politica guvernului în domeniul medical e mult mai semnificativă decît pare.

— Știți, poate, că înainte de război a avut loc în România o grevă a medicilor (tatăl meu era medic) care a durat șapte minute și a provocat demisia guvernamentale în lanț. Ce vreau să spun cu asta? Că o asemenea mișcare — care durează deja de două săptămîni și cuprinde 25 000 de medici — are dimensiuni extraordinare și că, dacă sîntem încă solidari, înseamnă că altă soluție nu mai este. În ce mă privește, nu doresc decît să reinnoăm tradiția școlii timișorene de chirurgie. Chiar în clinica asta se făceau, în anii '80, unele din cele mai grele operații: transplant hepatic și chirurgie hepatică (la vremea respectivă chiar „Flacăra“ a scris despre succesele noastre). Aveam prioritate europeană. Acum n-avem nici bani pentru mincare bolnavilor. N-avem nimic. Pur și simplu se atentează la demnitatea meseriei noastre. Cel care te forțează să operezi fără instrumente bune, fără anestezice de calitate și alte dotări elementare, fie zi, fie noapte — totul pentru 3 000—4 000 de lei pe lună — vrea să te discrediteze. Te obligă să „primești“. Ca să te întreb după aceea: „Tot dumneavoastră vreți drepturi, doctore?“ E singura ceea ce se întîmplă. Avem o singură bucurie: secția noastră de urgență. În care vom munci 24 de ore din 24 și vom salva cine știe cite mii de vieți. Secția pe care am construit-o acum, cînd medicina românească e în pragul prăbușirii. (conf. dr. Vladimir Fluture, medic chirurg, șef clinică).

Un S.O.S., o încăpăținare, un simbol. O certitudine a stărilor de urgență în care ne aflăm.

RADU CIOBOTEĂ

PARIUL CU CANCERUL

— Doamnă Virginia Faur, s-ar părea că certitudinile pe care le oferiți unor oameni fără nici o șansă frizează miracolul...

— Nu e nici un miracol. Dimpotrivă. În ce mă privește, e vorba de 12 ani de cercetări, care m-au adus — cum spuneți dv. — la certitudinile de astăzi... — „recunoscute prin 47 de brevete de invenție și — cito? 26? — 26 de invitații în marile jurnale medicale, la New York, Washington, Paris, Londra, Madrid, Toronto, Bruxelles, Hamburg și alte puncte de sprijin ale planetei.

— Trebuie să vă spun, cu regret, că n-am văzut — cu vreo două excepții — nici una din marile metropole în care am fost invitată și unde am publicat lucrări. Pînă în '89 n-am avut voie, acum n-am bani. Dar asta nu contează atît de mult. — Ce contează extrem de mult? Cel mai mult?

— Salvarea unor vieți, vindecarea unor boli grave. Marel meu pariu este lupta cu cancerul.

— Să începem cu începutul. — Am absolvit Facultatea de Chimie din Timișoara, secția chimia vieții. Macromolecule. Apoi am lucrat — pînă în februarie '91 — la întreprinderea Textilă Lugoj. Paralel, am cercetat și am experimentat nutriția, acțiunea enzimelor asupra organismului, metodele de blocare și eliminare a tumorilor canceroase. Am colaborat cu medici buni, deschiși metodelor naturiste de tratare, cum e doctorul Dobra — acum plecat în străinătate —, cum e doctorul Valeriu Popa, care aplică, de asemenea, principiile energeticii în vindecarea bolnavilor. În cazul tumorilor, am descoperit că ele pot fi contracarate energetic prin enzime vii și produse antagonice. Spre deosebire de medicamente — pe care le consider contraindicate în cancer, ca și în alte boli, mai puțin grave — enzimele vii dizolvă în mod organic tumora și o elimină. Medicamentele, spuneam, provoacă dezechilibre în sistemul energetic uman. Iradierile, de asemenea. Tratamentele prin iradiere (cobaltoterapia, de exemplu), duc la formarea multor radicali liberi care — fapt profund dăunător — rămîn în organism. Produsul inventat de mine, și folosit în tratarea cancerului este apa antagonică cu enzime. De cîțiva ani acest tratament dă rezultate foarte bune. Am avut numeroși pacienți „fără șansă“, oameni trimiși acasă de la spital ca să-și pregătească propria înmormîntare — și care acum trăiesc, perfect sănătoși. Am preparat substanțele vii necesare pentru bolnavii deja operați sau tratați — fără succes — prin iradiere. E adevărat, însă, că la cei operați vindecarea e mai grea, fiindcă deja s-a intervenit în echilibrul

organismului. Cel mai greu se poate acționa în cazul pacienților iradiati.

— Care e poziția medicilor față de persoana și metodele dv.? Le consideră — cum se întîmplă adesea — „ne-ortodoxe“?

— Nu. Unii medici — mai ales din Reșița și Timișoara — chiar le recomandă pacienților să vină la mine. În general, am impresia că medicina românească nu e deloc dogmatică sau superficială, că acceptă și naturismul, și bioenergia, și alte metode „ne-simptomatice“, în unicul scop al vindecării oamenilor. Pot să vă spun că am și pacienți-medici. Deloc puțini.

— La intrarea în apartamentul dv. am văzut numeroși pacienți așteptînd pe scări...

— În curînd vom primi un spațiu mai potrivit, aici, în Lugoj. O zi pe săptămîină tritez

și la Timișoara, pe strada Boemia nr. 15, în locuința unui fost pacient. Dar am și bolnavi din străinătate, din Germania, din S.U.A. De la Los Angeles vine frecvent un pacient „fără șansă“ în spitalele americane, care a apelat la mine datorită unor lucrări publicate acolo. Omul era pregătit să moară, nici nu mai putea vorbi. Încercase o groază de medicamente, și acolo — să știți — medicamentele sînt o mare problemă. Nu fiindcă nu s-ar găsi, ci din cauza concurenței între firme, a publicității care derutează total și împune pe piață, de multe ori, medicamente de slabă calitate sau cu serioase efecte secundare. În sfîrșit, cert este că în multe clinici din Occident se recomandă tratamentul românesc cu apă antagonică cu enzime.

— În țară, însă, lucrurile nu stau chiar așa.

— Da, în țară, preparatele noastre naturale nu sînt încă decît foarte puțin cunoscute. Cu toate acestea, am cite 800 de pacienți pe lună. Mulți din zonele mai „cancerigene“ ale țării. Drobeta-Turnu Severin, Pitești, Oradea. Nu îmi dau seama încă de ce există astfel de zone. Ceva, din punct de vedere chimic și nutrițional, influențează organismul. E o problemă care trebuie studiată. Să nu se înțeleagă, însă, că toți pacienții au cancer. Pe baza diagnosticului medical, pot prepara în laborator — pe aceleași principii energetice — substanțe care vindecă numeroase alte boli, de la ulcer la osteoporoză sau — să zicem — varice.

— Cadrul în care lucrați — lăsînd la o parte aglomerația din apartamentul dv. — nu este deloc o improvizație. Profunzimea științifică îmi pare a fi dublată de anvergură socială... Ce înseamnă „Eco-hortimex“?

— E numele societății comerciale pe care am fondat-o în primăvara acestui an, împreună cu alți patru colegi. Din proiectele noastre, pînă acum au prins ființă laboratorul de studii, cercetări și microproducție de medicamente FAVISAN (pe care îl conduc), activitatea de transport și desfășurare a legumelor și fructelor, editarea revistei „Doctorul-Natură“.

— O răsfătați chiar acum. Extrem de practic.

— Asta ne-am și dorit. Medicină, legumicultură, agricultură biologică, grădinarit, viticultură, arhitectură peisajeră, creșterea animalelor și, nu în ultimul rînd, pilulele desenate de Ștefan Popa. În plus, tipărim prospecte cu recomandări terapeutice în cazul multor boli. Unul din obiectivele noastre „cu bătaie lungă“ este realizarea unei clinici naturiste cu asistență de specialitate și tratament specific. Într-o zonă cit mai „curată“ a Timișului. Pentru asta, mai avem, însă, foarte mult de lucru.

— De fapt, chiar acum, cînd discutăm, aveți foarte mult de lucru — zeci de oameni stau la ușă așteptînd sfîrșitul interviului — așa că, cerîndu-vă scuze pentru timpul risipit, vă propun o încheiere provizorie. Aș vrea să păstrați, însă, un „fir direct“ cu revista „Flacăra“. Mă gîndesc la eventualitatea unor intervenții publicistice de specialitate semnate chiar de dv.

— De acord. Ah, iertați-mă. Nu v-am servit nici cu o cafea.

— Oricum beau prea multă Cîte două la un articol.

— Încercați fără zahăr sau cu o linguriță de miere. Veți reuși să vă prelunghiți viața cu citeva sute de articole. Merită.

Interviu realizat de RADU CIOBOTEĂ

De la coadă adunate

Lac să fie...

— Ce mai faci dom'ne?
— Eh, ce mă mai întrebi? Vorba aia: Nu-i e bine vacii noastre, vine tata cu pielea ei pe băț!
— Zău, dom'ne? Da' ce-ai? N-oi fi bolnav?
— Ba, cam așa ceva.
— Păi du-te dom'ne la doctor, nu sta așa!
— Unde să mă duc? Că nici nu mai știu și cu ăștia, ori consultă, ori fac grevă.
— Și n-au dreptate dom'ne? La cită carte învață, să le dai leafa aia de mizerie?
— Ei, da' sarsanalele?
— Acuma, crezi că dacă ar avea ei bani cit le trebuie, ar mai aștepta găina de la dumneata? Ce, e vreun doctor în străinătate la care să te duci cu KENT-ul? Aia au salariu ca lumea, au cabinet...
— Ei, ce să mai vorbim, acolo au și medicamente. Da-i scump!
— Scump, dar face! Că dacă dai ortu' popii... Ar trebui să le dea și la ai noștri!
— Păi, acu' cică o să le dea. Nu zicea unu' la TV că or să aibă leafă ca senatorii, ca să nu mai fie nemulțumiți?
— A zis așa ceva? Ce nerușinare!

— De ce dom'ne?
— Păi se compară un senator cu un doctor dom'ne? Ce face unu' și ce face altu'?

— Nu-nțeleg.
— Ce nu-nțelegi, că e limpede: unu' te scoate din necaz și altu' te bagă în necaz. Că, dacă te duci la doctor, cu ce are, cu ce n-are, te face sănătos. Da' de la parlamentarii ăștia ce folos ai? Ori că votează niște legi care nu te interesează pe tine, ci pe ei, ori că fac altele de te string cu usa, ori că le lasă pe alea, de care e nevoie la Sfintu As-teaptă...
— Așa e!
— Și atunci, spune-mi și mie de ce să n-aibă doctorii leafă mai mare ca senatorii?
— Știu eu? S-or fi gândit în Senat că, punind mină de la mină cu Guvernu', i-au ajutat destul pe doctori.
— Cum i-au ajutat dom'ne?
— Păi dacă au dus țara de ripă mai rău decât era, și oamenii o duc tot mai greu, nu te îmbolnăvești?
— Ba bine că nu!
— Ei, vezi? Asta nu înseamnă că le trimiți pacienți?
— Aha! De-aia nu le dau leafă mai mare?!

— Normal. Gîndesc că, dacă au de lucru, se descurcă. Lac să fie, că broaște se găsesc...

LIANA TATOS ■

Apel cătred credincioși

Rolul pozitiv al bisericii la menținerea unității naționale, contribuția ei la propășirea binelui, adevărului, iată câteva argumente, domnule Ioan Tamaș, care pledează în favoarea publicării apelului dv.:

„Noi, credincioșii Parohiei ortodoxe române misionare din Aita Medie, județul Covasna, împreună cu preotul nostru, Ioan Tamaș, facem un călduros apel la parohie și la oameni pentru a ne ajuta, după posibilități, să

ne reparăm capital modesta noastră biserică și să ridicăm un monument închinat eroilor, căzuți pentru reîntregirea patriei noastre, România.

Menționăm că noi simțim un număr de 59 de credincioși și, singuri, nu putem face față acestor cheltuieli.

Sumele pot fi trimise pe adresa: Cooperativa de credit Baraolt, cont nr. 312-08-30, Parohia Aita Medie, județul Covasna, cod. 4023, sau preot Ioan Tamaș, localitatea Aita Medie nr. 360, județul Covasna, cod 4010, iar noi vom elibera chitanțele cuvenite.

Vă mulțumim anticipat,

rugînd pe bunul Dumnezeu să vă ajute. (Elena Grecescu).

Aruncați oglinda! Aveți televizorul.

Toată lumea e de acord, fără excepție, că românii au copii frumoși. Cum or fi reușind ei să se transforme în paparude pe micul ecran, zău că nu știu.

E înfrîntor să vezi studioul transformat într-un fel de local de mahala, cu mici precupe-

te în devenire, găite de duminică în rochii scurpe de Consignația, pe care cele cu părinți mai înstăriți le schimbă în timpul emisiunii, rujate, vopsite la ochi cu „sclipici” și pe unghii cu sîdef (neapărat, roșu), copii ridicole în minia-tură ale mamelor fericite de succesul personal, cel puțin tot atît cit de cel al odraslelor impopo-nate cu atîta dragoste și cheltuială.

Îmbătate de aplauze, năuce sub reflectoare, suflete inocente de românce — secondate cu brio de bravi soți români — amesc de încintare sub tontenele de complimente sfîchuitoare ale simpaticului domn

Mihale, despre care nici măcar noi nu putem spune cu siguranță dacă se distrează numai, ori chiar încearcă, disperat, să descurajeze invazia vulgarității într-o lume care ar trebui să rămînă a frumuseții și bucuriei pure.

Dacă această a doua variantă exprimă intenția sa, atunci trebuie să-i comunicăm cu părere de rău că pentru cei în cauză — ca și pentru mulți alții asemenea — străvechiului „Ridendo casti-gat mores” n-are nici un sens, pentru simplul motiv că ei rid de încintare numai în fața oglinzii. Pardon, a televizorului! (Roxana Paicu).

„Du-mă acasă, măi Andy!”

La Oradea, cunoscutul slagăr „Du-mă-acasă, măi, tramvai!” sună în felul următor: „Du-mă-acasă, măi, Andy!” pentru cîț puțin trei motive.

Primul ar fi acela că numărul de telefon al acestei societăți de taxi-metriști este foarte ușor de finut munte: 3 33 33.

Al doilea, că această firmă a obținut dreptul de liberă trecere spre frontiera de pe Calea Borșului spre Ungaria și clienții care iau aceste taxiuri pot să ajungă în țara vecină fără a mai sta la coada de autoturisme. Fapt pentru care președintele firmei „World Wide”, dl. Richard R.

Devis din Texas, aflat în călătorie de afaceri la Oradea, a folosit numai serviciile acestor taxime-triști, deveniți subiect de slagăr local.

Al treilea, că la orice oră din zi și din noapte, la un simplu apel telefo-nic, mașina răsare ca din pămînt. Și un alt motiv. Iată but not least este acela că numele de Andy vine chiar (după exem-plul Mercedes) de la... Andreea, fata patronului firmei.

Unii circotași susțineau că în societatea Andy taxi ar fi angajați numai unguri din Oradea. Președintele firmei a dez-mințit acest zvon, spu-

Se naște un muzeu

Domnul Petru Susan din satul Cotești, comu-na Tirgu Frumos, jud. Iasi, dorește să deschidă acasă un muzeu si, în acest sens, ne solicită sprijinul. Primul expo-nat ar fi electropompa achiziționată de la Co-operativa Electrometal Oradea. Calea Cluiului, nr. 207/B si trimisă a-celeiasi unități pentru reparatii, la data de 22.03.1991.

Avînd mare nevoie de această pompă, domnul Petru Susan, prin inter-mediul nostru, adresează sus-numitei coopera-tive următoarea întrebare: „Întrebați-i, vă rog frumos, dumnea-voastră, ce au de gînd — o mai repară? dacă nu se pricep, să mi-o trimită așa cum e ca să o am cel puțin la mu-zeu”. (Elena Grecescu).

Precizare

Precizăm — cu referi-re la reportajul „Pucioa-sa la solstițiul de vară”, apărut în numărul trecut al revistei noastre — că în satul Maluri atît con-strucția școlii, cit și ra-cordarea la rețeaua de electricitate se află în curs de realizare și vor fi gata nu peste mult timp. În ceea ce privește alimentarea cu gaze, bătaia a fost și este pentru casele particula-re; cu blocurile de lo-cuințe n-au fost proble-me, ele au putut fi cu-plate la conducta de gaze, imediat ce-au fost construite.

POȘTA REDACȚIEI

CONSTANTIN N. DUMITRU — sat Plesa, com. Beresti, jud. Galati: Pină în prezent n-a apărut legea care reglementează situația proprietăților nationali-zate. Dacă în privinta prăvălii mai puteți nădăidui ceva prin apariția unei hotărîri care să repare cit de cit nedreptățile făcute, milioanele pe care le-ati avut în bancă s-au dus, din păcate, pentru totdeau-na. Dumneavoastră cereți să vi se „restituie” banii din fondurile PCR. Solicitarea are un inconvenient. Nu stim nici noi cine detine acum acești bani, dar simtem convinși că posesorii n-ar renunța prea ușor la ei.

EMILIA DUMITRU — sat Oreavu, com. Valea Rim-nicului, jud. Buzău: Pentru a veni în sprijinul dvs. am expediat scrisoarea pe care ne-ati trimis-o Mi-nisterului Muncii și Protecției Sociale care ne-a sprijinit deseori. Sperăm că si de astă dată. Deci, pe surid!

VIRGINIA RĂDULESCU — București, str. Saradei, nr. 53-61, bl. A 9, sc. A, an. 1, sector 1: Saradele par a fi greu de dezlegat de către funcționarii Oficiului de pensii al Sectorului 1. Vom încerca să-i ajutăm, sperînd astfel într-o rezolvare a problemei pe care ne-ati relatat-o.

ELENA GRECESCU ■

Primim

Primim de la Biroul de presă al Ministerului de Interne, sub semnă-tura dlui. maior Nicolae Bucur, o scrisoare care este de două ori mai lungă decît articolul, pu-blicat de noi, pe care îl contestă. Așa că simțem siliți să redăm sintetic reproșurile dsale: „Fla-căra”, „în numărul său din 22-28 mai 1991 a pu-blicat, sub semnătura doamnei Elena Grecescu, articolul intitulat «Var-diștii hoțomani» care prezintă situația în care s-au aflat Ionel Mocanu

și consăteanul său Milica Vasile. Aceștia au fost depistați într-un tren de persoane avînd asupra lor chereștea, ce le-a fost confiscată de către organele de poliție. În urma cercetărilor efec-tuate cu privire la cele semnalate, vă facem cu-noscute că aspectele rela-tate sînt doar parțial reale”. Pentru partea „nereală” (care ar consta în faptul că deși oamenii au cumpărat legal che-resteaua — „organele sil-vice au întocmit absolut legal actele de vînzare-cumpărare” — „conside-răm că este incorect ca lucrătorii de poliție, pen-tru că au aplicat strict prevederile legii în mate-

rie de apărarea fondului silvic, să fie etichetați” etc., etc.) e acuzată d-na Elena Grecescu. Nereală (adică nerealistă) e per-spectiva M.I. Căci se plînge dl. Ionel Mocanu (avem scrisoarea sa) și „Flacăra” îi susține cau-za (cum adică să ți se confişte chereștea pe care ai plătit-o?). Că poliștii aveau numai intenții bune și erau nu-mai cu gîndul la bunul public — nu avem nici o îndoială. Cum simtem, de asemenea, incredințați că, în multe cazuri, au prins hoți adevărați și că, în foarte multe, n-au apu-cat să-i prindă. În gene-ral, toți vrem să fie prinși hoții adevărați.

Problema e însă alta — nimeni nu trebuie să fie tratat ca un hoț pină nu sint probe. Iar oamenii ii vor privi pe poliștii fără ostilitate (așa cum e nor-mal) exact atunci cînd va fi clar că poliștii sint duri (dar în spiritul legii) cu infractorii și politi-cosi, exact cu noi cei-lalți.

Este ceea ce își dorește și dl. maior Bucur, nu ne îndoim. Desigur, dacă redactorul nostru nu sem-na materialul alcătuit, totuși, din citatele unei scrisori disperate, era clar că o imagine neplă-cută despre poliție o are un om destul de bine motivat în acest sens. Ne pare rău!

În vremea asta, gunoi-ri zoioși, trăznind a bău-tură, trudesec din greu umblind din ușa în ușa după „ceva pentru băieții cu gunoiul”. Cum sint tot timpul nemulțumiți de sumele modeste ofe-rite de locatarii nerecu-noscători, le propun cu toată seriozitatea și sim-

țul de răspundere de care mă simt în stare să-mi înscrie la notariat asociația cu scop lucra-tiv „La gunoiul vesel”, după care pot anunța în presă și la televiziune numărul de cont în care putem depune bani întru susținerea lor. (Roxana Manolescu).

A-nceput concurența!

Piața liberă și cerșetoriei își spune cuvîntul. Cine cerșeste mai bine, mai repede și mai ieftin, ciștigă! Să fie aceasta o meserie a viitorului? (fotografie de Ionel Puică)

Correspondență literară

Ema Vinski: Aștept demult de la dvs. o adresă (pentru drepturile de vi se cuvin). În ceea ce privește restul scrisorii, cred că sînt printre puțini care i-am oferit poetului de care vorbiți solidaritatea mea imediată și practică. Pur și simplu, mi-a refuzat-o. Ce să mai fi făcut?

Coconu Olimpia: Suferința proprie n-are nici o valoare în poezie decît dacă naște o nouă expresivitate în limbă. Strigătul de moarte al unui poet adevărat trebuie să fie absolut original ca să rămînă în istorie. Suferința textelor dvs. este (încă) una comună.

Dora Constantinescu: Am primit și scrisoarea dvs. din 20 iunie. Aceeași impresie vie că din aceste pagini va ieși ceva. La timpul potrivit, sper să se ivească și ideea optimă a finalizării lor. Oricum, cred că vă simțiți mai bogată cu aceste texte (pe care le păstrezi) și nici decum mai săracă. Ultima pagină a scrisorii (mai ales) e frumoasă și mă bucur ca și cum aș fi scris-o cu sufletul meu de duminică.

Olah Ionel: „Eu scriu mai departe poeziile mele / Chiar dacă nu vă interesează / Dar pe mine mă distrează”. Aceste rînduri spun totul despre dvs. Poezia, însă, — domnule Ionel — nu mai e demult o distracție!

Arlette Pescăruș: „Cei mai tristi e faptul că” faceți prea multe greșeli de ortografie ca să mai poată avea cineva mînia încredere în evoluția dvs. poetică. Nu e destul „să fi bolnav de omenie” cînd scrii versuri, ci trebuie să mai și știi să pui doi i acolo unde trebuie. În plus, adăugați: „vă rog să-mi iertați scrisul mizerabil. Mă și mir sincer vorbind cum de mă descifrăți”. Foarte greu, evident. În rest, nu vă alungați nimeni, de nicăieri. Putem dialoga la nesfîrșit, dacă nu aveți alte pretenții decît să vă citesc. Dacă vreți să și publicați, trebuie să aveți competența necesară în ceea ce privește mînuirea corectă și originală a limbii române.

E. Chelaru: Sînt de apreciat aceste două versuri: „De cînd moșneagul vin de Murfatlar / Nu-mi vine să-și dea duhul, în pahar”, dar nu și versificările greoaie și inadmisibile de tipul: „Și-mi zic mereu: de cînd tu să nu-ți faci / Decît cu vorbe ne-mplînd gîrbaci”. Cum adică, să nu-ți faci de cînd?

Stela Ilea: Pagini de mare valoare. Trimiteți-mi și alte fragmente pe aceeași temă. Ar fi grozav dacă ați putea scrie o carte de 80—100 de pagini despre același subiect, cu același titlu. Aș vrea să vă pot provoca la lucru conservat. Considerați-mă cititorul dvs. ideal și așteptați-vă pe treabă. Nu e de glumit cu „fărîma de dumnezeire ce ți-a fost dată”!

Dan T. Gurtesch: „Afirmații regretabile” e un mic eseu pe care-l puteți publica într-un ziar județean, întrucît Bucureștiul își are eseistii săi. Din nord e nevoie de texte conținînd fapte specifice locului și informații exacte. Evident, pe răspunderea semnăturii! Celălalt text e scris greoi. În ce privește propunerea, nu e nevoie de nici un contract. Trimiteți texte interesante și dacă apar, înseamnă că am avut nevoie de ele. Dacă nu, nu. Poemele sînt frumoase. Lucrați, însă, mai mult la climatul lor de originalitate.

Adrian Dumirescu: Vă propun să amînăm întîlnirea pînă la începutul lui septembrie.

ION ZUBASCU

S. A.

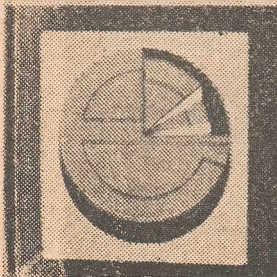
Pămîntul, acest bazar urias
În care fiecare oferă ce poate.
Noi ne vindem sîrăcia la licitație
Și numai pe valută forte.
Cine dă mai puțin. Însă nimeni
Nu se grăbește să cumpere.
Probabil nu e încă destul de lucie.
Nu-i rîmnic! „Din pămînt ne-am născut
Pămînt sîntem”. Așa că ne vom socoti
Trupurile în hectare și
Vom forma o societate mixtă și pe acțiuni
Destabilizatoare, cu cincizeci la sută
Capital dumnezeiesc, adică cu totul
Și cu totul străin de
Sufletele noastre bolnave.

DAN T. GURTESCH

SEMNAL

N. S. Stănescu — Economia românească de la ficțiune la realitate, Editura Humanitas, 1991, 132 pagini, 39 lei.

economia românească de la ficțiune la realitate

În sfîrșit, cititorul interesat de starea actuală a economiei românești ca și de șansele ei în viitor are la îndemînă o analiză lucidă, reflectînd corect realitatea. Eseul lui N.S. Stănescu este un exercițiu de gîndire liberă care dobîndeste, fără să-și fi propus, și calitatea de replică polemică la defunctele documente de partid, șablonarde și mincinoase, ridicate la rangul de texte sacre și invatate pe de rost de totii oamenii activi care aveau obligația patriotică de a se lăsa convinși că economia românească nu era în plin faliment ci în plin miracol economic. Eseul descrie circumstanțele acestui faliment, dar mai ales premisele redresării, pentru care se propun mai multe variante. Autorul consideră că în același timp cu crearea unui nou cadru al acțiunii economice trebuie redată gîndirea economică, trebuie să fie reușite în drepturile libertății noțiuni fundamentale ca: interesul personal, concurența și plata, somajul etc.

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

De ce a plecat Caragiale din țară?

DE CE a plecat Caragiale din țară? aruncă Laurian Oniga o întrebare în pauza ultimei repetiții la „O noapte furtunoasă”. Nimeni nu-i răspunde.

Și societatea românească înnoată în continuare în spațiul lui Caragiale. Pentru cîteva momente, atunci în decembrie '89, am crezut că ne-am vindecat. A fost o părere. Sîntem poate iremediabil condamnați la derizoriu, demagogie, ridicol. E gîndul de la care pornește propunerea regizorală: o minuire ratată.

Hotărît lucru, un regizor tînr care vrea să monteze Caragiale în aceste luni nu poate face un spectacol neutru. Iar dacă vor fi ici, colo, voci care să spună „fără politică, domnilor artiști” le vom trimite la bibliografia de rigoare pentru a-și aminti că și acum 100 de ani cînd au fost scrise, replicile lui Caragiale erau imbibate de politică.

REGIZORUL SPECULEAZĂ cîteva date pentru a construi propria demonstrație. În 18 ianuarie 1879, la premiera absolută, rîșea mai avea un act care începea cu arderea crîstigei lui Jupin Dumitrache. Asta explică și furia lui împotriva lui Spiridon care fumează și care poate fi un posibil vinovat. Apoi dramaturgul a renunțat la acest început și a păstrat doar ultimele două acte. Spectacolul lui Laurian Oniga va începe cu momentul incendiului. Decorul (admirabil realizat de scenograful Virgil Miloia) este o structură de lemn care dă un contur casei supraetajate a lui Jupin Dumitrache. În prima scenă el este învîluit în fum și o lumină roșie incendiară. Regizorul reia ideea inițială a autorului pentru a

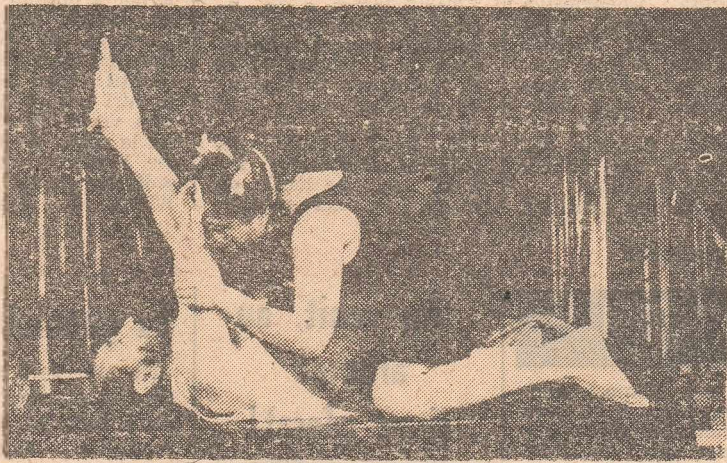
imprima, o anume stare personală: frica de incendiu. Și treptat, într-o subterană a semnificațiilor, se construiește un spectacol care cuprinde date ale experiențelor noastre recente. Simplificînd foarte mult lucrurile, raporturile devin următoarele: incendiul din prolog este echivalentul evenimentelor din acel decembrie misterios. Spiridon aduce imaginea tinerilor care au fost răniți, care își duc din cînd în cînd mina la rana ce nu a încetat să doară, care încă sînt loviți și înjurați. Nu este nimic ostentativ în propunerea regizorală. Cel care a plătit bilețul pentru a sta în fotoliu să ridă, stă și ride. Va începe să fie nedumerit la primul monolog al lui Spiridon și poate, se va întreba: ce este cu acel tînr îmbrăcat în haine prea lungi, care ține în mînă o pasăre și poartă cu el atît de multă tristețe. Parcă nu ar veni din lumea lui Caragiale, ci din societatea noastră, traumatizată.

Celelalte personaje își păstrează caracteristicile, dar într-o notă acută. E bine știut că după un cataclism toate simțurile, viciile, reacțiile sînt exacerbate. Astfel, Veta și Zița, care aproape tot timpul joacă în desuuri cu volanșe, au comportamentul unor proștiușate. Ipingscu, Chiriac, Jupin Dumitrache sînt grosolani și au o plăcere a violenței. Scenele se consumă la limita de sus a agresivității și în ciuda rume-roaselor gag-uri, pare o comedie în pragul nevrozei.

TRUPA DE ACTORI lasă de dorit. Cînd i-am văzut la premiera de la Teatrul Național din Timișoara interpretau cu precizie rolurile. Nu aveau însă aceea stare care să dea forță creației. Rămîne remarcabilă interpretarea Mălinei Petre care juca în travesti rolul lui Spiridon cu o inteligență și sensibilitate specială. În anumite momente era bună și Luminița Stoianovici, în rolul Vetei.

Și uite așa, intrăm într-o altă zonă de tensiune a fenomenului teatral actual. Această stagiune a dat posibilitate multor actori foarte talentați să intre în teatrele bucurestene în urma concursurilor conduse de Andrei Șerban și Liviu Ciulei. Sînt însă ținuti departe de Cetate mulți regizori tineri. Cum ne putem gîndi la teatrul care se va juca peste 5 sau 10 ani fără a-i lua, în primul rînd, pe ei în calcul. Un motiv în plus, pentru care sper să revină Andrei Șerban în țară stagiunea viitoare, este acela că a promis deschiderea porților Teatrului Național-regiei tinere.

AURELIA BORIGA

Lanterna magică

O ecranizare și nu numai...!

Este evident pentru oricine care vede filmul „UNDEVA ÎN EST” (realizat de Nicolae Mărgineanu, după un scenariu scris împreună cu Augustin Buzura și inspirat din romanul „Fetele tăcerii”, al celui din urmă), că avem de-a face cu un început de drum, cu un fel de „opera prima” în ceea ce privește abordarea trecutului nu prea îndepărtat al României, dintr-un unghi de vedere într-adevăr NOU caracteristic deschiderii ideatice care a urmat, în mod firesc, Revoluției din decembrie.

Să fim bine înțeleși: nu este acel FILM DE ACTUALITATE pe care îl așteptăm, încă, toți; este însă, în mod categoric, prima încercare autentică de abordare a unei realități cumplită (procesul de „colectivizare” al țărănimii române, al cărui dramatism s-a manifestat mai ales în anii '50) — dintr-un unghi înedit. Cel al condamnării CRIMEI în masă ce s-a aplicat — atunci — asupra poporului român. După cîteva producții anoste, preluate „din mers” din portofoliu existent încă sub Dulea; după cîteva comedioare muzicale penibile, cu pretenții de filme „contemporane”, dar etalînd o totală lipsă de har — dacă nu chiar de bun simț, la adresa celor care au dus la scăparea de sub jugul ceaușist — iată cum, prin filmul lui Mărgineanu, putem afirma că, în sfîrșit, cinemato-

grafiei române, începe să-i vină mîntea la cap...! (Mă refer la filmul de ficțiune; celui documentar, îi datorăm dîna cîteva reușite din mai sus menționatul punct de vedere).

Este benefic faptul că un regizor cu profesionalismul lui Nicolae Mărgineanu s-a hotărît să atace direct, un subiect „fierbinte” — iar reacția publicului la filmul său o dovedește cu prisosință: eee benefic, mai ales, că ne-am trezit dintr-un somn nepermis de lung, că pe marile noastre ecrane — prin „UNDEVA ÎN EST” — putem vedea o față a unei realități trecute așa cum nu am putut-o vedea pînă acum.

Colectivizarea agriculturii a reprezentat o veritabilă tragedie social-morală a poporului nostru: prin tragism, ea atinge balada. Mărgineanu (repet: primul care s-a încumetat să se ocupe de acest subiect, pînă nu de mult TABU!), a ales, din acest tragism, partea violentă, mergînd din capul locului pe acțiune — și mai puțin pe analiză.

Imagistic vorbind, „UNDEVA ÎN EST” este un film dur și chiar mult prea dur în anumite momente, aceste momente devenind astfel incredibile și scăzînd intrinseciv tensiunea emoțională a acțiunii, în favoarea spectaculosului gratuit, cu personaje ce se pot împărți în buni și răi, fără nuanțe intermediare. Bunii, sînt țărăni nă-

păstuiți — răii, comuniștii, securiștii și delatorii. În mod paradoxal, se repetă acum un fapt, o caracteristică dacă vreți, a fostei literaturi „realist-socialiste”: acolo, răii erau chiar burii și „partizanii din muni” (mai întotdeauna interpretați admirabil!), iar comuniștii, „eroi pozitivi”, din punct de vedere interpretativ scrițiau din toate încheieturile... În filmul de față, invers: comuniștii, devenind „eroi negativi”, suferă de același schematism al interpretării (excepție: admirabilul Dorel Vișan!), incit te întrebi pe bună dreptate: între ALB și NEGRU, numai primul există cu adevărat?! Sau magistrala interpretare a unor mari actori, precum Ion Fiscuteanu sau Remus Mărgineanu (ambii în tabăra „albilor”), sfărîșă echilibrul dintre, hai să le zicem, cele două „partide” aflate față în față?!

Dar astea sînt simple speculații (cum tot o speculație ar fi și asocierea universului filmic — din punct de vedere al opoziției celor două tabere — eu „Donul liniștit” al lui Solohov, mai mult decît cu realitatea post-belică a României!). Esențialul e acela că „UNDEVA ÎN EST” acuză pe neant — chiar dacă uneori nu suficient de clar — crima națională aplicată României prin „colectivizarea” de tip stalinist, episod sumbru în istoria națiunii și ale cărei urmări dezastruoase pentru schilodirea sufletelor și economiei țării nu se pot limpezii, iată, complet, nici în zilele noastre...

Să salutăm, așadar filmul lui Mărgineanu ca pe o izbîndă.

HORIA PĂTRASCU

Vissi d'arte

Mult, foarte mult a dat, de gândit prezența Mariane Nicolescu în concertele sale bucureștene de săptămîna trecută. Mai întâi pentru că ne întâlneam cu o celebritate a teatrului liric, purtînd un nume românesc și avînd, la începuturile carierei muzicale, studii în România. Apoi, pentru că încă nu ne-am obișnuit cu star-sistemul și o asemenea apariție tinde să fie preluată în bloc, numai cu aplauze, considerînd că orice rezervă este de domeniul imposibilului. De asemenea, pentru că am înțeles, încă o dată și mult mai bine, că intrarea în circuitul vieții artistice internaționale este o fază obligatorie în pregătirea unui muzician, ferindu-l astfel nu numai de pericolul provincialismului și al informării fragmentare dar și oferindu-i totodată modele formative necesare — estetice și sociale. În fine, apropiindu-ne de subiectul acestor opinii, am avut mult de reflectat asupra modului în care se construiesc un recital de anvergură, înțelegînd că nicidecum un interpret nu este infailibil, chiar dacă eventualele erori sînt estomate de anplauze.

Mariana Nicolescu, așa cum am aflat din cuvintele extrem de elogioase care au abundat în ultima săptămîină în mass media românească are din plin cu ce să alăturiască un portret de Divă în lumea operii. Personalitatea sa, prezența scenică, cunoașterea problematicii de abordare repertorială, pe de o parte, performanțele ce i-au adus celebritatea, pe de altă parte, sînt

argumentele de prim ordin. Nu am avut ocazia să-i urmărim evoluția, nu am plecat de la o imagine preexistentă — cum a fost cazul cu o Cotrubas sau Krilovici. Mariana Nicolescu ne apare ca o creație scenică ajunsă la apogeu și publicul nostru a recepționat-o astfel. S-a vorbit foarte mult de calitatea de excepție a glasului ei de soprana, care acoperă un teritoriu repertorial extrem de cuprinzător, mai ales de natură italiană. Cred că, la Mariana Nicolescu impresionează însă mai mult decît vocea în sine — cu o valoare timbrală valabilă dar nu unică — modul în care este minuită în scopul de a obține efectul expresiv și muzical scontat. Iată de ce trebuie cred urmărită manifestarea sa în utilizarea registrației — manifestare ce se justifică în primul rînd ca expresie scenică și apoi ca stil. O insistență asupra efectului echilibrat încheierii, prea brutaie de frază, respirații și schimbări de culoare cu care nu sîntem întotdeauna obișnuiți. De altfel, în concertul susținut la București, interpreta a fost ghidată de dorința unei demonstrații complete și edificatoare. Am rămas impresionată de fiecare incursiune în perimetrul care îi convine cel mai bine — cel al sopranei lirice cu unele accente spinto — așa cum s-a întîmplat cu fragmentele din *Ana Bolena* de Donizetti, *Otello* de Verdi, *Meisfotele* de Boito sau *La Wally* de Catalani. Pentru Mozart există o certă abordare profesională, dar apăsarea spre dramatic nu

îi convine în măsură să-i permită păstrarea pe un cadraj stilistic impecabil. Dacă Norma de Bellini va fi întotdeauna un subiect de dispută — și este și aici cazul — dacă Aida de Verdi sau partiturile pucciniene ies din zona cea mai luminoasă a radiației sale artistice, din diferite cauze profesionale și temperamentale, totuși orice pagină solistică spre care privește nu te poate lăsa indiferent. În principiu datorită participării, implicării necondiționate a interpretului, regulă de aur a carierei oricărui mare cîntăreț. Nu am notat aceste gânduri pentru a pune vreo umbră asupra concertelor bucureștene ale Mariane Nicolescu. Nici nu am putea, nici nu ar fi cazul. Dar ce bucurie să se poată discuta despre un nume mare, pe care să nu îl cunoști doar din faimă!

Satisfacția celor care au colaborat cu Mariana Nicolescu nu a fost mică. Atît Cristian Mandeal cît și Filarmonica dirijată de el s-au bucurat, mai mult decît publicul, de o asemenea întîlnire ce le-a propus să-și iasă din obiceiurile simfonice și să intre, pentru cîteva momente, în miracolul operii. I-am simțit euforiile și dornici să se apropie de ceea ce ar face o orchestră de oraș, atunci cînd pe podium se află o vedetă care adună, într-o imagine, tîrîșoarea și iluzia, muncă și sacrificii, într-un cuvînt, o mare și convingătoare iubire pentru ceea ce Puccini a numit, prin Floria Tosca, „Vissi d'arte”.

GRIGORE CONSTANTINESCU

Cursa cu obstacole

De la mama citire...

Numele moșierului îmi scapă. Dar episodul descris mai jos a avut loc în preajma primului război mondial lîngă orașul Tg. Mureș. O ceață de femei, vîrstnice și tinere, prășea un lan întins de porumb. Vechilul care se supraveghea venea zilnic, dar nu se apropia prea mult, vîzînd că toate sînt aplecate și muncesc cu sîrg. Pleca liniștit. Vechilul era însă pălăit. Femeile într-adevăr munceau, dar nu toate. Una dintre ele chiulea, spre satisfacția și bucuria coechipierilor. Și acest chiul era obositor, dar celelalte o înlemnau cu nerăbdare să și-l continue. Cea mai tinără dintre ele, o fetișcană cam de 12 ani, era în rînd cu ele, aplecată, stînd pe vine sau înaintînd încet în ritmul în care ele curățau cultura de buruieni. Nu lucra însă. Citea. Basme populare în care binele învinge răul sau romane în fascicule despre haiduci neînfrîți care jefuiau groșii și îi ajutau pe săraci. Avea doar două clase și era firavă, dar devenise membră indispensabilă a cetei care, însetată de frumos, de povestiri „adevărate”, lucra și pentru ea, cerîndu-i, în schimb un singur lucru: să citească. Nu e greu de dedus cît de mare era setea de cuvîntul scris a acestor femei analfabete sau semianalfabete, care, din diferite motive nu aveau acces la el.

Fetișcana era mama mea și mi-a povestit acest episod cu mulți ani în urmă, cu ocazia apariției unui roman de aventuri scris de mine. Era deja în vîrstă, dar după ce făcea cumpărăturile, îmi gătea și încerca (luptă zadarnică) să facă oarecare ordine printre mormanele de cărți, reviste și ziare ce populau camera mea, se așeza în fotoliu și citea. Desori o găseam ațipită, cu cartea în poală. Se întîmpla să tresară auzind că intru în cameră. Închidea repede cartea și se ruga de parcă era surprinsă făcînd un lucru nepermis. Era fîcînd care o avea cuibărită în suflet de la vîrsta de 12 ani cînd citea ascunzîndu-se de ochii iscoditori ai vechilului? Dar cînd cul care s-a cuibărit în conștiința multor oameni simțind triviz căruia cititul este o zăbavă dăunătoare, irositoare și timo util?

Cercetătorii în domeniul sociologiei lecturii au analizat în ultimele decenii deprinderile de lectură, motivatînd că acestea sînt filile sociale care înlesnesc și fac posibil accesul la cunoștințe. Mama a plecat demult. În ultima ei noapte a avut pe noptieră nitroglicerina și o carte. Debadada în camera mea a devenit de-a dreptul insuportabilă. S-au înmulțit ziarele și revistele în care notez articolele ce dezbat criza acută de carte, starea alarmantă a bibliotecilor, prețurile exorbitante ale operelor publicate, eseurile în care se trag semnale de alarmă și se cer măsuri eficace pentru protejarea culturii scrise, se caută soluții pentru ieșirea din criza politică și morală în care se află țara.

Desigur, setea de frumos, de adevăr este potolită pentru foarte mulți de emisiunile televiziunii, de programele radio-ului. Cartea va rămîne însă izvorul de neînlocuit al cunoștințelor, al instruirii, al potolirii setei de frumos. Dar acest miracol numit carte se îndepărtează pe zi ce trece totmai de aceia care ar avea cea mai mare nevoie de ea. Galaxia Gutenberg este într-adevăr în criză. Și este o slabă consolare faptul că în țările învecinate avem de-a face cu același fenomen.

BALOGH JOZSEF

„Nu-ți mai bate gura : a sosit cenzura!”

...Reproduc, textual, finalul unui act semnat de Colegiul directorial al Studioului de creație „STAR — FILM 22” (prin persoanele a doi cunoscuți regizori de film: Iulian Mihu și Șerban Marinescu):

„...Deoarece în mare parte filmul nu se mai poate îmbunătăți, el fiind într-un stadiu foarte avansat, Studioul nostru de Creație se vede nevoit să-l accepte, dar NUMAI cu condiția ca autorul să elimine în întregime următoarele trei secvențe:

a). — Sedința din biroul directorului fabricii.
b). — Autobuzul și scenele exterioare aferente (mașinul mării).
c). — Atelierul de sculptură din final și scena adiacentă din fabrică — de pe video.

Subliniem încă o dată că respectarea acestor observații este obligatorie, astfel Studioul nostru de Creație nu va recepționa filmul.

În cazul unor nemulțumiri ale autorului, acesta se poate adresa presei sau oricărei instanțe dorește.”

(urmează cele două semnături).

Bănuiri, poate, că este vorba de un act inițiat de fostul C.C.E.S.?! Nu, iubii și stimați „prețini”: este vorba de o adresă elaborată în chiar zilele noastre cele mai recente, și face referire la „INNEBUNESC ȘI-MI PARE RAU”, debut în filmul artistic de lung metraj artistic al regizorului ION GOSTIN (un nume pe care vă rog să-l rețineți! — n.a.), un film de o actualitate coplesitoare, referindu-se strict la zilele noastre: un film pe care urmărindu-l, într-o vizionare așa-zisă „de lucru”, am avut revelația de a constata că „Uite, dom’le: ESTE!”... adică uite că este, într-adevăr, acel film pe care îl așteptam de atîta vreme și care se ocupă, în sfîrșit, de noi și de zilele noastre, atît de contradictorii și de zbuciumate.

Nu intenționez să fac cronica acestui film — premiera sa, din cite am aflat, va avea loc în toamnă la Costinești. — profit însă de ultimul paragraf al textului reproduș mai sus, pentru a-mi afirma nu numai profînda nedumerire asupra actului în sine (citeste, chiar apăsător: O NOUĂ CENZURĂ, cit și spaima pe care mi-o naște acesta: o luăm, oare, de la capăt, oameni buni?!).

Ca un om, ca un autor profund marcat de efectele cenzurii ceasiste, nu pot să nu mă întreb: ce se va alege din cinematografia noastră națională dacă pînă și unui debutant, e-

vident plin de talent și curajos pînă la a face gafe (pe care și le recunoaște de altfel — vezi cele două interviuri publicate în „România Liberă” și „Cotidianul”), se încearcă a se da la cap?! Cum adică, un film susținut cu căldură pînă la finalizarea sa de către senatorul Sergiu Nicolaescu (directorul Studioului „STAR — FILM 22”, interesînd de asemenea în cea mai mare măsură DRCDF-ul, prin persoana d-lui Dumitru Ferneaș; un film programat pentru premieră, să fie cenzurat, tăiat pur și simplu, „mătrășit” fără pic de jenă, din motive „post-producție”? A ce se amănă această acțiune subterană?!... Cum pornește în viață (încă) tinărul regizor Ion Gostin, după o astfel de experiență?! Cum m-aș simți eu, unul, dacă în urma tipăririi unei cărți — astăzi! — mi se spune că va intra cartea în librărie numai după ce scot cîteva capitolule din ea?! Cum rămîne „tovnilor” cu libertatea de opinii, cu libertatea

de creație atît de mult-trîmbișată în ultima vreme?! Mărturisesc că sînt un bun și cinstit prieten al lui Mihu, cît și al pînă nu demult, „debutant și talentat la rîndul său” regizor Șerban Marinescu: mîi fraților, bănuiesc că nu mai sînteți niște sărmani fricoși — cum să-mi explic, atunci, gestul vostru?! Nu cumva ca o ascunsă... invidie, față de un om pe cale de a se afirma, cît mai deplin?! ...Sper din suflet că înalta conștiință civică a d-lui Sergiu Nicolaescu — precum și întreaga sa responsabilitate profesională — să facă din acest, să-l zicem, regretabil „accident” — o amintire.

Și mai sper, din suflet, să scriu — la vremea respectivă — cronica ce se va cuveni unui film integru, aflat pe marile ecrane, și nu una la același film tras însă, clandestin, pe sistem video...! Drept pentru care, mulțumesc tuturor celor de mai sus, cu (încă) simpatie și anticipație.

HORIA PATRAȘCU

Teatrul iese în stradă!

Spectacol insolit la Timișoara, în seara de vineri 8 iunie. Titlu: „OMAGIU PARTIDULUI IUBIT”. Teatrul Național a ieșit în stradă, prezentînd unei mîlîmi stupefiate, texte patriotice, omagiale, rostite disciplinat și impecabil de profesioniștii (uitați ai) scenei. Între sobrietatea spectacolului și sinceritatea lozîngilor („Mulțumim tuturor lui Iliescu pentru că face TOTUL”, „F.S.N.-ul e un astru ce ne-mpinge la dezastru”, „Autofinanțare-Autodesfințare” etc.) nu a existat nici o fisură: manifestarea și-a menținut tonul uniform, vibrant, de un absurd perfect, ca-tînd spectatorii din Piața Operei — în ciuda ploii care nu a

conținut, ru conținute și nu va conținea. Actorii nu și-au jucat d’șp rarea, regia nu a montat aplauze, producătorii nu au „aranjat” beneficiul — dar în spiritul momentului. Tîrșorenii au înțeles că trebuie să reacționez (na prin lozîngi nu prin disursuri, nu prin clemere și inerte revelatii, propunînd formarea unui buget al spectacolului. Au fost adunați, în scurt timp, 3.000 de lei, din care — în repoluție de aplauze ale pieței — un procent de 0,3 la sîc a fost virat (cu acte în regulă) în contul guvernului. Procentul (pre)destinat culturii în administrația Roman.

RADU CIOBOTEA

SEMNAL

Nathalie Coste-Cerdan, Alain Le Diberder — *Televiziunea*. Traducere din limba franceză: Illeana Busuioc. Colecția Repere. Sociologie. Editura Humanitas, 1991, 163 de pagini, 39 lei.

O carte despre televiziune, accesibilă tuturor fidelilor ei, al căror număr impresionant au transformat-o într-o superputere în cadrul mijloacelor de comunicare în masă. Aflăm din acest studiu cît de mult diferă între ele televiziunile lumii, prin reglementări care le patronază funcționarea, prin natura programelor sau funcția socială îndeplinită de ele. Autorii reduc această diversitate la trei modele, televiziunile din estul Europei fiind incluse în categoria numită „televiziuni ale sărăciei”. Descriind modele existente azi pe planetă, autorii apreciază că în viitor se va impune modelul american și că televiziunea va cîștiga teren și în lumea a treia.

DOMNIȚA ȘTEFĂNĂȘCU

Încă un român membru al PEN—CLUB

De curînd eseistul și criticul literar Radu Enescu, fost redactor șef al revistei „Familia” din Oradea a fost primit în PEN-CLUB, organizație mondială a scriitorilor cu sediul la Paris. Dintre scriitorii români mai au onoarea de a face parte din această organizație Eugen Ionescu, Ana Blandiana, originară tot din Oradea, Ștefan Augustin Doinas, Mircea Drînescu, Marin Sorescu ș.a. (Pașcu Balaci).

Parlamentul și tratatele antiromânești (II)

Este adevărat, Declarația Parlamentului României privind pactul Ribbentrop — Molotov a fost adoptată în mare grabă, fiindcă la Chișinău se deschidea Conferința internațională „Pactul Ribbentrop — Molotov și consecințele lui pentru Basarabia” și ar fi fost caraghios ca tocmai „partea vătămată”, România, să nu participe la conferință ori să participe „cu mina goală”, adică fără un document oficial, de referință, care să expună poziția țării noastre față de problema ce urma să fie dezbătută (Moldova și U.R.S.S. aveau asemenea documente). Este adevărat că Declarația românească, destul de cuminte, fără dinamită în ea, n-a rupt la Chișinău inima tirgului, nu i-a făcut pe cei de acolo să rămână cu gura căscată, reacția fiind mai degrabă aceea că, în sfârșit, au făcut și românii ceea ce lumea aștepta de mult să facă. Dar, cu toate acestea, noi trebuie să apreciem foarte mult fapta Parlamentului nostru de a fi dat această Declarație. Avem acum un document de mare importanță la care putem face apel cînd e vorba de teritoriile răpite de U.R.S.S. României în 1940, această rană sîngerindă a poporului român, care nu se poate vindeca decît după scoaterea cuțitului din ea — hotarul nedrept de acum.

Nu știu cum au decurs „ostilitățile”, nu cunosc culisele adopării de către Parlament a Declarației respective: cine a luat inițiativa, cine a propus, cine a fost motorul întregii acțiuni (domnul Bîrlădeanu? cineva din guvern?). Un lucru mi se pare în afara oricărei discuții: că inițiativa n-a pornit de la domnul Ion Iliescu. Fiindcă la ultima sa conferință de presă, cînd a fost întrebat de ce noi nu facem nimic împotriva pactului Ribbentrop — Molotov, care fusese dezavuat pînă și de Kremlin, președintele nostru a spus clar și neted că românii n-au trebă cu pactul respectiv, că denunțarea pactului este o afacere doar a celor care l-au încheiat, adică a U.R.S.S. și a Germaniei. Iată că n-a fost deloc așa, realitatea a dezmințit din nou (a cita oară?) spusele domnului Ion Iliescu.

Dar nu acest lucru — că n-a fost așa cum a spus președintele — contează acum cel mai tare, ci faptul că Parlamentul a cutedat să se opună domnului Iliescu. Putem deci zice și noi așa cum aveau obiceiul să spună destul de des colegii de la „Adevărul” — pe vremea cînd ziarul se chema altfel —: deci, se poate! Cu alte cuvinte, Parlamentul României a dovedit că este în măsură să se fiină pe propriile lui picioare, să nu mai primească prețioase indicații, să acționeze cu demnitate și curaj. Dar asta nu înseamnă altceva decît că începem să avem un parlament adevărat, în ciuda multor cusururi care (incă) i se pot reproșa. Firește, sînt necesare întru aceasta convingătoare confirmări de acum înainte. De pildă, în ceea ce privește Constituția — înlăturarea tuturor anomaliilor din „teze”, în frunte cu aceea, colosală, care se referă la forma de guvernămînt, formă ce nu poate fi hotărîtă decît de întregul norod, prin referendum; în ceea ce privește privatizarea, în ceea ce privește învățămîntul, sănătatea și multe altele. Printre aceste confirmări, examene pe care se cere să le dea Parlamentul în fața națiunii, se află și respingerea, în vederea renegocierii lui, a tratatului „de amicitie” Iliescu — Gorbaciov.

De ce tratatul acesta — încheiat pe furie, românii fiind puși, ca în vremurile de tristă memorie ale celui mai iubit fiu în fața faptului împlinit — este antiromânesc am arătat altădată. El introduce cenzura Kremlinului asupra relațiilor externe ale României, ne indică cum să folosim noi propriul nostru teritoriu, face ca economia românească să fie dependentă de cea sovietică — și, vai!, cit de bine cunoaștem noi șantajul practicat de Moscova prin mijloace economice: îți vind sau îți cumpăr cutare lucru, dar să mă urmezi politicește —, confiscă ocupația sovietică asupra Basarabiei, Bucovinei de nord, ținutului Herței și Insulei Șerpilor și nu suflă un cuvînt despre tezele românești deținute de ruși. Un tratat inrobitor și umilitor. Din toate aceste motive — precum și din altele, pe care nu le-am mai consemnat aici —, tratatul Iliescu — Gorbaciov trebuie respins de cel mai reprezentativ forum al țării. Nu mă îndoiesc că toți parlamentarii, indiferent din ce partid fac parte, iubesc România și nu vor lăsa ca ea să fie maltrată prin acest tratat. Neratificînd tratatul „de amicitie” româno-sovietic, Parlamentul nostru de acum are șansele de a intra în inimile oamenilor și în istorie.

ION D. GOIA ■

În seara zilei de 10 septembrie, în jurul orei 21 (servisem cina mai devreme ca de obicei), delegația română formată din cei nouă plecat, în trei autoturisme, spre localul unde urma să se desfășoare convorbirile și să se semneze Convenția de armistițiu. Afară de mine, care purtam uniformă (locotenent-colonel de geniu cu eghileții de stat major și insigna Școlii Superioare de Război din Paris, dar fără decorații), toți ceilalți, inclusiv generalul Dămăceanu, erau civili. Unii purtau sub braț serviete cu materiale pe care sperau să le folosească acolo. În servieta mea se găseau cele zece documente și hărți, pregătite conform ordinului Marelui Stat Major nr. 1400 și dispozițiilor, inspirate de Iuliu Maniu, ce primisem în subsolul Băncii Naționale, în seara de 28 august.

Nu ni s-a spus unde vor avea loc convorbirile. De aceea, cînd am coborît în fața unei clădiri, cu un vag aspect monumental, nu știam dacă aceasta face parte din complexul Comisariatului Afacerilor Externe al U.R.S.S. sau fusese anexată acestuia ad-hoc. Atît fațada cît și interiorul imobilului, a cărui scară am ur-

cat-o, lăsau impresia unei construcții de pe la sfîrșitul sec. XIX cu numeroase elemente decorative de baroc care poate să fi aparținut, cu trei decenii în urmă, unui membru al nobilimii sau al marii burghezii ruse. Plafonduri decorate, pereți cu semcoloane și lambriuri, mobilier

greu, candelabre și draperii, picturi și porțelanuri, toate confirmînd opulența de odinioară a casei. Din vestibul, am fost introdus într-un salon anticamăr unde ne-am aliniat într-o ordine prestabilită. Primul din dreapta era Lucrățiu Pătrășcanu; ultimul din stînga eram eu, singura uniformă.

Delegația Națiunilor Unite a

„Plan Marshal” numai în domeniul cultural?

Recent, președintele Radio-televiziunii italiene (RAI), Enrico Manca, a propus un „plan Marshal” pentru mass-media și industria culturală din Europa răsăriteană și U.R.S.S. Planul pornește de la premisa că industria mijloacelor de informare în masă din Occident trebuie să se angajeze spre U.R.S.S. și spre Est nu sub aspectul cuceririi unei piețe, ci sub aspectul unei colaborări, care să permită țărilor respective din Est să nu fie condamnate la tăcere în Europa comunicărilor. Intenția aceasta este demnă de toată lauda, și ar fi bine să se realizeze cît mai curînd. Însă, pe de altă parte, ne întrebăm: de ce „plan Marshal” numai pe tărîm cultural? De ce nu și în economie?

În momentul de față, cînd s-ar fi impus ca o axiomă un nou „plan Marshal”, pentru țările foste socialiste, aflate într-o situație economică deosebit de grea datorită regimului marxist, și unchiul, și protejii lui europeni, ajunși și ei la prosperitate, ezită. De ce? Cred că-i vorba de o eroare de calcul. Occidentali, americani și europeni, consideră țările Europei răsăritene (ori cel puțin pe cîteva dintre ele), ca pe un teritoriu deja cucerit, deja al lor spunîndu-și: de ce să mai dăm bani cînd aceste țări oricum s-au lepădat de comunism și oricum tot spre noi vin? Să se descurce singuri, noi ne alegem și cu ei și rămînem și cu banii în pungă. Mă tem că acest calcul, în mod cert greșit — stîut fiind că nimic nu se creează din nimic și că, prin urmare, dacă nu investim, nici cîștig nu ai —, ar putea să se lase cu multe neplăceri și cu multe pagube pentru Occident, și pe cel bogat și pe cel sărac. Să se gîndească și la costurile mult mai multe ca să repare, decît i-ar costa acum ca să construiască. Dă-le, Doamne, mintea românului cea de pe urmă!

NU tratatului Iliescu — Gorbaciov!

Cel de-al XIV-lea Congres al Liberalilor, Democraților și Reformatoarelor Europei (ELDR), care s-a ținut în iunie la Poitiers (Franța), a adoptat în unanimitate o rezoluție de urgență, care a fost trimisă Parlamentului European, precum și guvernelor României, Uniunii Sovietice și Moldovei. Publicăm în continuare un fragment din Rezoluție.

„Congresul ELDR, grav preocupat de termenii Tratatului semnat în aprilie 1991 de conducerea română și sovietică; atrăgînd atenția asupra clauze-

lor din Tratat, prin care părțile semnatare își promit un ajutor reciproc dacă „ordinea socială este amenințată în vreunul dintre state”; atrăgînd atenția asupra clauzelor care leagă în continuare economia românească de cea sovietică; atrăgînd atenția asupra absenței din textul Tratatului a oricăror referiri la statutul și problemele specifice ale populației din Republica Moldova (fapt ce echivalează cu recunoașterea implicată a perpetuării consecințelor Pactului Ribbentrop-Molotov — n.n.); INVITA Parlamentul României să refuze ratificarea Tratatului, cîtă vreme nu sînt analizate implicațiile ce contravin suveranității României, precum și cele care implică menținerea dominației comuniste, situație în care Tratatul trebuie renegociat. Nu mă îndoiesc că Parlamentul României va lua în considerare, atunci cînd va fi să se pronunțe asupra Tratatului respectiv, și acest semnă.”

Are dreptate Gyula Horn

Constatarea oficială a deceselor C.A.E.R.-ului și Tratatului de la Varșovia s-a făcut săptămîna trecută. Acum, cînd alianța militară a țărilor centro-est-europene, foste socialiste, nu mai există, se pune problema modului în care va fi asigurată securitatea acestor țări. Eu am arătat mai demult că nu se cade ca N.A.T.O. să lase fostele componente ale lagărului de izbelle și că Pactul Nord-Atlantic trebuie să garanteze, într-un fel sau altul, siguranța fostilor parteneri ai U.R.S.S. din Tratatul de la Varșovia. Redăm mai jos, în relatarea Agenției M.T.I., opinia în această problemă a unui demnitar maghiar. „Președintele Comisiei parlamentare ungare pentru afaceri externe, Gyula Horn, insistă — într-un articol publicat în ziarul berlinez „Tagesspiegel” — asupra acordării cît mai grabnice de către N.A.T.O. a unor garanții de securitate țărilor din Europa centrală și răsăriteană. În opinia fostului ministru de externe ungar, aceste garanții de securitate nu trebuie legate neapărat de calitatea de membru al N.A.T.O. a statelor respective. Țările din această regiune ar putea semna tratate cu Alianța Atlantică de Nord sau cu unii membri ai săi care și-ar asuma răspunderea pentru securitatea în Europa centrală și răsăriteană. Garanțiile acordate prin N.A.T.O. Ungariei și vecinilor săi pot fi, în plan regional, integrate procesului Helsinki. Autorul apreciază că, după dizolvarea Tratatului de la Varșovia, în Europa centrală și răsăriteană se formează un vacuum în ceea ce privește politica de securitate. Statele regiunii nu sînt neutre și nu aparțin mișcării de nealiniere. Avînd în vedere această situa-

ție, este necesară „o nouă gîndire atît în Est, cît și în Vest” — subliniază G. Horn. Totodată, el sugerează că pentru Ungaria ar fi inacceptabilă crearea unei „alianțe centro-est-europene”, întrucît așa ceva ar duce la o nouă izolare și delimitare de aliații integrării occidentale”. Așa este, Gyula Horn are întru totul dreptate.

Fără „escu” stimate Vasil Gancev!

Un bulgar stabilit în Canada, Vasil Gancev, publică în cotidianul sofioț „Duma” o scrisoare deschisă cuprinzînd numeroase observații de bun simț, scrise din care redăm mai jos un fragment: «Bulgăriei i se reproșează că nu are învățămînt în limba turcă. Eu consider că fiecare țară își are rînduiala ei și are dreptul să țină la cultura și la tradițiile proprii. Dacă mica Bulgarie nu va ține seama de toate acestea, va ajunge să fie în curînd un stat multinațional, așa cum este, de exemplu, S.U.A., cu deosebire că America dă lecții privind drepturile omului, însă altora. În S.U.A. limba oficială este numai engleza, chiar dacă în statele din sud jumătate din populație vorbește spaniola. În școală se învață numai în limba engleză. În Canada, fiecare comunitate își poate învăța copiii în limba maternă, dar numai în particular. Și iată cum se face că prima generație s-ar putea să mai știe limba părinților, dar ea are deja sentimentul că este canadiană. Dacă astăzi în Bulgaria se aprobă învățămîntul în limba turcă, milne pretențiile vor crește și, într-o zi, cine știe, s-ar putea să ajungem în situația din Insula Cipru».

În aceeași scrisoare, însă, autorul afirmă că „în România și Dobrogea de nord toate numele bulgărești au fost „românizate”, punîndu-li-se terminația „escu”. Eroare totală (să sperăm, de informație). În România n-a fost „românizat” nici odată absolut nici un nume ca armare a vreunei acțiuni (text de lege, presiuni, amenințări, promisiuni, sfaturi, persuasiuni etc.) din partea stăpînirii. În privința numelui (și nu numai, dar acum pe acesta îl avem în vedere), slobozenia a fost totală, România fiind singura țară din Balcani și răsăritul Europei (inclusiv Ungaria și U.R.S.S.) unde numele de persoane (antroponimele) au fost mereu și în toate cazurile exact acelea pe care le-au dorit purtătorii lor, unde nu s-au exercitat nici un fel de presiuni în vederea modificării numelor. Dacă totuși au fost schimbări de nume (în sensul „românizării”, cu „escu” sau altfel), acestea s-au făcut exclusiv la cererea purtătorilor, cînd au considerat ei că operațiunea le este favorabilă. (I. D. G.).

Cum a fost semnat armistițiul cu U.R.S.S. (III)

Într-un grup compus din vreo douăsprezece persoane. Am recunoscut pe V. M. Molotov. Comisarul pentru Afacerile Externe al U.R.S.S., și am numărat două uniforme sovietice, una fiind de marinar. Molotov s-a desprins de grupul rămas în

tele, după cum îmi amintesc, ovale și scaune cu spătare înalte, tapisate.

La una din extremități a luat loc delegația sovietică în frunte cu V. M. Molotov, care prezida conferința. Acesta avea la dreapta sa în ordine pe: Andrei I. Vișinski, primul său adjunct

pînă la 15 mai 1943, cînd aceasta a fost dizolvată, iar acum Comisar pentru Afacerile Externe al Republicii Socialiste Sovietice Ukrainene; generalul V. P. Vinogradov. În spatele delegației sovietice, doi traducători. Notez că Maïski și Manuilsky vorbeau curent engleză, respectiv franceză și că pe cei doi militari îi voi reîntîlni în Comisia Aliată de Control la București.

La celălalt capăt al mesei, destinat delegației române, s-au așezat pe un prim rînd de scaune „seniorii” în ordinea: Pătrășcanu, Dămăceanu, Stibey, Pop, Vișoianu, iar pe un al doilea rînd de scaune, în spatele primului, ceilalți patru.

Pe laturile lungi ale mesei luaseră loc: în dreapta, cum priveam dinspre delegația română spre cea sovietică, ambasadorul Marii Britanii la Moscova, Sir Archibald Clark Kerr, iar în stînga, Averel Harrispian, ambasadorul Statelor Unite la Moscova; ocupau singuri, poate și înșingurați, cele două lungi laturi ale mesei, avînd fiecare în spate cite un traducător.

Col. ION FOCȘENEANU ■

EUROPA DE EST ȘI POLITICA POLIȚIILOR SECRETE

Interviu cu d-na IRENE LASOTA, președinte al Institutului pentru Democrație, în Europa de Est (New York)

— Stimate doamnă Lasota, vă aflați din cîte mărturisesc în deschiderea Seminarului internațional de presă de la Timișoara — pentru a cincea oară în România, după decembrie 1989. Lucru care mă face să cred că v-ați implicat serios în studiul evoluției societății românești.

— Mi-ați sugerat două întrebări, cu aerul că nu mi-ați pus nici una. Lăsînd chestiunea organizării acestui seminar de presă pentru mai tîrziu am să răspund direct la o doua problemă. Implicarea mea — și a Institutului pe care îl conduc — în democratizarea societății românești datează de mai multă vreme și se integrează în contextul preocupărilor noastre pentru Europa de Est. De altfel, edităm și o revistă — „Uncaptive Minds” care studiază probleme acute ale țărilor din Est, inclusiv ale statelor componente ale imperiului sovietic. Revista — tipărită la New-York, e distribuită gratuit în Polonia (și de aici în alte state ale Europei Centrale) și în Lituania (cu răspîndire în U.R.S.S.). Tema abordată în ultimul număr tratează avaturile poliției secrete din fostele țări comuniste.

— Asta înseamnă o vastă muncă de informare. Destul de... imposibilă în unele state.

— Vă referiți la România, desigur. Dar România e un caz special, în care răsturnările politice nu s-au făcut la vîrf, ci la nivel mediu și, eventual, local. În Cehoslovacia, spre exemplu, lucrurile stau cu totul altfel. Acolo Parlamentul a avut curajul de a cerceta dosarele St. B.-ului. Președintele, Václav Havel — cu care am discutat de cîteva ori — a început prin a distruge „Securitatea” (St. B.) cehoslovacă. Avînd de partea lui un ministru (Ján Lángos) și doi deputați (Ján Rind și Petruška Svätová) a format o comisie parlamentară care a efectuat verificările, curînd conducerea țării. Acțiunea s-a desfășurat înaintea alegerilor din 1990 și a avut certe rezultate. Seful opoziției a fost descoperit ca fost colaborator al St. B. cu două zile înainte scrutinului și s-a retras din cursă (desi „gradul” de colaborator este unul mărunț: „cei mai periculoși sînt ofițerii și agenții infiltrați, cu misiunea „de a face politică”). La nivelul Parlamentului au fost descoperiți 16 agenți secreți. Au fost chemați, cu discreție, în cadrul comisiei și li s-a dat

un termen de două săptămîni pentru a demisiona. Sase din ei au demisionat. Zece au iucat ultima carte, dar au fost desconfiați în fața Parlamentului la termenul fixat, ceea ce, bineînțeles, a dus la retragerea lor forțată. Au fost descoperiți agenți St. B. și în guvern și în anturajul președintelui.

— Poate în scopul protecției...

— Nicidcum. Lucrurile sînt mai complicate decît s-ar crede. Vedeti dv. St. B.-ul (ca și Securitatea) a fost desființat dar o parte din fostii săi ofițeri, agenți, colaboratori, informatori etc. n-au fost identificați. Este și foarte greu. În general numele celor „mari” nu apar nici cînd. Apărea numele lui Pacepa în registrele Securității? Din cîte știu eu, nu. El era „seful”. Avea un indicativ — nu un nume. Astfel de cazuri sînt numeroase. Cel de sus și cei de jos nu prea au „identitate”. Pot fi găsiți doar cei „milioți”: ofițerii angajați cu acte în regulă. Este extrem de important să ai un Parlament curat. Din păcate, însă, istoria nu s-a sfîrșit.

— Nici imperiul nu s-a sfîrșit. Indiferență de promisiunile și speranțele noastre. Se pare că, în continuare, țărilor Estului sînt străbătute de rețelele KGB-ului.

— Fără îndoială. Durează ani întregi pînă implantezi un agent la nivel înalt. El nu mai poate fi „defectat” cu una, cu două. Chiar dacă pentru o perioadă, nu acționează, el există. E acolo. Poate oprimă îndeplinirea misiunii. Vă vorbeam mai devreme de Cehoslovacia. Ei bine, desi au fost scoțiate toate dosarele cu toate informațiile și conexiunile posibile imaginativ-vă că nu a fost descoperit nici măcar un singur agent KGB!

— Tema pe care o discutăm este de mare actualitate și în România. Nu de mult, un deputat de Timiș — Claudiu Iordache — a formulat o motiune în care cerea verificarea parlamentarilor din perspectiva colaborării cu serviciile secrete.

— Și s-a votat?

— Ei, se mai votează, mai trecează, chestiunea e delicată...

— Să nu credeți că, odată votată, problema are și șanse reale de rezolvare. În Bulgaria, în mai '91 s-a întîmplat ceva asemănător. S-au cerut verificări. Și s-au făcut „verificări”. Adică au fost

scoase din arhive exact actele care — aparent — incriminau opoziția. Bătrîni de 60-70 de ani care au înfruntat regimul comunist, au făcut ani grei de pușcărie și au fost eliberați cu semnătura — consacrată — pusă pe angajamentul de a „colabora cu” — au fost „domascați” ca agenți. În fața acestei situații neprevăzute, Parlamentul bulgar a hotărît să renunțe la cercetarea dosarelor. Confuzia opiniei publice, însă, era creată. Și mai e ceva. Verificările astea trebuie făcute clar, temeinic. Simpla prezentă a unui nume într-un registru nu e încă, o dovadă. Cunoșc multe cazuri în care oamenii respectivi, fie că erau — sau nu erau — santajati, nu furnizau informații. Trebuie cercetați cine — ce informații a transmis, ce importanță și ce efecte au avut acele informații. E ușor să acuzi un om. Dar e foarte greu să demonstrezi că ai motive s-o faci.

— Problema fostilor agenți rămași fără contact cu rețeaua e cu adevărat interesantă. Nu mă îndoiesc că e o realitate în toate țările Europei de Est.

— Dar la rîndul ei, prezintă „efecte secundare”. Oamenii „dezafecți” ai fostelor poliții secrete nu au rămas chiar singuri. În general, au avut grijă să intre în posesia unor documente compromițătoare pentru puterile zilei. Motivul e clar: dacă mă demas, te demase. Cădem împreună. Or, după ce alungi (uneori prin mijloace obscure) la putere, devine dialog să reușești. Iar politica se transformă într-o grădă a compromisiurilor. La ora actuală o bucă parte din politica Estului e manevrată prin santaj.

— Cum apreciați, în contextul relațiilor fostelor țări comuniste raporturile Ungariei cu România?

— Acum o săptămîni am făcut o vizită în Ungaria, unde am discutat cu președintele, cu primul ministru și cu alți oameni politici. După opinia mea, cel mai important lucru pentru Ungaria este, acum, intrarea în Europa. Or, în Europa anulul 1991 nu se intră prin revendicări teritoriale ci dimpotrivă, printr-o politică de democratizare, renunțare și cooperare internațională. Prin deschiderea multor noi printr-un război balcanic. Desigur am auzit și eu acele voci care au nostalgia Transilvaniei ungare. Dar, repet, o asemenea direcție în politica maghiară nu se întrevine. Guvernul ungar va continua să pună, însă, o altă problemă: drepturile și nivelul de viață ale minorității maghiare din România. Cel mai înțelept lucru este, însă, ca însuși guvernul român să rezolve această problemă care are o puternică motivație economică Problema

Transilvaniei nu este, credeti-mă, atît de gravă ca aceea a Alsaciei și Lorenei. Cu toate acestea, acolo nu mai există demult tensiuni etnice, datorită condițiilor (sociale, politice, culturale dar în primul rînd economice) create.

— Revenind la activitatea Institutului pentru Democrație în Europa de Est, vreau să vă întreb dacă ea s-a concretizat în România înainte de decembrie '89.

— În România am încercat cîteva contacte — cu Andrei Plesu, Doina Cornea, Radu Filipescu — soldate, de obicei, cu expulzarea trimisilor nostri prin intermediul Securității. Pe scurt, activitatea noastră a început în 1981 cu scopul de a ajuta „Solidaritatea” poloneză. Eu părăsisem Polonia în '68, după cîteva luni de puscărie datorate activității clandestine din studenție și participării la mitingul din mai al aceluiași an. Am organizat o rețea de tipărire și difuzare a presei „underground”, cu informații din Polonia, apoi am extins activitatea sprînjînd Samizdatul cehoslovac și miscarea democratică din Ungaria. Am trimis în aceste țări, fonduri, dotări tehnice, mijloace de realizare a unor publicații anticomuniste. Însă în România — cum spuneam — organizarea unei asemenea activități subterane nu a fost posibilă.

— Cum ați reușit în acest caz, revolta din decembrie?

— Cu vreo două luni înainte, conationalul dv. dl. Vladimir Tismăneanu, ținuse o conferință la Washington, spunînd că nu e exclusă o revoltă și chiar un război civil în România. La ora aceea era greu de crezut. Și totuși s-a întîmplat. Au fost lucruri care m-au surprins: amploarea, curajul revoltei, forța represiei. Au fost și lucruri care, date fiind, experiența trăită și specialitatea mea (politologie-comunism internațional) nu m-au surprins. Mă refer la apariția instantanee a unei echipe comuniste gata să preia puterea. Imaginea grupului Iliescu-Militaru etc. mi s-a părut, de la început, suspectă.

— În orice caz, alegerile din mai au confirmat „echipa”. Iar acum — știți probabil — se pregătesc de alegeri anticipate la nivel local...

— Cred că trebuie acordată o mare importanță acestor alegeri. Opoziția a așteptat timp de 18 luni, prin aceea că nu a acționat conștient la nivel local, pentru remedierea unor deficiențe administrative. Nu să singi „Jos F.S.N.” e important acum, ci să demonstrezi că ai posibilitatea de a ridica nivelul vîlților oamenilor la modul concret. Construiind, reparînd, înființînd instituții necesare etc. Nu cred, deci, că opoziția română e pregătită pentru aceste alegeri și se pare că nici nu acordă prea mare atenție factorului local care va fi determinant mai tîrziu, la alegerile generale.

— Ce impresie vă face presa română?

— Excepțională. Mă entuziasmează. Am prieten care, imediat, traduc articole din diverse publicații. Apreciez varietatea subiectelor, la abordările jurnalistice, umorul, energia. Cîd e și presa cea mai independentă din tot ce există în fostele țări comuniste, dar că, în același timp, se luptă cu mari obstacole economice. Sistemul de privatizare al întreprinderilor și fabricilor de hîrtie (sau depozitele mura din acestea față de guvern), problemele insurmontabile ale distribuției amenință să paralizeze în curînd, pe sa românească. Nu văd altă soluție decît acceptarea ziaristilor ca acționari la întreprinderile de care depind. Altfel, prin susținerea presei România ar pierde enorm din forța și senza luptei pentru democrație.

A consemnat
RADU CIOBOTEA

EMERICH DEMBROVSKI

„STATUIA A RĂMAS O LEGENDĂ!”

— Stimate domnule Emerich Dembrowski, ne aflăm în așteptarea desfășurării partidei România '70 — România '90. La ancheta inițiată în rîndul gazetierilor sportivi de către „Gazeta” a oarecă acestei acțiuni, Asociația cultural-sportivă independentă „Concordia red-ă”, privind cei mai buni fotbaliști români din ultimii 25 de ani, v-ați clasat între primii 20. Pentru aceasta, din partea publicațiilor „Flacăra” veți primi un premiu constînd într-un carnet CEC în valoare de 10.000 lei. Vă felicităm și vă rugăm să ne răspundeți la o cîteva întrebări. Deci, unde activați acum?

— La C.F.R. Timișoara, pe care am probat-o ca antrenor reușit doi ani. În primul an am terminat pe locul 5 și anul acesta pe locul 2, deci am fost revelata campionatului în serie — a U.F.C. diviziile B și C — cu șansa și cu mai multă atenție puteam chiar să promovăm în prima divizie.

— Cum ar arăta un bilanț al activității dv.?

— Am susținut 336 meciuri în divizia A, marcînd 109 goluri și am fost selecționat de 30 ori în prima reprezentare.

— Cite 7 ani la Bacău și la Timișoara, marcînd 54 de goluri, pînă la fiecare.

— Care este cea mai frumoasă amintire?

— Bineînțeles, participarea la Campionatul Mondial din 1970, e liția mexicană, cînd am fost desemnat și cel mai bun jucător român. De altfel, fotbalul mi-a lăsat multe amintiri frumoase.

— Cunoașteți adevărul în legătură cu statua?

— A rămas o legendă. Aș vrea să afl și eu. Unii spun că s-a făcut și au chiar o miniatură, alții că nu.

— Aveți un meci memorabil?

— Tot la C.M. din Mexic, partida cu Cehoslovacia. Și în preliminariile aceluia C.M. am jucat toate meciurile, prezentînd mele la echipa națională.

— Și cu echipele de club?

— Cu Bacăul am ajuns în „Cupa orașelor țigări” pînă în turul IV, cea mai bună perfo-

manță românească la ora aceea, iar în Cupa Cupelor, cu Timișoara, am fost eliminați în tur.

— Credeți că aveți de regretat vreo neîmplinire?

— Mi-a reșit totul, sînt total mulțumit. În plan familial am un băiat foarte reușit, se pregătește pentru medicina.

— Nu v-a urmat în carieră?

— Nu face sport.

— Ce ne puteți spune despre campionatul recent încheiat?

— Universitatea Craiova a me-

le de vedere.

— Dar despre echipa națională în preliminariile C.E.?

— Cînd ești are șanse minime de calificare, mai mult teoretice. Consider că este o generație bună, care în viitorul apropiat ar putea face din noi o figură frumousă.

— Cum vedeți viitorul fotbalului nostru?

— Mă bucur neapărat p ofești și mulțumesc ce va introduce în fotbalul românesc, ca să put m înși și noi în lume.

— Vă mulțumim pentru răspunsuri.

— Și cu sînt mulțumit că am fost ales între primii 20.

POMPIU L. DUMITRESCU

P.S. În meciul ce a urmat, Dembrowski a mai înscris un gol, din bătă lui Rică Răducanu, cu capul!

BREVIAR

CUPA INTERTOTO

La ediția din vara acestui an a Cupei internaționale INTERTOTO, cele 40 de echipe participante (din 12 țări) au fost repartizate în grupa de cîte 4, jucîndu-se fiecare cu fiecare, tur și retur, primele două clasate în seriile respective fiind promovate. Tîra noastră este reprezentată de formațiile bacu-țene Rapid (grupa a 3-a) și Sportul Studențesc (grupa a 9-a). Ambele grupe au fost descompletate însă, prin retragerea din competiție a formațiilor Bot Weiss Eszék și respectiv Buducnost Titograd, ea de altfel și grupa a 6-a (absentează Olimpia Ljubljana).

În timp ce Rapid a susținut ambele partide pe propriul teren, în fața unor adversare clasate în campionatele țărilor respective pe locul 4, obținînd victorii (2-1 cu Botev Plovdiv și 1-0 cu Dunajská Streda), Sportul Studențesc a evoluat în deplasare prînzînd cu 0-0 în fața lui F.C. Swarovski Tirol Innsbruck (doar 2 în campionatul Austriei) și cu 4-1 la F.C. Leganés. Menționăm totuși că echipa studențească a fost lipsită de aportul antrenorului R. Chiriac și al unor titulari, angajați în pregătirile pentru

Jocurile mondiale universitare de vară de la Sheffield.

MISS ROMANIA SPORT

Agencia internațională COMAREX, cu sediul în București, împreună cu Ministerul Tineretului și Sportului din România și sub egida Agenției MISS ROMANIA, organizează începînd de acum un MISS ROMANIA SPORT, care are drept scop creșterea unor fonduri pentru susținerea sportivilor în vederea pregătirii și participării la Jocurile Olimpice, precum și stimularea producătorilor de materiale și echipament sportiv din țară.

Condiții de participare: vîrstă de 18 ani împlîniți în anul 1991 (născuți în 1973). Înălțimea minimă de 170 cm, ecătă-nia română, cunoașterea a cel puțin unei limbi străine de circulație internațională. Concursul e împărțit două faze: etapa județeană (organizată în perioada 1-24 august 1991), pentru care se fac înscriseri la sediul O.J.S. pînă la data de 1 august și etapa națională.

COMAREX și sponsorul oficial acordă titlul și epavla „MISS ROMANIA SPORT '91” și un premiu, în valoare de 100.000 lei.

ÎN CĂUTAREA SEMNULUI EXCELENȚEI

GARANTAT:

**PREȚ — PERFORMANȚE
ȘI UN SERVICIU DE EXCEPȚIE**

**LUAȚI
DECIZIA
POTRIVITĂ...
ALEGEȚI
SISTEMUL
ABTECH**

ABTECH 486-33 W/64K SYSTEM

4 MB RAM EXP. TO 16 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
200 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
TOWER CASE W/DIGITAL DISPLAY
250 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR

COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386-33 W/64K

4 MB RAM EXP. TO 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
120 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
FULL-TOWER W/DIGITAL DISPLAY
230 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR

COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386SX-16 MHZ SYSTEM

1 MB RAM EXP. TO 8 MB
80 MB HD
1.2 MB & 1.44 TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230 WATT P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR

COMPLETE SYSTEM

ABTECH 486-25 W/128K SYSTEM

4MB RAM EXP. 16 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
200 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
TOWER CASE W/DIGITAL DISPLAY
250 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR

COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386-25 W/O CACHE

1 MB RAM EXP. 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
80 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
MID-TOWER W/DIGITAL DISPLAY
230 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR

COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-16 MHZ SYSTEMS

1 MB RAM EXP. TO 8 MB
40 MB HD
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230W P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
800 X 600 W256K VGA CARD
640 X 480 COLOR 14" MONITOR

COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-16 LAPTOP

1 MB RAM EXP. TO 4 MB
40 MB HD CONNER
1.44 MB TEAC
2 SERIAL 1 PARALLEL PORT
86 KEY KEYBOARD
VGA. ICD 32 GRAYSCALES
EXTERNAL MONITOR CONNECTOR
CAR POWER ADAPTOR
VGA 640 X 480
ONE 16-BIT EXP. SLOT AVAILABLE
WEIGHT 11.91 LBS

COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386SX-20 MHZ SYSTEM

1 MB RAM EXP. TO 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
80 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE 230 WATT P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR

COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-12 MHZ SYSTEMS

1 MB RAM EXP. TO 4 MB
40 MB HD
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230W P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
800 X 600 256K VGA CARD
640 X 480 COLOR 14" MONITOR

COMPLETE SYSTEM

POSSIBILITĂȚILE NOASTRE DE ÎNCHIRIERE VĂ STAU LA DISPOZIȚIE

ABTECH SRL

BIROUL EXECUTIV AL PREȘEDINTELUI S.U.A.
SECURITY PACIFIC BANK (S.U.A.)
ADMINISTRAȚIA VETERANILOR (S.U.A.)
NAȚIUNILE UNITE
N.A.S.A.
GENERAL TELEPHONE (S.U.A.)
UNIVERSITĂȚI / SOCIETĂȚI / SPECIALIȘTI... ETC.
CLIENTI DIN EUROPA ȘI DIN AMERICA DE SUD
PLEASE CALL FOR PORTABLES, MACINTOSH,
LAPTOPS, COMPAQ AND MORE HARD DRIVE,
VGA CARDS & MONITORS OPTIONS.

Asigurăm transportul în întreaga lume!!!

1 an garanție pentru piese și funcționare !
30 de zile garanție cu rambursarea banilor !
Prețurile sînt supuse modificărilor, fără obligația noastră
de a anunța în prealabil !

CLIENTI EXCLUSIVI AI ABTECH:

2303 Silverbank Pl
Rowland Hls., CA 91748
Tel.: (818) 935-7510
Fax: (818) 912-8918

Calea Moșilor nr. 201
Bloc 9, et. 7, ap. 53
București, România
Tel.: 10 41 73
Fax: 10 09 65

Vremurile sînt cum sînt DAR VREMEA?

(prognoza vremii pentru 10-16 VII 1991)

Luna lui Cuptor și-a derulat prima decadă, dar nu prea am simțit-o cum s-ar cuveni de caldă, decît în ultimele 2, 3 zile. Ploi, inundații, recorduri termice de frig (pentru această perioadă), local vijelii, aceasta este ceea ce ne-a oferit la începutul săptămîinii trecute, pentru concediile noastre, mult aș-

teptatul Cuptor. Doar de sim-bătă încoace instabilitatea termodinamică a atmosferei dimi-nuind continuu a condus treptat la destrămarea norilor, la răriria ploilor și diminuarea intensității vîntului. Dacă ploa-ia și vîntul au stat, iar norii au lăsat locul Soarelui temperatu-rile diurne au crescut ușor de la o zi la alta. Astfel, dacă la începutul săptămîinii trecute ele se situau cam între 18° și 26°C (rar și timid cite o valoare de 28°, 29°C), în ultimele zile au avut valori de 26°-32°C, izolat în sud și sud-vest chiar mai ridicate.

În continuare nu ne aștep-tăm la modificări esențiale în

evoluția vremii: miercuri, joi și vineri vor fi zile calde și în-sorite. Nori pe cer vor fi pu-țini, și vor fi mai cu seamă în zonele deluroase și de munte, precum și în nord-vestul țării, unde este posibil să plouă puțin și slab. Dimineața se vor înre-gistra valori minime de tempe-ratură cuprinse între 13° și 17° în Maramureș, Transilvania și nordul Moldovei, între 16° și 20°C în Crișana, sudul Moldo-vei, Dobrogea și Muntenia și între 18° și 22°C în rest. Pe li-toral: 20°-22°C. La prînz se vor atînge și depăși frecvent 30°C în jumătatea de sud-vest (este posibil să se înregistreze, izo-

lat, chiar și 35°, 36°C). În rest temperaturile maxime se vor încadra în general între 27° și 30°C.

Sfîrșitul de săptămîină va aduce unele modificări doar în nordul și nord-vestul țării, unde trecător nebulozitatea se va accentua iar posibilitățile de ploaie cresc.

Pe litoral va fi frumos și cald, iar temperatura mării în creștere ușoară. La munte vre-mea va fi excelentă pentru drumeții: cald și însorit.

Meteorolog
IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia

Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu

■ PUBLICISTI COMENTA-TORI (1700) : Dumitru Con-stantinescu, Horia Pătrascu

■ EVENIMENT (2542) : Mihail Gălățanu, Petre Bar-bu, Pașcu Balaci, Radu Cio-botea, Alexandru Mihăilă.

■ DREPTURILE OMULUI (2600) : Roxana Paicu-Ma-nolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mu-tulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stă-nescu

■ CULTURĂ - ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

FLACĂRA BIS

Redactor șef :

Dorin Gherghinescu

Secretar general de redacție :
Liana Tatos

Liviu Timbus, Aurelia Boriga
(17 16 39)

REBUS

Redactor șef :

Tudor Octavian (1457)

Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)

Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Ale-xandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

FLACĂRA BASARABIEI

Redactor șef :

Ion Zubașcu

Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan

Mihai Potirniche (corespon-dent special din Basarabia)
(2559)

EDITURA FLACĂRA

Domnița Ștefănescu (2559).

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : Mircea Popp, Maria Bărbu-lescu, Alexandru Benga, Pom-piliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu,

Sevghin Omer, Smaranda Pe-trea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Pe-trescu.

■ SECRETARIAT - ADMINIS-TRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și ad-ministrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus) ; se-cretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Du-mitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redac-ție : 17.16.39.

Cititorii din strălăutate se pot abona prin COMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, orșir Bucu-rești, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciurescu, ing. Stan Pelteacu).

■ Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

Tranziția

spre monarhie
originală:

avem două Regine!